

USTAWA

z dnia 9 stycznia 1997 r.

KODEKS CELNY

TYTUŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Art. 1. Ustawa reguluje zasady i tryb przywozu towarów na polski obszar celny oraz wywozu towarów z polskiego obszaru celnego, związane z tym prawa i obowiązki osób oraz uprawnienia i obowiązki organów celnych.

Art. 2. § 1. Wprowadzenie towaru na polski obszar celny lub jego wyprowadzenie z polskiego obszaru celnego następuje w chwili faktycznego przywozu towaru na polski obszar celny lub jego faktycznego wywozu z tego obszaru.

§ 2. Wprowadzenie towaru na polski obszar celny lub jego wyprowadzenie z polskiego obszaru celnego powoduje z mocy prawa powstanie obowiązków i uprawnień przewidzianych w przepisach prawa celnego, jeżeli przepisy prawa, w tym umowy międzynarodowe, nie stanowią inaczej.

§ 3. Do wprowadzania na polski obszar celny lub wyprowadzania z polskiego obszaru celnego przedmiotów, objętych z mocy odrębnych przepisów ochroną własności intelektualnej, handlowej i przemysłowej, stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące towaru wprowadzanego lub wyprowadzanego z polskiego obszaru celnego.

§ 4. Zasady powstawania i wykonywania oraz wygasania zobowiązań podatkowych, związanych z wprowadzeniem towaru na polski obszar celny lub z jego wprowadzeniem z polskiego obszaru celnego, oraz

zakres praw i obowiązków organów celnych w tych sprawach regulują odrębne przepisy.

Art. 3. § 1. Użyte w niniejszej ustawie określenia oznaczają:

- 1) dozór celny — wszelkie działania podejmowane przez organ celny w celu zapewnienia przestrzegania przepisów prawa celnego oraz innych przepisów mających zastosowanie do towarów przywożonych na polski obszar celny lub z niego wywożonych,
- 2) dług celny — powstałe z mocy prawa zobowiązanie do uiszczenia należności celnych przywózowych (dług celny w przywozie) lub należności celnych wywózowych (dług celny w wywozie) odnoszące się do towarów,
- 3) dłużnik — każdą osobę zobowiązaną do zapłacenia kwoty wynikającej z długu celnego,
- 4) elementy kalkulacyjne — elementy służące do naliczania należności celnych przywózowych i należności celnych wywózowych odnoszących się do towaru,
- 5) kontrola celna — wykonywanie czynności w ramach dozoru celnego, w szczególności takich jak: rewizja celna towarów, nakładanie i sprawdzanie zamknięć celnych, przeszukiwanie osób i pomieszczeń, konwój celny, strzeżenie towarów, kontrola wymaganych dokumentów i ich autentyczności, kontrola innych dokumentów i kontrola księgowości osób, zatrzymywanie i kontrola środków transportu, kontrola bagaży i innych towarów przewożonych przez osoby oraz innych podobnych czynności,

- 6) kontyngent taryfowy — wymagającą uzyskania pozwolenia określoną ilość lub wartość towarów, dla których Rada Ministrów ustaliła obniżone stawki celne,
 - 7) miejsce wyznaczone lub uznane przez organ celny — inne niż urząd celny miejsce, w którym mogą być dokonywane czynności przewidziane w przepisach prawa celnego,
 - 8) należności celne przywozowe — cła i inne opłaty związane z przywozem towarów,
 - 9) należności celne wywozowe — cła i inne opłaty związane z wywozem towarów,
 - 10) osoba:
 - a) osobę fizyczną,
 - b) osobę prawną,
 - c) jednostkę organizacyjną nie mającą osobowości prawnej,
 - 11) osoba krajowa:
 - a) osobę fizyczną mającą miejsce zamieszkania w kraju,
 - b) osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nie mającą osobowości prawnej, mającą siedzibę główną w kraju,
 - c) oddziały i przedstawicielstwa w kraju osób zagranicznych w rozumieniu ustawy z dnia 2 grudnia 1994 r. — Prawo dewizowe (Dz. U. Nr 136, poz. 703, z 1995 r. Nr 132, poz. 641 i z 1996 r. Nr 106, poz. 496),
 - 12) plafon taryfowy — określoną ilość lub wartość towarów w przywozie na polski obszar celny lub w ich wywozie poza polski obszar celny, dla których Rada Ministrów ustaliła obniżone stawki celne; określona ilość lub wartość towarów może być realizowana, a nawet przekroczona przed terminem zamknięcia (zamknięcie plafonu),
 - 13) polski obszar celny — terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - 14) przedstawienie towarów organowi celnemu — zawiadomienie organu celnego przez osobę, dokonane w wymaganej formie, o dostarczeniu towarów do urzędu celnego albo miejsca wyznaczonego lub uznanego przez organ celny,
 - 15) rewizja celna — ustalenie rodzaju, ilości, stanu towaru oraz, w razie potrzeby, ocena wartości celnej towaru,
 - 16) status celny — określenie towaru jako towaru krajowego lub niekrajowego,
 - 17) środki polityki handlowej — ustanowione w ramach polityki gospodarczej państwa pozataryfowe środki, takie jak ograniczenia ilościowe i zakazy dotyczące przywozu i wywozu oraz środki ochrony rynku określone w odrębnych ustawach,
 - 18) towary krajowe:
 - a) towary całkowicie uzyskane lub wyprodukowane na polskim obszarze celnym, zgodnie z warunkami określonymi w art. 16, bez udziału towarów przywiezionych spoza polskiego obszaru celnego,
 - b) towary przywiezione spoza polskiego obszaru celnego i dopuszczone do obrotu,
 - c) towary uzyskane lub wyprodukowane na polskim obszarze celnym z towarów określonych w lit. b) lub z towarów określonych w lit. a) i b); towary krajowe tracą swój status celny z chwilą opuszczenia polskiego obszaru celnego, z zastrzeżeniem przepisu art. 88,
 - 19) towary niekrajowe — inne niż określone w pkt 18,
 - 20) uprawniony do korzystania z procedury celnej — osobę, na rzecz której zostało dokonane zgłoszenie celne, albo osobę, na którą zostały przeniesione prawa i obowiązki związane z procedurą celną, o ile jest to zgodne z przepisami prawa,
 - 21) urząd celny — jednostkę organizacyjną administracji celnej, w której mogą zostać dokonane czynności przewidziane w przepisach prawa celnego,
 - 22) zamknięcia celne — plomby, pieczęcie lub inne znaki urzędowe nakładane przez polski organ celny lub inne upoważnione do tego polskie jednostki organizacyjne na towary, pomieszczenia, składy celne, magazyny celne, środki przewozowe lub ich części, a także nakładane przez organy celne państw obcych lub przez osoby upoważnione przez te organy na towary, środki przewozowe lub ich części,
 - 23) zgłaszający — osobę, która dokonuje zgłoszenia celnego we własnym imieniu na swoją rzecz, we własnym imieniu na cudzą rzecz, albo osobę, w której imieniu dokonuje się zgłoszenia celnego,
 - 24) zgłoszenie celne — czynność, poprzez którą osoba wyraża, w wymaganej formie i w określony sposób, zamiar objęcia towaru określoną procedurą celną,
 - 25) zwolnienie towarów — czynność organu celnego umożliwiającą użycie towarów w celach określonych przez procedurę celną, jaką zostały objęte.
- § 2. Przeznaczenie celne to:
- 1) objęcie towaru procedurą celną,
 - 2) wprowadzenie towaru do wolnego obszaru celnego lub do składu wolnoctowego,
 - 3) powrotny wywóz towaru poza polski obszar celny,
 - 4) zniszczenie towaru,
 - 5) zrzeczenie się towaru na rzecz Skarbu Państwa.
- § 3. Procedura celna to sposób postępowania obejmujący:
- 1) dopuszczenie do obrotu,
 - 2) tranzyt,
 - 3) skład celny,
 - 4) uszlachetnianie czynne,

- 5) przetwarzanie pod kontrolą celną,
- 6) odprawę czasową,
- 7) uszlachetnianie bierne,
- 8) wywóz.

Art. 4. Każda osoba zamierzająca faktycznie dokonać przywozu lub wywozu może uzyskać od organu celnego informację o stosowaniu przepisów prawa celnego.

Art. 5. § 1. Prezes Głównego Urzędu Ceł wydaje w formie decyzji, na pisemny wniosek osoby, wiążącą informację taryfową dotyczącą klasyfikacji towaru według kodu taryfy celnej.

§ 2. Decyzja, o której mowa w § 1, wiąże organy celne oraz osobę, której udzielono tej informacji. Wiążącą informację taryfową stosuje się do towarów, wobec których formalności celne zostały dokonane po dniu, w którym informacja ta została udzielona.

§ 3. Przedmiotem wiążącej informacji taryfowej jest klasyfikacja towarów według nomenklatury towarowej taryfy celnej.

§ 4. Osoba, której udzielono informacji, o której mowa w § 1, powinna udowodnić, że towar zgłoszony jest takim samym towarem jak opisany w informacji.

§ 5. Wiążąca informacja taryfowa jest ważna przez 6 lat od daty wydania.

§ 6. Wiążąca informacja taryfowa jest nieważna, jeżeli została wydana na podstawie nieprawdziwych dokumentów lub nieprawidłowych bądź niekompletnych danych przedstawionych przez wnioskodawcę.

§ 7. Wiążąca informacja taryfowa traci ważność, gdy:

- 1) w wyniku zmiany przepisów staje się sprzeczna z prawem; datą, z którą wiążąca informacja taryfowa traci ważność, jest dzień wejścia w życie tych przepisów,
- 2) staje się niezgodna z interpretacją przepisów taryfy celnej przez zmiany wyjaśnień do nomenklatury towarowej taryfy celnej bądź przez wydanie opinii dotyczących klasyfikacji przez Światową Organizację Celną lub przez zmianę Not wyjaśniających do nomenklatury Zharmonizowanego systemu oznaczania i kodowania towarów, przyjętego przez Światową Organizację Celną, bądź przez zmianę Not wyjaśniających do Nomenklatury Scalonej Unii Europejskiej; datą, z którą wiążąca informacja taryfowa traci ważność, jest data publikacji wymienionych zmian i opinii,
- 3) wydana została wskutek błędu lub jest sprzeczna z prawem; datą, z którą informacja taryfowa traci ważność, jest data powiadomienia osoby, której tej informacji udzielono.

§ 8. W wypadku gdy wiążąca informacja taryfowa utraciła ważność na podstawie § 7 pkt 2 lub pkt 3, osoba, której udzielono tej informacji, może korzystać z niej dalej przez okres 6 miesięcy od publikacji lub powiadomienia, jeżeli zawarła na podstawie wiążącej informacji taryfowej, przed datą publikacji lub powiadomienia, wiążące umowy kupna lub sprzedaży towarów.

§ 9. Osoba, której udzielono wiążącej informacji taryfowej, może ją wykorzystać w okolicznościach określonych w § 8 jedynie do celów:

- 1) określania należności celnych przywozowych lub celnych wywozowych,
- 2) obliczania zwrotów należności celnych przywozowych przy wywozie,
- 3) uwzględnienia świadectwa potwierdzającego pochodzenie towaru, o ile świadectwo to zostało wydane na podstawie wymienionej informacji.

§ 10. Prezes Głównego Urzędu Ceł określi, w drodze zarządzenia, szczegółowe warunki wydawania wiążącej informacji taryfowej oraz ustali wzory wniosków i niezbędne dokumenty, które należy do nich dołączyć, a także wzór formularza wiążącej informacji taryfowej.

Art. 6. § 1. Organ celny może wykonywać wszelkie czynności kontroli celnej, które uzna za stosowne według przepisów prawa celnego, w każdym miejscu znajdującym się na polskim obszarze celnym lub — jeżeli umowy międzynarodowe tak stanowią — poza polskim obszarem celnym.

§ 2. Organ celny może w każdym czasie podejmować czynności z zakresu kontroli celnej wobec towaru znajdującego się na polskim obszarze celnym w celu ustalenia, czy towar został wprowadzony na polski obszar celny zgodnie z przepisami prawa.

§ 3. Rewizji celnej nie podlegają:

- 1) na zasadzie wzajemności:
 - a) towary przeznaczone dla obcych przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów konsularnych oraz misji specjalnych w Rzeczypospolitej Polskiej, a także organizacji międzynarodowych mających siedzibę lub placówki w Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) towary przeznaczone dla osób korzystających z przywilejów i immunitetów dyplomatycznych,
 - c) opatrzone pieczęcią przesyłki urzędowe przesyłane do obcych przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów konsularnych i misji specjalnych w Rzeczypospolitej Polskiej oraz opatrzone pieczęcią przesyłki przez nie wysyłane,
- 2) opatrzone pieczęcią przesyłki urzędowe przesyłane między Ministerstwem Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej a polskimi przedstawicielstwami dyplomatycznymi, urzędami konsularnymi i misjami specjalnymi za granicą.

§ 4. Minister Finansów określi, w drodze rozporządzenia, sposoby i warunki wykonywania kontroli celnej.

§ 5. Minister Finansów, w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej i Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji, określi, w drodze rozporządzenia, sposób i warunki wykonywania kontroli celnej oraz nadawania przeznaczenia celnego okrętom wojennym i wojskowym statkom powietrznym oraz wyposażeniu i sprzętowi jednostek wojskowych, a także wyposażeniu i sprzętowi jednostek organizacyjnych resortu spraw wewnętrznych i administracji.

§ 6. Prezes Głównego Urzędu Cef może określić, w drodze zarządzenia:

- 1) wzory pieczęci, zamknięć celnych, stempli i innych znaków stosowanych przy wykonywaniu kontroli celnej,
- 2) szczegółowy sposób prowadzenia kontroli celnej bagażu przewożonego drogą morską lub powietrzną.

Art. 7. § 1. Każda osoba pośrednio lub bezpośrednio uczestnicząca w czynnościach związanych z wymianą towarową jest zobowiązana do dostarczenia organowi celnemu, na jego żądanie, w ustalonych terminach, dokumentów i informacji mających znaczenie dla kontroli celnej, w jakiegokolwiek formie, jak również do udzielenia niezbędnej pomocy.

§ 2. Na żądanie Prezesa Głównego Urzędu Cef banki są zobowiązane udzielać informacji o obrotach i stanach na rachunkach bankowych w związku z toczącą się sprawą karną skarbową:

- 1) przeciwko posiadaczowi rachunku będącemu osobą fizyczną lub
- 2) o przestępstwo popełnione w zakresie działalności osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nie mającej osobowości prawnej, która to osoba lub jednostka jest posiadaczem rachunku.

§ 3. Żądanie, o którym mowa w § 2, powinno zawierać oznaczenie posiadacza rachunku oraz okresu objętego informacją.

Art. 8. Każda informacja o charakterze poufnym jest chroniona tajemnicą służbową i nie może być rozpowszechniana przez organ celny bez wyraźnego pozwolenia osoby lub urzędu, który jej udzielił; przekazywanie informacji jest dozwolone w wypadku, gdy organ celny jest do tego zobowiązany lub upoważniony zgodnie z obowiązującymi ustawami.

Art. 9. § 1. Nielegalnym wprowadzeniem towaru jest wprowadzenie dokonane z naruszeniem przepisów art. 35 § 2, art. 36, art. 37, art. 39 i art. 180 § 2.

§ 2. Jeżeli w trakcie kontroli celnej nie można ustalić, że wprowadzonym na polski obszar celny towarem,

których rodzaj i ilość wskazują na przeznaczenie do działalności gospodarczej, zostało nadane przeznaczenie celne zgodnie z przepisami prawa celnego, uważa się, że towary te zostały nielegalnie wprowadzone na polski obszar celny.

Art. 10. Osoby posiadające dokumenty mające znaczenie dla kontroli celnej powinny je przechowywać przez 5 lat i udostępniać na każde żądanie organu celnego. Termin ten rozpoczyna swój bieg z upływem ostatniego dnia roku kalendarzowego, w którym:

- 1) zostało przyjęte zgłoszenie celne o dopuszczenie do obrotu, jeżeli chodzi o towary dopuszczone do obrotu w innych wypadkach niż określone w pkt 2, lub zostało przyjęte zgłoszenie celne do wywozu,
- 2) przestają być pod dozorem celnym towary dopuszczone do obrotu w związku z zastosowaniem zerowej lub obniżonej stawki ze względu na przeznaczenie albo podlegające zwolnieniu od należności celnych przywozowych ze względu na przeznaczenie,
- 3) zostaje zakończona odpowiednia procedura celna, jeżeli chodzi o towary objęte inną procedurą celną niż określone w pkt 1 i 2,
- 4) towary zostały wyprowadzone z wolnego obszaru celnego.

Art. 11. Terminy określone w przepisach prawa celnego nie podlegają przedłużeniu, odroczeniu lub przywróceniu poza wypadkami ustanowionymi w przepisach tego prawa.

Art. 12. § 1. W uzasadnionych wypadkach organy celne prowadzą ewidencję towarów, którym nadano przeznaczenie celne.

§ 2. Prezes Głównego Urzędu Cef określi, w drodze zarządzenia:

- 1) wypadki, sposób i tryb prowadzenia przez urzędy celne ewidencji towarów, którym nadano przeznaczenie celne,
- 2) wzory rejestrów, ksiąg, innych dokumentów ewidencyjnych oraz wzory formularzy używanych w toku sprawowania dozoru celnego i kontroli celnej,
- 3) rodzaje dokumentów mających znaczenie dla kontroli celnej, a także osoby zobowiązane do ich przechowywania.

TYTUŁ II

ELEMENTY KALKULACYJNE

DZIAŁ I

Taryfa celna, inne środki taryfowe i klasyfikacja towarów

Art. 13. § 1. Cła określone są na podstawie taryfy celnej lub innych środków taryfowych.

§ 2. Środki polityki handlowej oraz środki, o których mowa w art. 14, stosuje się zgodnie z klasyfikacją nomenklatury towarowej taryfy celnej.

§ 3. Taryfa celna obejmuje:

- 1) Polską Scaloną Nomenklaturę Towarową Handlu Zagranicznego PCN (nomenklatura towarowa),
- 2) stawki celne, sposób, warunki i zakres ich stosowania,
- 3) jednostki miar,
- 4) obniżone stawki celne określone w umowach zawartych przez Rzeczpospolitą Polską z niektórymi krajami lub grupami krajów,
- 5) preferencyjne stawki celne przyjęte jednostronnie przez Rzeczpospolitą Polską w odniesieniu do niektórych krajów, grup krajów lub regionów.

§ 4. Stawki celne, o których mowa w § 3 pkt 4 i pkt 5, są stosowane na wniosek zgłaszającego, o ile towary, do których się to odnosi, spełniają warunki do ich zastosowania. Zastosowanie tych stawek może nastąpić retrospektywnie, o ile zostaną spełnione warunki określone przepisami prawa, w tym umowami międzynarodowymi.

§ 5. Klasyfikację towarów w taryfie celnej określa kod taryfy celnej.

§ 6. Rada Ministrów ustanawia, w drodze rozporządzenia, taryfę celną.

§ 7. Prezes Głównego Urzędu Ceł ogłasza, w formie zarządzenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” wyjaśnienia do taryfy celnej.

Art. 14. § 1. Towary mogą podlegać innym środkom taryfowym ze względu na ich właściwości, przeznaczenie lub w związku z zawartymi przez Rzeczpospolitą Polską preferencyjnymi umowami międzynarodowymi.

§ 2. Środkami taryfowymi, o których mowa w § 1, są: zawieszenie w całości lub w części poboru ceł, kontyngenty taryfowe i plafony taryfowe.

§ 3. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, ze względu na właściwości towarów, ze względu na ich przeznaczenie lub w związku z zawartymi przez Rzeczpospolitą Polską preferencyjnymi umowami międzynarodowymi z niektórymi krajami lub grupami krajów, może:

- 1) zawiesić w całości lub w części pobór ceł,
- 2) ustanowić kontyngent taryfowy,
- 3) ustanowić plafon taryfowy.

§ 4. Rada Ministrów, ustanawiając kontyngent taryfowy, zgodnie z § 3 pkt 2, określi równocześnie sposób rozdysponowania.

§ 5. Środki, o których mowa w § 2 i § 3, są stosowane na wniosek zgłaszającego, o ile towary, do których się to odnosi, spełniają warunki do ich stosowania. Zastosowanie tych środków może nastąpić retrospektywnie, o ile zostaną spełnione warunki określone przepisami prawa.

§ 6. W razie ustanowienia kontyngentu taryfowego, o którym mowa w § 3 pkt 2, do objęcia towaru procedurą celną z zastosowaniem obniżonych stawek wymagane jest pozwolenie Ministra Gospodarki.

§ 7. Minister Gospodarki może ustalić, w drodze rozporządzenia, tryb realizacji ustanowionych plafonów taryfowych.

§ 8. Minister Gospodarki może określić, w drodze rozporządzenia, zamknięcie plafonu taryfowego.

§ 9. Od dnia wejścia w życie rozporządzenia, o którym mowa w § 8, cła są pobierane w wysokości określonej w taryfie celnej.

DZIAŁ II

Pochodzenie towarów

Art. 15. § 1. Niepreferencyjne pochodzenie towarów określa się w celu:

- 1) stosowania taryfy celnej, z wyjątkiem środków wymienionych w art. 13 § 3 pkt 4 i pkt 5,
- 2) stosowania środków polityki handlowej ustanowionych w odrębnych przepisach,
- 3) sporządzania i wydawania świadectw potwierdzających pochodzenie towarów.

§ 2. Reguły ustalania niepreferencyjnego pochodzenia towarów określają art. 16—19.

Art. 16. § 1. Towarami pochodzącymi z danego kraju są towary całkowicie tam uzyskane lub wyprodukowane.

§ 2. Towarami całkowicie uzyskanymi lub wyprodukowanymi w danym kraju są:

- 1) produkty mineralne tam wydobyte,
- 2) rośliny lub produkty roślinne tam zebrane,
- 3) żywe zwierzęta tam urodzone i wyhodowane,
- 4) produkty uzyskane od żywych zwierząt tam wyhodowanych,
- 5) produkty uzyskane przez polowanie lub rybołówstwo na jego terytorium,
- 6) produkty rybołówstwa morskiego i inne produkty wydobyte z mórz znajdujących się poza morzami terytorialnymi danego kraju, dokonywanego przez statki w nim zarejestrowane i pływające pod jego banderą,
- 7) towary wytworzone na pokładach statków przetwórci z produktów, o których mowa w pkt 6, po-

chodzących z tego kraju, o ile statki przetwórczo zostały zarejestrowane w danym kraju i pływają pod jego banderą,

- 8) produkty wydobyte z dna morskiego i z wnętrza ziemi pod nim, znajdującym się poza morzami terytorialnymi, o ile dany kraj ma prawa wyłączności do eksploatacji dna lub wnętrza ziemi pod nim,
- 9) odpady i pozostałości powstałe w danym kraju w wyniku procesów produkcyjnych i towary zużyte, jeśli nadają się wyłącznie do odzyskiwania surowców,
- 10) towary wytworzone w danym kraju wyłącznie z towarów, o których mowa w pkt 1—9, lub z ich pochodnych na dowolnym etapie przetworzenia.

§ 3. Określenie „kraj” w rozumieniu § 2 obejmuje również morza terytorialne kraju.

Art. 17. Towar, w którego produkcję zaangażowany jest więcej niż jeden kraj, jest uznawany za pochodzący z kraju, w którym podlegał ostatniej istotnej, ekonomicznie uzasadnionej obróbce lub przetworzeniu, które spowodowały wytworzenie nowego produktu lub stanowiły istotny etap wytwarzania w przedsiębiorstwie przystosowanym do tego celu.

Art. 18. Nie uznaje się towarów za pochodzące z kraju, w którym podlegały obróbce lub przetworzeniu w rozumieniu art. 17, jeżeli z ustalonych faktów wynika, że jedynym celem obróbki lub przetworzenia było obejście przepisów dotyczących pochodzenia towarów.

Art. 19. § 1. Ustalenie pochodzenia towarów, o których mowa w art. 16 i art. 17, dokonywane jest przez organ celny na podstawie dowodu pochodzenia towarów.

§ 2. W wypadku wątpliwości co do pochodzenia towarów, organ celny może zażądać dodatkowych dowodów potwierdzających pochodzenie towarów.

§ 3. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe zasady i tryb ustalania pochodzenia towarów, o których mowa w art. 17,
- 2) sposób dokumentowania pochodzenia towarów, o których mowa w § 1 i § 2,
- 3) listę towarów, których pochodzenie musi być udokumentowane świadectwem pochodzenia.

Art. 20. § 1. Warunki uzyskiwania pochodzenia, jakie powinny spełniać towary, aby korzystać ze środków wymienionych w art. 13 § 3 pkt 4 lub pkt 5, oraz sposób jego dokumentowania określone są według reguł preferencyjnego pochodzenia towarów.

§ 2. W wypadku towarów objętych umowami, o których mowa w art. 13 § 3 pkt 4, reguły, o których mowa w § 1, określone są w tych umowach.

§ 3. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, reguły ustalania pochodzenia towarów, wobec których będą stosowane stawki określone na podstawie art. 13 § 3 pkt 5, oraz sposób jego dokumentowania.

DZIAŁ III

Wartość celna towarów

Art. 21. Wartość celna towarów określana jest w celu ustalenia kwoty wynikającej z długu celnego oraz innych należności pobieranych przez organ celny, jak również stosowania środków polityki handlowej.

Art. 22. § 1. Użyte w niniejszym dziale określenia oznaczają:

- 1) wytworzenie — wyhodowanie, wyprodukowanie, wydobywanie,
- 2) towary identyczne — towary wytworzone w tym samym kraju, będące takimi samymi pod każdym względem, włączając cechy fizyczne i renomę, jaką posiadają; nieznaczne różnice w wyglądzie zewnętrznym nie są przeszkodą do uznania towarów za identyczne, jeśli odpowiadają one pod innym względem niniejszej definicji,
- 3) towary podobne — towary wytworzone w tym samym kraju, które, nie będąc podobnymi pod każdym względem, posiadają podobne cechy i skład materiałowy, co pozwala im pełnić te same funkcje i być towarami handlowo zamiennymi; jakość towarów, znak towarowy i renomę, jaką posiadają, są czynnikami, które należy uwzględnić przy ustalaniu podobieństwa towarów,
- 4) towary tego samego gatunku i rodzaju — towary zawierające się w grupie lub zakresie towarów wytwarzanych przez jedną gałąź przemysłu lub branżę przemysłową i obejmujące towary identyczne lub podobne,
- 5) prowizja od zakupu — opłatę poniesioną przez kupującego na rzecz jego agenta za usługę polegającą na reprezentowaniu go przy zakupie towarów, dla których ustalana jest wartość celna.

§ 2. Za osoby powiązane ze sobą uznaje się osoby, jeżeli:

- 1) jedna z osób jest urzędnikiem, dyrektorem lub członkiem organu zarządzającego bądź kontrolnego drugiej lub
- 2) są prawnie uznanymi współnikami w działalności gospodarczej, lub
- 3) jedna z osób jest pracodawcą drugiej, lub
- 4) jedna z osób bezpośrednio lub pośrednio dysponuje prawami głosu lub udziałem w kapitale zakładowym albo akcyjnym wynoszącym co najmniej 5% wszystkich praw głosu lub co najmniej 5% kapitału zakładowego albo akcyjnego drugiej osoby, lub

- 5) jedna z osób bezpośrednio lub pośrednio kontroluje drugą, lub
- 6) znajdują się pod bezpośrednią lub pośrednią kontrolą trzeciej osoby, lub
- 7) wspólnie kontrolują, bezpośrednio lub pośrednio, trzecią osobę, lub
- 8) są małżonkami, są spokrewnione lub spowinowaczone do drugiego stopnia albo są związane stosunkiem przysposobienia, lub
- 9) jedna z nich w działalności gospodarczej jest wyłącznym dystrybutorem lub wyłącznym koncesjonariuszem drugiej osoby, jeśli odpowiadają kryteriom, o których mowa w pkt 1—8.

§ 3. Za towary identyczne lub towary podobne nie uznaje się towarów wytworzonych w oparciu o wykonane na polskim obszarze celnym prace techniczno-inżynierskie, rozwojowe, artystyczne, projektowe oraz plany i szkice, w stosunku do których nie można dokonać korekty zgodnie z art. 30 § 1 pkt 2 lit. d).

§ 4. Jeżeli brak jest identycznych lub podobnych towarów wytwarzanych przez tę samą osobę, która wytworzyła towary, dla których ustalana jest wartość celna, mogą być brane pod uwagę towary wytwarzane przez inną osobę.

Art. 23. § 1. Wartością celną towarów jest wartość transakcyjna, to znaczy cena faktycznie zapłacona lub należna za towar sprzedany w celu przywozu na polski obszar celny, ustalana, o ile jest to konieczne, z uwzględnieniem art. 30 i art. 31.

§ 2. Wartość transakcyjna nie może być przyjęta za wartość celną towaru w wypadku, gdy:

- 1) istnieją ograniczenia w dysponowaniu lub użytkowaniu towarów przez kupującego inne niż ograniczenia, które:
 - a) są nakładane lub wymagane przez prawo,
 - b) ograniczają obszar geograficzny, na którym towar może być odsprzedany,
 - c) nie mają istotnego wpływu na wartość towaru, lub
- 2) sprzedaż lub cena towaru są uzależnione od warunków lub spełnienia świadczeń, których wartości nie można ustalić, lub
- 3) jakkolwiek część dochodu z dalszej odsprzedaży, dyspozycji lub późniejszego użytkowania towarów przez nabywcę przypada bezpośrednio lub pośrednio sprzedawcy, chyba że zgodnie z art. 30 może zostać dokonana odpowiednia korekta, lub
- 4) kupujący i sprzedawca są ze sobą powiązani, chyba że wartość transakcyjna może być zaakceptowana w celu ustalenia wartości celnej, zgodnie z § 3.

§ 3. Przy ustalaniu, czy wartość transakcyjna jest do zaakceptowania do celów stosowania § 1, powiązanie ze sobą kupującego i sprzedawcy nie stanowi samo

w sobie wystarczającej podstawy do niezaakceptowania wartości transakcyjnej. Gdy okaże się to konieczne, okoliczności dotyczące sprzedaży powinny zostać zbadane, a wartość transakcyjna powinna być zaakceptowana, pod warunkiem że powiązanie nie wpłynęło na cenę. Jeżeli na podstawie informacji uzyskanych od zgłaszającego lub powziętych w inny sposób organ celny ma powody, aby uznać, że powiązanie wpłynęło na cenę, powody takie powinny być podane zgłaszającemu i należy zapewnić mu możliwość ustosunkowania się do nich. Na żądanie zgłaszającego informacja o takich powodach powinna być przedstawiona w formie pisemnej.

§ 4. W wypadku transakcji między osobami powiązanymi wartość transakcyjna jest akceptowana, a wartość celna towarów ustalana zgodnie z § 1, o ile zgłaszający udowodni, że taka wartość jest zbliżona do jednej z występujących w tym samym lub zbliżonym czasie:

- 1) wartości transakcyjnej przy sprzedaży kupującemu, w żadnym konkretnym wypadku nie powiązanemu ze sprzedawcą, identycznych lub podobnych towarów wprowadzonych na polski obszar celny,
- 2) wartości celnej identycznych lub podobnych towarów, ustalonej zgodnie z art. 27,
- 3) wartości celnej identycznych lub podobnych towarów, ustalonej zgodnie z art. 28.

§ 5. Przy zastosowaniu kryteriów, o których mowa w § 4, należy uwzględnić różnice w poziomach handlu (hurt, detal), różnice ilościowe, koszty wymienione w art. 30 oraz koszty ponoszone przez sprzedawcę przy transakcjach, w których kupującym jest osoba z nim nie powiązana, a koszty te nie występują przy transakcji między sprzedawcą a osobą z nim powiązaną.

§ 6. Kryteria określone w § 4 mogą być stosowane tylko do celów porównawczych. Wartość celna towaru nie może być ustalona w sposób zastępczy na podstawie § 4.

§ 7. Wartość transakcyjna nie może być przyjęta za wartość celną, o której mowa w § 1, w wypadku gdy organ celny z uzasadnionych przyczyn zakwestionował wiarygodność i dokładność informacji lub dokumentów służących do określenia wartości celnej, które należy dołączyć do zgłoszenia celnego, albo gdy nie zostaną one przedstawione przez zgłaszającego.

§ 8. Przed ustaleniem wartości celnej na podstawie art. 25—29 organ celny wyjaśnia zgłaszającemu, na jego pisemny wniosek, przyczyny zastosowania § 7, wyznaczając termin na złożenie wyjaśnień.

§ 9. Ceną faktycznie zapłaconą lub należną jest całkowita kwota płatności dokonanej lub mającej zostać dokonanej przez kupującego wobec lub na korzyść sprzedawcy za przywożone towary i obejmująca wszystkie płatności dokonane lub mające być dokona-

ne jako warunek sprzedaży towarów kupującemu albo płatności dokonane lub mające być dokonane przez kupującego osobie trzeciej celem spełnienia zobowiązań sprzedawcy. Płatność może zostać dokonana w formie przelewu pieniężnego lub za pomocą innych form zapłaty bezpośrednio lub pośrednio.

§ 10. Podjęte przez kupującego udokumentowane działania dokonane na jego własny rachunek, inne niż te, których doliczenie przewidziane jest w art. 30, nie są uznawane za pośrednią płatność na rzecz sprzedawcy, nawet jeśli mogłyby być uznane za korzystne dla sprzedawcy lub zostały podjęte na podstawie porozumienia ze sprzedawcą, a ich koszt nie będzie doliczony do ceny faktycznie zapłaconej lub należnej przy ustalaniu wartości celnej przywiezionych towarów.

Art. 24. § 1. Jeżeli wartość celna nie może zostać ustalona na podstawie art. 23, ustala się ją stosując w kolejności art. 25—28.

§ 2. Kolejność stosowania art. 27 i art. 28 zostanie zmieniona na wniosek zgłaszającego.

Art. 25. § 1. Jeżeli wartość celna przywiezionych towarów nie może być ustalona na podstawie przepisów art. 23, za wartość celną przyjmuje się wartość transakcyjną identycznych towarów sprzedanych i wprowadzonych na polski obszar celny w tym samym lub zbliżonym czasie co towary, dla których ustalana jest wartość celna.

§ 2. Dla ustalenia wartości, o której mowa w § 1, należy stosować wartość transakcyjną identycznych towarów sprzedawanych na tym samym poziomie handlu i w zasadzie w tych samych ilościach co towary, dla których ustalana jest wartość celna. W wypadku gdy nie stwierdzono tego rodzaju sprzedaży, należy przyjmować wartość transakcyjną identycznych towarów sprzedawanych na innych poziomach handlu lub w innych ilościach, z niezbędnymi poprawkami mającymi na celu uwzględnienie różnicy w poziomach handlu lub ilości, pod warunkiem że tego rodzaju korekta może być dokonana na podstawie przedstawionych dowodów określających zasadność i prawidłowość korekty, niezależnie od tego, czy taka korekta prowadzi do zwiększenia, czy też zmniejszenia wartości.

§ 3. Jeżeli koszty, o których mowa w art. 30 § 1 pkt 5, są włączone do wartości transakcyjnej, należy uwzględnić istotne różnice w takich kosztach między towarami, dla których ustalana jest wartość celna, a towarami identycznymi, wynikające z różnic w odległościach i rodzaju transportu.

§ 4. Jeżeli stosując niniejszy artykuł stwierdzono więcej niż jedną wartość transakcyjną towarów identycznych, do ustalenia wartości celnej towarów przywożonych należy przyjmować wartość najniższą.

Art. 26. § 1. Jeżeli wartość celna przywożonych towarów nie może być ustalona na podstawie przepisów

art. 23 i art. 25, za wartość celną przyjmuje się wartość transakcyjną podobnych towarów sprzedanych i wprowadzonych na polski obszar celny w tym samym lub zbliżonym czasie co towary, dla których ustalana jest wartość celna.

§ 2. Przepisy art. 25 § 2—4 stosuje się odpowiednio.

Art. 27. § 1. Jeżeli wartość celna przywożonych towarów nie może być ustalona na podstawie przepisów art. 23, art. 25 i art. 26, za wartość celną przyjmuje się cenę jednostkową towarów przywożonych bądź identycznych lub podobnych sprzedanych na polskim obszarze celnym w największych zbiorczych ilościach i stanie, w jakim są towary, dla których ustalana jest wartość celna, w transakcjach sprzedaży między nie powiązаныmi ze sobą osobami, w tym samym lub zbliżonym czasie, nie przekraczającym 90 dni od dnia przywozu towaru, dla którego ustalana jest wartość celna, pomniejszoną o:

- 1) marżę zazwyczaj płaconą lub uzgodnioną do zapłaconia albo też narzut, jaki jest zazwyczaj stosowany na polskim obszarze celnym, obejmujący zyski i wydatki związane ze sprzedażą przywiezionych towarów tego samego gatunku i rodzaju,
- 2) koszty transportu i ubezpieczenia oraz opłaty załadunkowe i manipulacyjne związane z transportem, po przywozie towarów na polski obszar celny,
- 3) należności celne przywozowe lub inne opłaty pobierane na polskim obszarze celnym z tytułu przywozu lub sprzedaży towarów.

§ 2. Jeżeli towary przywożone bądź identyczne lub podobne nie są przedmiotem sprzedaży na polskim obszarze celnym w takim samym stanie i w tym samym lub zbliżonym czasie co towary, dla których ustalana jest wartość celna, to na wniosek zgłaszającego wartość celną ustala się na podstawie ceny jednostkowej przywiezionych towarów, po której są one sprzedawane po dokonaniu ich przetworzenia, w największych zbiorczych ilościach, w transakcjach sprzedaży między nie powiązаныmi osobami, pomniejszonej o koszty przetworzenia i koszty, o których mowa w § 1 pkt 1—3.

Art. 28. Jeżeli wartość celna przywożonych towarów nie może być ustalona na podstawie przepisów art. 23 i art. 25—27, za wartość celną przyjmuje się wartość kalkulowaną, która jest sumą:

- 1) kosztów lub wartości materiałów i produkcji bądź innych procesów zastosowanych przy wytworzeniu przywożonych towarów,
- 2) kwoty zysku i kosztów ogólnych równych kwocie zwyczajowo wliczonej w cenę sprzedaży towarów tego samego gatunku lub rodzaju, jak te, dla których ustalana jest wartość celna, wytworzonych przez producentów w kraju wywozu w celu przywozu takich towarów na polski obszar celny,
- 3) kosztów lub wartości, o których mowa w art. 30 § 1 pkt 5.

Art. 29. § 1. Jeżeli wartość celna nie może być ustalona na podstawie przepisów art. 23 i art. 25—28, jest ona ustalana na podstawie danych dostępnych na polskim obszarze celnym, z zastosowaniem odpowiednich środków zgodnych z zasadami i ogólnymi przepisami:

- 1) artykułu VII Układu Ogólnego w sprawie Taryf Celnych i Handlu z 1994 r.,
- 2) Porozumienia w sprawie stosowania artykułu VII Układu Ogólnego w sprawie Taryf Celnych i Handlu z 1994 r.,
- 3) przepisów niniejszego działu.

§ 2. Wartość celna ustalana z zastosowaniem § 1 nie może być określana na podstawie:

- 1) ceny sprzedaży na polskim obszarze celnym towarów wytworzonych na tym obszarze,
- 2) systemu polegającego na przyjmowaniu do ustalania wartości celnej wyższej z dwóch alternatywnych wartości,
- 3) ceny towarów na rynku wewnętrznym kraju wywozu,
- 4) kosztów produkcji innych niż wartość kalkulowana, która została ustalona dla identycznych lub podobnych towarów na podstawie art. 28,
- 5) cen, po których towary są sprzedawane w kraju wywozu z przeznaczeniem poza polski obszar celny,
- 6) minimalnych wartości celnych,
- 7) arbitralnych bądź nieprawdziwych wartości.

Art. 30. § 1. W celu określania wartości celnej z zastosowaniem przepisów art. 23, do ceny faktycznie zapłaconej lub należnej za przywożone towary dodaje się:

- 1) poniesione przez kupującego, lecz nie ujęte w cenie faktycznie zapłaconej lub należnej za towary, koszty:
 - a) prowizji i pośrednictwa, z wyjątkiem prowizji od zakupu,
 - b) pojemników, o ile na potrzeby celne są traktowane łącznie z towarem, którego wartość celna jest ustalana,
 - c) pakowania, zarówno w sensie materiałów, jak i robocizny,
- 2) określoną w odpowiedniej proporcji wartość wymienionych poniżej towarów i usług, dostarczonych bezpośrednio lub pośrednio przez kupującego, bezpłatnie lub po obniżonej cenie, do użytku związanego z produkcją i sprzedażą przywożonych towarów, w zakresie, w jakim taka wartość nie została ujęta w cenie faktycznie zapłaconej lub należnej:
 - a) materiałów, komponentów, części i podobnych elementów, które stanowią część składową lub przynależność przywiezionych towarów,

- b) narzędzi, matryc, form i podobnych elementów użytych przy produkcji przywiezionych towarów,
- c) materiałów zużytych przy produkcji przywiezionych towarów,
- d) prac techniczno-inżynierskich, rozwojowych, artystycznych i projektowych oraz planów i szkiców wykonanych poza polskim obszarem celnym i niezbędnych do produkcji przywiezionych towarów,

- 3) honoraria, tantiemy autorskie i opłaty licencyjne, dotyczące towarów, dla których ustalana jest wartość celna, które musi opłacić kupujący, zarówno bezpośrednio jak i pośrednio, jako warunek sprzedaży tych towarów, o ile koszty te nie są ujęte w cenie faktycznie zapłaconej lub należnej,
- 4) wartość jakiegokolwiek części dochodu z tytułu dalszej odsprzedaży, dyspozycji lub wykorzystania przywiezionych towarów, która przypada bezpośrednio lub pośrednio sprzedawcy,
- 5) koszty transportu i ubezpieczenia przywiezionych towarów oraz opłaty załadunkowe i manipulacyjne związane z ich transportem, poniesione do granicy państwa lub portu polskiego.

§ 2. Koszty dodane do ceny faktycznie zapłaconej lub należnej powinny być doliczane, z zastosowaniem przepisów niniejszego artykułu, jedynie na podstawie obiektywnych i wymiernych danych.

§ 3. Nie naruszając przepisów § 1 pkt 3:

- 1) opłaty za prawo do kopiowania przywiezionych towarów na polskim obszarze celnym nie są doliczane do ceny faktycznie zapłaconej lub należnej za te towary, przy ustalaniu ich wartości celnej,
- 2) płatności za prawo do dystrybucji lub odsprzedaży przywiezionych towarów, poniesione przez kupującego, nie są doliczane do ceny faktycznie zapłaconej lub należnej za przywiezione towary, jeżeli takie płatności nie stanowią warunku sprzedaży towarów.

Art. 31. Nie wlicza się do wartości celnej następujących kosztów, o ile można je wyodrębnić z ceny faktycznie zapłaconej lub należnej:

- 1) kosztów transportu przywożonych towarów, które to koszty zostały poniesione po przekroczeniu granicy państwa lub po przybyciu do portu polskiego,
- 2) należności za prace budowlane, instalacyjne, montażowe, obsługę lub pomoc techniczną, wykonane po przywozie towarów, takich jak: zakłady przemysłowe, maszyny lub wyposażenie,
- 3) odsetek wynikających z umowy o finansowaniu zakupu przywiezionych towarów, zawartej przez kupującego, niezależnie od tego, czy finansowanie zapewnione jest przez sprzedawcę, czy też przez inną osobę, o ile umowa ta została zawarta w formie pisemnej, a kupujący będzie w stanie udowodnić, że:

- a) towary zostały sprzedane po cenie zadeklarowanej jako faktycznie zapłaconej lub należnej,
 - b) żądane oprocentowanie nie przekracza normalnie stosowanego oprocentowania dla tego typu transakcji dokonywanych w tym czasie, w kraju, w którym dokonano operacji finansowej,
- 4) opłat za prawo do kopiowania na polskim obszarze celnym towarów przywiezionych,
 - 5) przewoźni od zakupu,
 - 6) należności celnych przywózowych lub innych opłat pobieranych na polskim obszarze celnym z tytułu przywozu lub sprzedaży towarów.

Art. 32. Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb ustalania wartości celnej przywożonych towarów.

Art. 33. Prezes Głównego Urzędu Cei może ogłosić, w formie zarządzenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” wyjaśnienia dotyczące wartości celnej wydawane przez właściwe organy.

Art. 34. W celu ustalania wartości celnej Minister Finansów określi, w drodze zarządzenia, zasady stosowania kursów walut obcych, ustalanych przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego i ogłaszanych przez Narodowy Bank Polski.

TYTUŁ III

TOWARY WPROWADZANE NA POLSKI OBSZAR CELNY

DZIAŁ I

Wprowadzenie towarów

Art. 35. § 1. Towary wprowadzone na polski obszar celny podlegają, od chwili ich wprowadzenia, dozorowi celnemu. Towary te mogą podlegać kontroli celnej zgodnie z obowiązującymi przepisami.

§ 2. Towary mogą być wprowadzone lub wyprowadzone z polskiego obszaru celnego przez otwarte przejścia graniczne, a przez inne przejścia — tylko po wydaniu pozwolenia przez organ celny.

§ 3. Towary, o których mowa w § 1, pozostają pod dozorem celnym tak długo, jak jest to niezbędne do określenia ich statusu celnego, a w wypadku towarów niekrajowych — aż do czasu, kiedy ich status celny zostanie zmieniony bądź gdy zostaną wprowadzone do wolnego obszaru celnego albo zostaną powrotnie wywiezione bądź zniszczone zgodnie z art. 186.

Art. 36. § 1. Osoba wprowadzająca towary na polski obszar celny jest zobowiązana do niezwłocznego ich dostarczenia trasą określoną przez organ celny i zgodnie z jego instrukcjami (droga celna) do:

- 1) granicznego urzędu celnego albo miejsca wyznaczonego lub uznanego przez organ celny lub

- 2) wolnego obszaru celnego, jeżeli towary mają być wprowadzone bezpośrednio do niego:

- a) drogą morską lub powietrzną,
- b) drogą lądową bez przejazdu przez inną część polskiego obszaru celnego, o ile wolny obszar celny przylega do granicy lądowej państwa.

§ 2. Każda osoba przejmująca odpowiedzialność za przewóz towarów po ich wprowadzeniu na polski obszar celny, także w wyniku przeładunku, jest odpowiedzialna za wykonanie obowiązków, o których mowa w § 1.

§ 3. Przepis § 1 pkt 1 nie wyłącza stosowania przepisów dotyczących ruchu turystycznego, ruchu przygranicznego, obrotu pocztowego lub ruchu o małym istotnym znaczeniu ekonomicznym, pod warunkiem że możliwości dozoru i kontroli celnej nie będą ograniczone.

§ 4. Przepisów § 1—3 i art. 37, art. 39—50 oraz art. 52 i art. 53 nie stosuje się do towarów, które czasowo opuściły polski obszar celny podczas transportu drogą morską lub powietrzną pomiędzy dwoma miejscami znajdującymi się na tym obszarze, pod warunkiem że przewóz został dokonany drogą bezpośrednią, rejsowym samolotem lub statkiem linii lotniczych albo linii żeglugowych, bez postoju poza polskim obszarem celnym. Niniejszego przepisu nie stosuje się do towarów wcześniej załadowanych w portach lub na lotniskach znajdujących się poza polskim obszarem celnym.

§ 5. Przepisów § 1 nie stosuje się do towarów przewożonych przez polskie morza terytorialne lub przestrzeń powietrzną na pokładzie statków wodnych lub powietrznych, których miejscem przeznaczenia nie jest port lub lotnisko usytuowane na polskim obszarze celnym.

§ 6. Prezes Głównego Urzędu Cei, w porozumieniu z Ministrem Transportu i Gospodarki Morskiej, w drodze zarządzenia, może wyznaczyć drogi celne oraz określić zasady poruszania się i przemieszczania towarów po tych drogach.

Art. 37. § 1. Jeżeli na skutek nieprzewidzianych okoliczności lub działania siły wyższej obowiązek, o którym mowa w art. 36 § 1, nie może zostać wykonany, osoba zobowiązana do jego wykonania lub inna osoba działająca w jej imieniu powinna bezzwłocznie poinformować organ celny o tej sytuacji. Jeżeli nieprzewidziane okoliczności lub działanie siły wyższej nie spowodowały całkowitej utraty towarów, organ celny powinien zostać dokładnie poinformowany o miejscu, gdzie się one znajdują.

§ 2. Jeżeli na skutek nieprzewidzianych okoliczności lub działania siły wyższej statek, o którym mowa w art. 36 § 5, zmuszony jest do tymczasowego zawinięcia do portu lub lądowania na polskim obszarze celnym, a obowiązek, o którym mowa w art. 36 § 1, nie

może zostać wykonany, osoba wprowadzająca statek na polski obszar celny lub osoba działająca w jej imieniu powinna bezzwłocznie poinformować organ celny o tej sytuacji.

§ 3. Organ celny określa środki, jakie należy podjąć, aby towary, o których mowa w § 1, jak również towary znajdujące się na pokładzie statku w sytuacjach określonych w § 2 zostały dostarczone do urzędu celnego albo miejsca wyznaczonego lub uznanego przez ten organ.

Art. 38. Jeżeli towary zostały nielegalnie wprowadzone na polski obszar celny lub zostały usunięte spod dozoru celnego, organ celny podejmuje wszelkie niezbędne działania w celu uregulowania ich sytuacji łącznie ze sprzedażą towarów.

DZIAŁ II

Przedstawienie towarów i deklaracja skrócona

Art. 39. Towary, które zgodnie z art. 36 § 1 pkt 1 zostały dostarczone do granicznego urzędu celnego bądź miejsca wyznaczonego lub uznanego przez organ celny, powinny zostać przedstawione organowi celnemu przez osobę, która wprowadziła je na polski obszar celny, lub przez osobę, która przejęła odpowiedzialność za te towary po ich wprowadzeniu, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

Art. 40. § 1. Po przedstawieniu towarów, a przed nadaniem tym towarom właściwego przeznaczenia celnego, mogą one, za zgodą organu celnego, zostać zbadane.

§ 2. Ryzyko i koszty badania, o którym mowa w § 1, nie obciążają organów celnych.

§ 3. Prezes Głównego Urzędu Ceł określi, w drodze zarządzenia, sposób, tryb i warunki badania towarów.

Art. 41. § 1. Z zastrzeżeniem przepisu art. 43, towary przedstawione organowi celnemu powinny być ujęte w deklaracji skróconej.

§ 2. Deklaracja skrócona powinna zostać złożona wraz z przedstawieniem towarów. Organ celny może wyrazić zgodę na późniejsze złożenie deklaracji, jednak nie później niż w pierwszym dniu roboczym następującym po dniu przedstawienia towarów.

Art. 42. § 1. Deklaracja skrócona powinna być złożona na formularzu odpowiadającym wzorowi, o którym mowa w § 3. Jednakże organ celny może zezwolić na wykorzystanie, w charakterze deklaracji skróconej, każdego dokumentu urzędowego lub handlowego zawierającego dane niezbędne do ustalenia tożsamości towarów.

§ 2. Deklaracja skrócona powinna zostać złożona przez:

- 1) osobę, która wprowadziła towary na polski obszar celny, lub przez osobę, która przejęła odpowiedzialność za towary po ich wprowadzeniu,
- 2) osobę, w której imieniu działały osoby, o których mowa w pkt 1.

§ 3. Prezes Głównego Urzędu Ceł określi, w drodze zarządzenia, wzór deklaracji skróconej oraz dokumenty, które mogą być wykorzystane w charakterze deklaracji skróconej.

Art. 43. Organ celny może odstąpić od wymogu składania deklaracji skróconej pod warunkiem, że nie ogranicza to możliwości sprawowania dozoru celnego, jeżeli przed upływem terminu, o którym mowa w art. 41 § 2, zostały spełnione formalności niezbędne do nadania towarom przeznaczenia celnego.

DZIAŁ III

Rozładunek towarów i nadanie im przeznaczenia celnego

Art. 44. § 1. Towary mogą być rozładowane lub przetadowane ze środków transportu wyłącznie za zgodą organu celnego, w miejscach wyznaczonych lub uznanych przez ten organ. Jednakże w wypadku bezpośredniego zagrożenia wymagającego natychmiastowego wyładunku wszystkich towarów lub ich części, uzyskanie takiej zgody nie jest wymagane. O takim zdarzeniu należy niezwłocznie poinformować organ celny.

§ 2. Organ celny może w każdym czasie zażądać rozładowania i rozpakowania towarów w celu ich zbadania, przeprowadzenia rewizji celnej, jak również zbadania środków transportu, którymi są one przewożone.

Art. 45. Każda osoba, która po rozładunku posiada towary i zapewnia ich transport lub składowanie, staje się odpowiedzialna za wykonanie obowiązku przedstawienia towarów w całości na każde żądanie organu celnego.

Art. 46. Towary nie mogą zostać podjęte z miejsca ich złożenia bez zgody organu celnego.

Art. 47. Towary przedstawione organowi celnemu powinny otrzymać przeznaczenie celne dopuszczalne dla tych towarów.

Art. 48. § 1. Każda osoba jest zobowiązana do dokonania czynności oraz dostarczenia organowi celnemu dokumentów niezbędnych do nadania przeznaczenia celnego towarom objętym deklaracją skróconą w terminie:

- 1) 90 dni od daty złożenia deklaracji skróconej w wypadku towarów przewożonych drogą morską,
- 2) 20 dni od daty złożenia deklaracji skróconej w wypadku towarów przewożonych drogą inną niż morską.

§ 2. W szczególnie uzasadnionych okolicznościach organ celny może przedłużyć terminy określone w § 1, jednak nie więcej niż o:

- 1) 30 dni w wypadku terminu, o którym mowa w § 1 pkt 1,
- 2) 7 dni w wypadku terminu, o którym mowa w § 1 pkt 2.

Wniosek w tej sprawie musi zostać złożony przed upływem terminów określonych w § 1.

DZIAŁ IV

Czasowe składowanie towarów

Art. 49. Towary przedstawione organowi celnemu nabywają status towarów składowanych czasowo, aż do chwili nadania im przeznaczenia celnego (towary składowane czasowo).

Art. 50. § 1. Towary składowane czasowo mogą znajdować się jedynie w miejscach zatwierdzonych przez organ celny i na warunkach określonych przez ten organ.

§ 2. Przewoźnicy, spedytorzy, zarządzający portami lub osoby prowadzące agencje celne są obowiązani na żądanie organu celnego do prowadzenia magazynów celnych.

§ 3. Magazyn celny może być prowadzony przez osoby krajowe inne niż określone w § 2, po uzyskaniu przez nie pozwolenia organu celnego, z wyłączeniem jednak osób, o których mowa w art. 3 § 1 pkt 11 lit. c).

§ 4. W wypadku gdy nie można zapewnić prowadzenia magazynu celnego przez osoby określone w § 2 i § 3, magazyn celny prowadzi organ celny.

§ 5. Z wyłączeniem wypadków, o których mowa w art. 51, organ celny może zażądać od osoby będącej w posiadaniu towarów złożenia zabezpieczenia w celu zapewnienia uiszczenia kwoty wynikającej z długu celnego, który może powstać w wypadkach określonych w art. 211 lub art. 212.

§ 6. Prowadzący magazyn celny jest obowiązany uzgodnić z właściwym organem celnym regulamin prowadzenia magazynu celnego oraz zapewnić utrzymanie magazynu w stanie umożliwiającym prowadzenie kontroli celnej.

Art. 51. Prowadzący magazyn celny jest obowiązany, na żądanie organu celnego, przyjąć do magazynu towary podlegające kontroli celnej do czasu nadania im przeznaczenia celnego.

Art. 52. Towary składowane czasowo mogą podlegać jedynie takim czynnościom, jakie są niezbędne do zapewnienia ich przechowania w nie zmienionym stanie, bez zmiany ich wyglądu czy parametrów technicznych. Art. 40 stosuje się odpowiednio.

Art. 53. § 1. Organ celny podejmuje niezwłocznie wszelkie niezbędne działania w celu uregulowania sytuacji towarów składowanych czasowo, nie wyłączając ich sprzedaży, w wypadku gdy osoba nie dokonała czynności lub nie dostarczyła organowi celnemu dokumentów niezbędnych do nadania przeznaczenia celnego w terminie, o którym mowa w art. 48.

§ 2. Organ celny może, na ryzyko i koszt osoby będącej w posiadaniu towarów, zarządzić ich przeniesienie w miejsce znajdujące się pod jego dozorem, do czasu, kiedy sytuacja towarów zostanie uregulowana.

Art. 54. Prezes Głównego Urzędu Ceł określi, w drodze zarządzenia, tryb i warunki czasowego składowania towarów oraz tworzenia i prowadzenia magazynów celnych.

DZIAŁ V

Towary niekrajowe przewożone w ramach procedury tranzytu przewidzianej w umowach międzynarodowych

Art. 55. Do towarów, które w chwili wprowadzania na polski obszar celny są już objęte procedurą tranzytu, nie stosuje się przepisów art. 36, 37 oraz art. 39—53, z wyjątkiem art. 36 § 1 pkt 1.

Art. 56. Jeżeli towary niekrajowe objęte procedurą tranzytu osiągnęły miejsce przeznaczenia na polskim obszarze celnym i zostały przedstawione organom celnym zgodnie z przepisami regulującymi tranzyt, stosuje się przepisy art. 41—53.

TYTUŁ IV

PRZEZNACZENIE CELNE

DZIAŁ I

Przepisy ogólne

Art. 57. § 1. Towary, niezależnie od ich rodzaju, ilości, pochodzenia, miejsca wysyłki lub miejsca przeznaczenia, mogą w każdym czasie, z zachowaniem określonych warunków, otrzymać przeznaczenie celne dopuszczalne dla tych towarów.

§ 2. Przepis § 1 nie wyłącza stosowania umów międzynarodowych oraz zakazów lub ograniczeń wynikających z odrębnych przepisów, a w szczególności dotyczących obyczajności, bezpieczeństwa powszechnego, porządku publicznego, ochrony zdrowia i życia ludzi lub zwierząt, ochrony środowiska i zasobów naturalnych, ochrony roślin, ochrony dóbr kultury oraz ochrony własności intelektualnej, handlowej i przemysłowej, a także zakazów i ograniczeń ustanowionych ze względów polityki handlowej lub interesu gospodarczego albo narodowego kraju.

§ 3. Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb postępowania organów cel-

nych przy zatrzymywaniu towarów w wypadku podejrzenia naruszenia przepisów dotyczących ochrony własności intelektualnej, handlowej i przemysłowej.

Art. 58. § 1. Jeżeli umowy międzynarodowe lub przepisy odrębne zakazują posiadania, rozpowszechniania lub obrotu towarami, organ celny cofa natychmiast towar za granicę lub na polski obszar celny, chyba że umowy międzynarodowe lub przepisy odrębne przewidują jego przepadek albo inny sposób postępowania. Jeżeli cofnięcie towaru jest niemożliwe, organ celny może nakazać zniszczenie lub orzec przepadek towaru.

§ 2. Koszty cofnięcia towaru, sprzedaży, zniszczenia lub likwidacji w inny sposób ponoszą solidarnie: osoba, która wprowadziła bądź wyprowadza towary, o których mowa w § 1, osoba, która przejęła odpowiedzialność za przewóz tych towarów, bądź każda inna osoba, w której posiadaniu towar się znajduje.

Art. 59. § 1. Jeżeli umowy międzynarodowe lub przepisy odrębne uzależniają posiadanie, obrót lub rozpowszechnianie towarów od spełnienia określonych wymogów, to przywóz lub wywóz tych towarów może być dokonany pod warunkiem spełnienia tych wymogów.

§ 2. W wypadku niespełnienia wymogów, o których mowa w § 1, organ celny cofa towar za granicę lub na polski obszar celny, chyba że umowy międzynarodowe lub przepisy odrębne przewidują jego natychmiastowy przepadek albo inny sposób postępowania. Jeżeli cofnięcie towaru jest niemożliwe, organ celny może orzec jego przepadek. Przepis art. 58 § 2 stosuje się odpowiednio.

§ 3. Przepisu § 2 nie stosuje się do towarów niebezpiecznych, szkodliwych dla zdrowia lub środowiska naturalnego oraz łatwo psujących się. W takich wypadkach przepisy art. 58 § 1 stosuje się odpowiednio.

DZIAŁ II

Procedury celne

Rozdział 1

Objęcie towarów procedurą celną

Oddział 1

Przepisy ogólne

Art. 60. § 1. Każdy towar, który ma być objęty procedurą celną, powinien zostać zgłoszony do tej procedury.

§ 2. Towary krajowe zgłoszone do procedury wywozu, do procedury uszlachetniania biernego, procedury tranzytu lub procedury składu celnego, od chwili przyjęcia zgłoszenia celnego, aż do ich wyprowadzenia

z polskiego obszaru celnego, ich zniszczenia lub do czasu unieważnienia zgłoszenia celnego, podlegają dozrowi celnemu.

Art. 61. Prezes Głównego Urzędu Ceł może określić, w drodze zarządzenia, urzędy celne, w których mogą być dokonywane czynności przewidziane przepisami prawa celnego w zależności od rodzaju towarów lub procedur celnych, którymi mogą być obejmowane towary w poszczególnych urzędach celnych.

Art. 62. § 1. Zgłoszenie celne dokonywane jest:

- 1) w formie pisemnej,
- 2) z zastosowaniem technik elektronicznego przetwarzania danych, jeżeli przewidują to przepisy szczególne,
- 3) w formie zgłoszenia ustnego lub innej czynności, jeżeli przewidują to przepisy szczególne i o ile w sposób dostateczny została wyrażona wola objęcia towarów procedurą celną.

§ 2. Prezes Głównego Urzędu Ceł określi, w drodze zarządzenia, wypadki, w których zgłoszenie celne może być dokonane w innej formie niż pisemna.

Art. 63. § 1. Zgłoszenie celne dotyczące towaru będącego przedmiotem przywozu lub wywozu nie stanowiącego działalności gospodarczej, dokonywane przez podróżnych, powinno być złożone najpóźniej w chwili przystąpienia organu celnego do kontroli celnej.

§ 2. Jeżeli żywe zwierzęta, owoce, rośliny w stanie świeżym lub materiały niebezpieczne przywożone są z zamiarem objęcia ich procedurą celną, to zgłoszenie celne do tej procedury powinno być dokonane w dniu dostarczenia towaru do miejsca, o którym mowa w art. 36 § 1 pkt 1.

Oddział 2

Zgłoszenia w formie pisemnej

Art. 64. § 1. Zgłoszenie celne w formie pisemnej powinno zostać dokonane przez zgłaszającego na właściwym formularzu, zgodnym ze wzorem przewidzianym do objęcia towaru określoną procedurą celną. Zgłoszenie to powinno być podpisane i zawierać wszystkie elementy niezbędne do objęcia towaru procedurą celną, do której jest zgłaszany.

§ 2. Do zgłoszenia celnego zgłaszający powinien dołączyć dokumenty, których przedstawienie jest wymagane do objęcia towaru procedurą celną, do której jest zgłaszany.

§ 3. Jeżeli składane zgłoszenie celne nie odpowiada wymogom formalnym określonym w § 1 i § 2, organ celny odmawia jego przyjęcia, wskazując przyczynę odmowy w formie pisemnej.

§ 4. Prezes Głównego Urzędu Ceł określi, w drodze zarządzenia, wymogi, jakie powinno spełniać zgłosze-

nie celne, wzory formularzy oraz dokumenty, jakie należy do niego dołączyć.

Art. 65. § 1. Organ celny przyjmuje zgłoszenie celne, jeżeli:

- 1) zgłoszenie celne odpowiada wymogom określonym w art. 64,
- 2) wraz ze zgłoszeniem celnym przedstawiono towar nim objęty, z zastrzeżeniem art. 80 § 2.

§ 2. Podstawę do zastosowania procedury celnej do towaru objętego zgłoszeniem celnym stanowią dane zawarte w zgłoszeniu celnym przyjętym przez organ celny, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

§ 3. Przyjęcie zgłoszenia celnego powoduje z mocy prawa:

- 1) objęcie towaru procedurą celną,
 - 2) określenie kwoty wynikającej z długu celnego,
- chyba że w sprawie zostanie wydana decyzja rozstrzygająca inaczej o przeznaczeniu celnym towaru lub o kwocie wynikającej z długu celnego.

§ 4. Po przyjęciu zgłoszenia celnego organ celny, na wniosek strony, wydaje decyzję lub może z urzędu wydać decyzję, w której:

- 1) uznaje zgłoszenie celne za prawidłowe,
- 2) uznaje zgłoszenie za nieprawidłowe i:
 - a) określa kwotę wynikającą z długu celnego zgodnie z przepisami prawa celnego,
 - b) uznając, iż objęcie towaru wnioskowaną procedurą celną jest niemożliwe, rozstrzyga o objęciu towaru właściwą procedurą celną lub nadaje towarowi właściwe przeznaczenie celne.

§ 5. Decyzja, o której mowa w § 4, nie może zostać wydana, jeżeli upłynęły 3 lata od dnia przyjęcia zgłoszenia celnego.

§ 6. Organ celny wydaje nakaz zapłaty długu celnego, który nie został uiszczony w całości lub części po przyjęciu zgłoszenia celnego. Nakaz zapłaty stanowi podstawę do wystawienia tytułu wykonawczego w rozumieniu przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Art. 66. § 1. Zgłoszenia celnego może dokonać osoba mogąca przedstawić organom celnym, bezpośrednio lub przez przedstawiciela, towar, którego dotyczy zgłoszenie, jak również wszystkie dokumenty, których przedstawienie jest niezbędne do objęcia towaru procedurą celną, do której jest zgłaszany.

§ 2. Jeżeli przyjęcie zgłoszenia celnego nakłada na osobę szczególne obowiązki, zgłoszenie to powinno zostać dokonane przez tę osobę lub w jej imieniu.

§ 3. Zgłaszającym może być jedynie osoba krajowa, chyba że zgłoszenie dotyczy procedury tranzytu lub od-

prawy czasowej albo dokonywane jest sporadycznie, w sytuacjach uznanych przez organ celny za uzasadnione.

§ 4. Przepis § 3 nie stanowi przeszkody do stosowania, z zastrzeżeniem wzajemności, przepisów umów międzynarodowych zawartych z innymi krajami.

Art. 67. § 1. Po przyjęciu zgłoszenia celnego przez organ celny zgłaszający może dokonać jego sprostowania.

§ 2. Sprostowanie nie może spowodować objęcia zgłoszeniem celnym innej ilości, rodzaju lub wartości celnej towarów niż pierwotnie zgłoszone.

§ 3. Sprostowanie zgłoszenia celnego nie może być dokonane, jeżeli organ celny:

- 1) poinformował zgłaszającego o zamiarze przeprowadzenia rewizji celnej towarów,
- 2) stwierdził nieprawidłowość danych zawartych w zgłoszeniu celnym,
- 3) zwolnił towary.

Art. 68. § 1. Jeżeli zgłaszający dostarczy dowód, że towar został zgłoszony omyłkowo do procedury celnej określonej w zgłoszeniu lub że w wyniku zaistnienia szczególnych okoliczności objęcie towaru procedurą celną nie jest już uzasadnione, organ celny, na wniosek zgłaszającego, unieważni przyjęte zgłoszenie celne.

§ 2. W wypadku gdy organ celny poinformował zgłaszającego o zamiarze przeprowadzenia rewizji celnej, wniosek o unieważnienie zgłoszenia celnego może zostać uwzględniony jedynie po dokonaniu tej rewizji.

§ 3. Po zwolnieniu towarów zgłoszenie celne nie może zostać unieważnione.

§ 4. Unieważnienie zgłoszenia celnego nie stanowi przeszkody do stosowania obowiązujących przepisów karnych.

Art. 69. Datą właściwą do stosowania przepisów regulujących procedurę celną, do której dokonano zgłoszenia towarów, jest data przyjęcia zgłoszenia celnego przez organ celny, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

Art. 70. § 1. Po przyjęciu zgłoszenia celnego organ celny może przystąpić do jego weryfikacji, polegającej w szczególności na:

- 1) kontroli zgłoszenia celnego i dołączonych do niego dokumentów; organ celny może zażądać od zgłaszającego przedstawienia innych dokumentów w celu sprawdzenia prawidłowości danych zawartych w zgłoszeniu,
- 2) rewizji celnej towarów z możliwością pobrania próbek w celu przeprowadzenia ich dalszej analizy lub dokładniejszej kontroli.

§ 2. Jeżeli organ celny po weryfikacji uzna zgłoszenie celne za nieprawidłowe, stosuje się art. 65 § 4 pkt 2.

Art. 71. § 1. Dostarczenie towarów do miejsc, gdzie mają być poddane rewizji celnej oraz gdzie mogą zostać pobrane próbki i gdzie dokonane zostaną inne czynności wymagane do przeprowadzenia rewizji lub pobrania próbek, dokonywane jest przez zgłaszającego lub na jego odpowiedzialność. Koszty związane z dostarczeniem towarów ponosi zgłaszający.

§ 2. Zgłaszający ma prawo do obecności przy rewizji celnej towarów, jak również przy pobieraniu próbek. Organy celne mogą zażądać obecności zgłaszającego albo jego przedstawiciela przy rewizji celnej lub przy pobieraniu próbek, w szczególności w celu udzielenia pomocy tym organom przy przeprowadzaniu rewizji czy też przy pobieraniu próbek.

§ 3. Pobranie próbek przez organ celny, dokonane zgodnie z obowiązującymi przepisami, nie pociąga za sobą odszkodowania ze strony organu celnego.

§ 4. Jeżeli w wyniku wykonanych analiz i badań stwierdzono, że towar został zgłoszony nieprawidłowo, koszty związane z przeprowadzeniem badań i analiz ponosi zgłaszający.

Art. 72. § 1. Jeżeli rewizji celnej poddano jedynie część towarów objętych zgłoszeniem celnym, wyniki tej rewizji odnoszą się do całości towarów objętych zgłoszeniem. Jeżeli zgłaszający uzna, że wyniki częściowej rewizji celnej towarów nie są reprezentatywne dla pozostałej części zgłaszanych towarów, może do czasu zwolnienia towarów zwrócić się z wnioskiem o przeprowadzenie dodatkowej rewizji. Art. 71 § 4 stosuje się odpowiednio.

§ 2. Jeżeli zgłoszenie celne obejmuje kilka pozycji towarowych, zgłoszeniem w rozumieniu § 1 jest każda odrębna pozycja klasyfikowana według kodu taryfy celnej tego zgłoszenia.

Art. 73. § 1. Wyniki przeprowadzonej weryfikacji zgłoszenia celnego stanowią podstawę do zastosowania procedury celnej, którą mają być objęte towary.

§ 2. W wypadku nieprzeprowadzenia weryfikacji zgłoszenia celnego, podstawą do zastosowania procedury celnej są dane zawarte w zgłoszeniu.

Art. 74. § 1. Organ celny może podejmować czynności pozwalające na ustalenie lub zapewnienie tożsamości towaru, jeżeli jest to niezbędne do przestrzegania warunków procedury celnej, do której towar został zgłoszony. W szczególności może nakładać zamknięcia celne, żądać od zgłaszającego opisów, rysunków, zdjęć fotograficznych lub dokonania innych niezbędnych czynności.

§ 2. Zamknięcia celne umieszczone na towarach oraz na środkach transportu mogą zostać usunięte lub

zniszczone tylko przez organ celny albo za jego zgodą, chyba że w następstwie nie dających się przewidzieć okoliczności ich usunięcie lub zniszczenie okaże się niezbędne do zapewnienia ochrony towarów lub środków transportu.

Art. 75. § 1. Z zastrzeżeniem art. 76, organ celny zwalnia towary z chwilą dokonania weryfikacji zgłoszenia celnego lub jego przyjęcia bez weryfikacji, jeżeli spełnione zostaną warunki objęcia towarów wskazaną procedurą i o ile towary te nie są przedmiotem ograniczeń lub zakazów. Dotyczy to również sytuacji, gdy do przeprowadzenia weryfikacji dalsza obecność towarów nie jest niezbędna.

§ 2. Zwolnienie udzielane jest jednorazowo dla całości towarów objętych tym samym zgłoszeniem celnym. Art. 72 § 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 76. § 1. Jeżeli przyjęcie zgłoszenia celnego powoduje powstanie długu celnego, towary, których dotyczy to zgłoszenie, mogą zostać zwolnione jedynie w wypadku, gdy kwota wynikająca z długu celnego została zapłacona lub zabezpieczona.

§ 2. Z zastrzeżeniem § 3, przepisu § 1 nie stosuje się do procedury odprawy czasowej z częściowym zwolnieniem od cła.

§ 3. Jeżeli stosując przepisy właściwe dla procedury celnej, do której zostały zgłoszone towary, organ celny zażąda złożenia zabezpieczenia, zwolnienie towarów może zostać udzielone jedynie po złożeniu zabezpieczenia.

Art. 77. Organ celny podejmuje niezbędne działania, włącznie z wydaniem decyzji o przepadku towarów lub ich sprzedaży, w celu uregulowania sytuacji towarów, które:

- 1) nie mogły zostać zwolnione ze względu na to, że:
 - a) ich kontrola nie mogła zostać podjęta lub prowadzona w terminach ustalonych przez organ celny z przyczyn zależnych od zgłaszającego,
 - b) nie przedstawiono dokumentów, od których uzależnione jest objęcie towarów procedurą celną,
 - c) należności celne przywozowe lub celne wywozowe nie zostały uiszczone albo zabezpieczone w wymaganych terminach,
 - d) są przedmiotem zakazów lub ograniczeń wynikających z zastosowania środków polityki handlowej,
- 2) nie zostały podjęte w terminie 30 dni od dnia ich zwolnienia przez organ celny.

Art. 78. Prezes Głównego Urzędu Ceł określi, w drodze zarządzenia, szczegółowy tryb postępowania organu celnego przy przeprowadzaniu rewizji celnej, pobieraniu próbek towarów, weryfikacji lub przy unieważnianiu zgłoszeń celnych oraz zwalnianiu towarów.

Art. 79. § 1. Organ celny może udzielić pozwolenia na stosowanie procedury uproszczonej (upraszczanie czynności niezbędnych do objęcia towarów procedurą celną) osobom, które spełniają następujące warunki:

- 1) są osobami krajowymi w rozumieniu art. 3 § 1 pkt 11 lit. a) lub lit. b),
- 2) dokonują systematycznie przywozu lub wywozu towarów od co najmniej 1 roku,
- 3) są podatnikami podatku od towarów i usług,
- 4) są podmiotami, których działalnością kierują osoby, które nie zostały skazane prawomocnym wyrokiem za przestępstwo przeciwko dokumentom, mieniu, przestępstwo gospodarcze lub przestępstwo skarbowe,
- 5) nie zalegają z cłem, podatkami stanowiącymi dochód budżetu państwa oraz składkami na ubezpieczenie społeczne, a także nie jest wobec nich prowadzone postępowanie egzekucyjne, upadłościowe, likwidacyjne lub układowe,
- 6) złożą w formie, o której mowa w art. 199 § 1 pkt 1 lub 2, generalne zabezpieczenie należności celnych przywozowych lub celnych wywozowych, w związku ze stosowaniem procedury celnej, w wysokości odpowiadającej zakresowi przewidywanej działalności,
- 7) nie zostało im cofnięte pozwolenie na stosowanie procedury uproszczonej, ze względu na naruszenie przez nich przepisów prawa, w okresie ostatnich 5 lat,
- 8) przedłożą pozytywną opinię o sytuacji finansowej, wydaną przez bank prowadzący rachunek rozliczeniowy.

§ 2. Organ celny cofa pozwolenie na stosowanie procedury uproszczonej w wypadku naruszenia którejkolwiek z przesłanek wymienionych w § 1.

§ 3. Organ celny może cofnąć pozwolenie na stosowanie procedury uproszczonej, jeżeli osoba, która otrzymała pozwolenie, w sposób istotny naruszyła przepisy prawa związane z przywozem lub wywozem towarów.

Art. 80. § 1. Upraszczenie czynności niezbędnych do objęcia towarów procedurą celną następuje poprzez:

- 1) zgłoszenie celne uproszczone,
- 2) złożenie dokumentów handlowych lub urzędowych z wnioskiem o objęcie towarów procedurą celną,
- 3) wpisanie towarów do rejestrów prowadzonych przez osobę korzystającą z procedury celnej.

§ 2. W wypadku, o którym mowa w § 1 pkt 3, organ celny może zwolnić zgłaszającego z obowiązku przedstawienia towarów w urzędzie celnym.

§ 3. Zgłoszenie celne uproszczone, dokument handlowy lub urzędowy bądź wpis do rejestrów powinny zawierać elementy niezbędne do identyfikacji towa-

arów. Wpis do rejestrów powinien wskazywać datę jego dokonania.

§ 4. Zgłaszający zobowiązany jest do przedstawienia zgłoszenia celnego uzupełniającego, mogącego mieć charakter całościowy, okresowy lub podsumowujący.

§ 5. Zgłoszenie celne uzupełniające stanowi jeden niepodzielny akt ze zgłoszeniami celnymi uproszczonymi, określonymi w § 1 pkt 1, 2 lub pkt 3. Nabiera ono mocy prawnej z dniem przyjęcia zgłoszeń celnych uproszczonych. W wypadkach określonych w § 1 pkt 3 wpisanie do rejestrów ma tę samą moc prawną co przyjęcie zgłoszenia celnego, o którym mowa w art. 64.

§ 6. Minister Finansów w porozumieniu z Ministrem Gospodarki określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe warunki i tryb postępowania przy upraszczaniu czynności niezbędnych do objęcia towarów procedurą celną,
- 2) rodzaje procedur celnych, w których stosuje się procedurę uproszczoną,
- 3) rodzaje towarów, okresy rozliczeniowe oraz tryb składania zabezpieczenia przy stosowaniu procedury uproszczonej,
- 4) wartość przesyłek podlegających procedurze uproszczonej na podstawie dokumentów zawierających spis towarów znajdujących się w przesyłce.

Oddział 3

Inne formy zgłoszenia

Art. 81. § 1. Jeżeli zgłoszenia celnego dokonano w sposób określony w art. 62 § 1 pkt 2 lub pkt 3, przepisy art. 64—80 stosuje się odpowiednio.

§ 2. Prezes Głównego Urzędu Celnego określi, w drodze zarządzenia, wymogi, jakie powinno spełniać zgłoszenie celne, o którym mowa w § 1, oraz dokumenty, jakie należy do niego dołączyć.

Art. 82. § 1. Wprowadzenie lub wyprowadzenie towaru z polskiego obszaru celnego, dokonane przez podróźnego przez przejście odpowiednio oznaczone jako przeznaczone dla osób posiadających wyłącznie towary nie podlegające należnościom celnym przywozowym albo celnym wywozowym oraz innym ograniczeniom przewidzianym w przepisach prawa, traktuje się jako zgłoszenie celne tych towarów.

§ 2. W wypadkach gdy towary, o których mowa w § 1, nie zostały poddane kontroli celnej, uważa się, że towary te zostały dopuszczone do obrotu albo do wywozu poza polski obszar celny.

Oddział 4

Kontrola zgłoszeń celnych po zwolnieniu towaru

Art. 83. § 1. Organ celny po zwolnieniu towarów może z urzędu lub na wniosek zgłaszającego dokonać kontroli zgłoszenia celnego.

§ 2. Po zwolnieniu towarów organ celny, w celu upewnienia się o prawidłowości danych zawartych w zgłoszeniu celnym, może w szczególności kontrolować dokumenty i dane handlowe dotyczące operacji przywozu lub wywozu towarów objętych zgłoszeniem, jak również późniejszych operacji handlowych dotyczących tych towarów. Kontrole te mogą zostać przeprowadzone u zgłaszającego bądź u każdej innej osoby bezpośrednio lub pośrednio związanej z tymi operacjami, jak również u każdej innej osoby posiadającej takie dokumenty i dane. Organ celny może również przystąpić do kontroli towarów, jeżeli istnieje jeszcze możliwość ich okazania.

§ 3. Jeżeli z kontroli zgłoszenia celnego po zwolnieniu towaru wynika, że przepisy regulujące procedurę celną zostały zastosowane w oparciu o nieprawdziwe, nieprawidłowe lub niekompletne dane lub dokumenty, organ celny podejmuje niezbędne działania w celu właściwego zastosowania przepisów prawa celnego, biorąc pod uwagę nowe dane.

Rozdział 2

Dopuszczenie do obrotu

Art. 84. Dopuszczenie do obrotu nadaje towarowi niekrajowemu status celny towaru krajowego i następuje po spełnieniu wszystkich wymogów określonych prawem, w szczególności po zastosowaniu przepisów dotyczących należności celnych przywozowych.

Art. 85. § 1. Należności celne przywozowe są wymagalne według stanu towaru i jego wartości celnej w dniu przyjęcia zgłoszenia celnego i według stawek w tym dniu obowiązujących.

§ 2. Jeżeli po dniu przyjęcia zgłoszenia celnego o dopuszczenie do obrotu, lecz przed dniem zwolnienia towaru, nastąpiło obniżenie stawki celnej, na wniosek zgłaszającego, złożony najpóźniej do dnia zwolnienia towaru, stosuje się niższą stawkę.

§ 3. Przepisu § 2 nie stosuje się, jeżeli towary nie mogły zostać zwolnione z przyczyn leżących po stronie zgłaszającego.

Art. 86. Jeżeli przesyłka zawiera towary klasyfikowane do różnych kodów taryfy celnej i klasyfikacja każdego z tych towarów zgodnie z ich kodem do celów dokonania zgłoszenia celnego pociągałaby za sobą środki i nakłady niewspółmiernie wysokie w stosunku do wysokości należności celnych przywozowych, organ celny może, na wniosek zgłaszającego, wyrazić zgodę, aby należności celne przywozowe zostały pobrane od całej przesyłki, według kodu taryfy celnej właściwego towarowi, który podlega najwyższym należnościom celnym przywozowym.

Art. 87. § 1. Towary dopuszczone do obrotu z zastosowaniem zerowej lub obniżonej stawki celnej ze względu na ich przeznaczenie albo podlegające

zwolnieniu z należności celnych przywozowych ze względu na przeznaczenie pozostają pod dozorem celnym.

§ 2. Dozór celny, o którym mowa w § 1, trwa 5 lat od dnia dopuszczenia do obrotu, chyba że:

- 1) towar zostaje wywieziony, zniszczony lub zużyty,
- 2) upłynął termin wynikający z przepisu szczególniego, w którym miał być spełniony warunek określonego przeznaczenia towaru,
- 3) w związku ze zmianą przeznaczenia towaru zostały uiszczone wymagane należności celne przywozowe.

§ 3. Przepisy art. 93 i art. 96, wobec towarów określonych w § 1, stosuje się odpowiednio.

Art. 88. Towary dopuszczone do obrotu tracą status celny towarów krajowych, gdy cło za te towary jest zwracane lub umarzane:

- 1) w wypadku, o którym mowa w art. 121 § 1 pkt 2,
- 2) w wypadku, o którym mowa w art. 248,
- 3) jeżeli zwrot lub umorzenie uwarunkowane jest wywozem towarów, powrotnym wywozem lub otrzymaniem innego równoważnego przeznaczenia celnego,
- 4) w wypadku, gdy zgłoszenie o dopuszczeniu do obrotu zostanie unieważnione.

Rozdział 3

Procedury zawieszające i gospodarcze procedury celne

Oddział 1

Przepisy ogólne

Art. 89. § 1. Określenie „procedura zawieszająca” odnosi się, w wypadku towarów niekrajowych, do następujących procedur:

- 1) tranzytu,
- 2) składu celnego,
- 3) uszlachetniania czynnego podlegającego systemowi zawiesznień,
- 4) przetwarzania pod kontrolą celną,
- 5) odprawy czasowej.

§ 2. Określenie „gospodarcza procedura celna” odnosi się do następujących procedur:

- 1) składu celnego,
- 2) uszlachetniania czynnego,
- 3) przetwarzania pod kontrolą celną,
- 4) odprawy czasowej,
- 5) uszlachetniania biernego.

§ 3. Użyte w niniejszym rozdziale określenia oznaczają:

- 1) towary przywożone — towary objęte procedurą zawieszającą, jak również towary, dla których, w ramach uszlachetnienia czynnego podlegającego systemowi ceł zwrotnych, zostały spełnione formalności dopuszczenia do obrotu oraz formalności określone w art. 131,
- 2) towary w stanie nie zmienionym — towary przywożone, które w ramach procedury uszlachetnienia czynnego lub przetwarzania pod kontrolą celną nie zostały poddane żadnym formom uszlachetnienia bądź przetwarzania.

Art. 90. § 1. Korzystanie z gospodarczej procedury celnej uzależnione jest od uzyskania pozwolenia organu celnego.

§ 2. Pozwolenie, o którym mowa w § 1, wydaje i cofa organ celny.

§ 3. Minister Finansów w porozumieniu z Ministrem Gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, wzory wniosków i formularzy stosowanych przy wydawaniu pozwoleń, dokumenty, które należy dołączyć do wniosku, terminy składania wniosków oraz inne szczegółowe warunki udzielania pozwoleń.

Art. 91. § 1. Pozwolenie, o którym mowa w art. 90, wydawane jest z zachowaniem warunków dotyczących określonej procedury celnej:

- 1) osobom, które udzielą gwarancji niezbędnych do prawidłowego przebiegu procedury celnej, oraz
- 2) gdy organ celny może zapewnić właściwy dozór i kontrolę procedury bez konieczności stosowania środków i nakładów niewspółmiernych do zakresu wnioskowanej działalności.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do pozwoleń, o których mowa w art. 105.

Art. 92. § 1. Organ celny określa w pozwoleniu warunki oraz terminy stosowania danej procedury celnej.

§ 2. Osoba posiadająca pozwolenie ma obowiązek informować organ celny o każdej zmianie, która nastąpiła po wydaniu pozwolenia i mogła mieć wpływ na korzystanie z tego pozwolenia.

Art. 93. § 1. Objęcie towarów procedurą zawieszającą wymaga złożenia zabezpieczenia w celu zapewnienia pokrycia kwoty wynikającej z długu celnego, mogącego powstać w stosunku do tych towarów, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

§ 2. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wypadki, w których organ celny może odstąpić od pobrania zabezpieczenia.

Art. 94. Procedura zawieszająca, z wyłączeniem procedury tranzytu, zostaje zakończona, gdy towary

objęte tą procedurą bądź produkty kompensacyjne lub przetworzone pod kontrolą celną otrzymają inne przeznaczenie celne.

Art. 95. Organy celne podejmują wszelkie działania sprawdzające i wyjaśniające w celu uregulowania sytuacji towarów, wobec których procedura nie została zakończona zgodnie z określonymi warunkami i terminami.

Art. 96. Prawa i obowiązki osoby uprawnionej do korzystania z gospodarczej procedury celnej mogą, zgodnie z warunkami określonymi przez organ celny i za zgodą tego organu, zostać przeniesione na inne osoby spełniające warunki wymagane do korzystania z tej procedury.

Oddział 2

Tranzyt

Art. 97. § 1. Procedura tranzytu pozwala na przemieszczanie z jednego do drugiego miejsca znajdującego się na polskim obszarze celnym:

- 1) towarów niekrajowych, nie podlegających w tym czasie należnościom celnym przywozowym i środkom polityki handlowej, jeśli przemieszczanie towarów ma się zakończyć poza polskim obszarem celnym, lub
- 2) towarów niekrajowych, jeśli przemieszczanie towarów ma się zakończyć na polskim obszarze celnym; art. 57 § 2 stosuje się odpowiednio, lub
- 3) towarów krajowych w wypadkach określonych w przepisach szczególnych.

§ 2. Towary, o których mowa w § 1, mogą być objęte procedurą tranzytu nie dłużej niż 14 dni, niezależnie od tego, ile razy towar był objęty tą procedurą, chyba że umowy międzynarodowe stanowią inaczej.

§ 3. Przemieszczanie, o którym mowa w § 1, odbywa się w szczególności z zastosowaniem:

- 1) dokumentów określonych przepisami prawa celnego,
- 2) karnetu TIR, jeżeli:
 - a) rozpoczęło się lub ma się zakończyć poza polskim obszarem celnym lub
 - b) dotyczy przesyłek towarów, które mają zostać wyładowane na polskim obszarze celnym i które są przewożone wraz z towarami przeznaczonymi do wyładowania poza polskim obszarem celnym,
- 3) karnetu ATA używanego jako dokument tranzytowy.

§ 4. W wypadku wprowadzenia na polski obszar celny towarów, o których mowa w § 1 pkt 2, organ celny może z urzędu, w szczególnie uzasadnionych wypadkach, uwzględniając interes osoby zobowiązanej, objąć towar procedurą tranzytu.

§ 5. Prezes Głównego Urzędu Celnego określi, w drodze zarządzenia, tryb i warunki procedury tranzytu oraz wzory wniosków o objęcie towaru procedurą tranzytu.

Art. 98. Procedura tranzytu zostaje zakończona, gdy towary i odpowiednie dokumenty zostaną przedstawione w urzędzie celnym przeznaczenia, zgodnie z przepisami tej procedury.

Art. 99. § 1. Główny zobowiązany to osoba, która sama lub za pośrednictwem upoważnionego przedstawiciela, przez zgłoszenie celne, wyraziła wolę wykonania obowiązków przewidzianych procedurą tranzytu.

§ 2. Główny zobowiązany powinien złożyć zabezpieczenie w celu zagwarantowania pokrycia kwoty wynikającej z długu celnego i innych należności mogących powstać w związku z przywozem lub wywozem towaru, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

§ 3. Organ celny może odstąpić od pobrania zabezpieczenia w wypadku:

- 1) przewozów morskich, rzecznych i powietrznych,
- 2) przesyłania towarów rurociągami i innymi stałymi liniami przesyłowymi,
- 3) przewozów dokonywanych przez przedsiębiorstwa kolejowe.

Art. 100. § 1. Organ celny może, z zastrzeżeniem § 3, zwolnić z obowiązku złożenia zabezpieczenia, przy przewozie towarów w ramach procedury tranzytu, osoby spełniające warunki określone w § 2.

§ 2. Zwolnienie określone w § 1 wydawane jest w formie pozwolenia jedynie osobom spełniającym następujące wymogi:

- 1) mają swoją siedzibę lub miejsce zamieszkania w kraju,
- 2) stale korzystają z procedury tranzytu,
- 3) znajdują się w sytuacji finansowej zapewniającej wywiązanie się z zobowiązań mogących powstać wobec organu celnego,
- 4) nie popełniły żadnego naruszenia przepisów prawa celnego ani przepisów podatkowych,
- 5) podpisały, na odpowiednim formularzu, zobowiązanie do zapłacenia, na pierwsze pisemne żądanie organu celnego, kwoty należnej z tytułu dokonywania przewozów towarów objętych procedurą tranzytu.

§ 3. Zwolnienia od złożenia zabezpieczenia nie udziela się, jeżeli procedurą tranzytu objęte są towary, których:

- 1) całkowita wartość przekracza określoną kwotę lub
- 2) przywóz związany jest ze zwiększonym ryzykiem, przy uwzględnieniu wysokości należności celnych przywozowych i innych obciążeń, którym towary te mogą podlegać.

§ 4. Minister Finansów w porozumieniu z Ministrem Gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, tryb i warunki wydawania i cofania pozwoleń, o których mowa w § 2, szczegółowe wymogi, które powinna spełniać osoba ubiegająca się o wydanie pozwolenia, wysokość kwoty oraz wykaz towarów, o których mowa w § 3.

Art. 101. § 1. Osobą uprawnioną do korzystania z procedury tranzytu jest główny zobowiązany.

§ 2. Główny zobowiązany powinien:

- 1) przedstawić w wyznaczonym terminie i we wskazanym przez organ celny urzędzie celnym towary w nie naruszonym stanie i z zachowaniem środków zastosowanych przez organ celny w celu zapewnienia tożsamości towaru,
- 2) przestrzegać przepisów procedury tranzytu.

§ 3. Niezależnie od obowiązków głównego zobowiązanego, każda osoba przewożąca towar lub przyjmująca go, jeśli wie o tym, że jest on objęty procedurą tranzytu, jest również zobowiązana do przedstawienia tego towaru w urzędzie celnym przeznaczenia, z zachowaniem wymogów, o których mowa w § 2 i § 4.

§ 4. Termin, o którym mowa w § 2, nie może przekraczać 14 dni, licząc od dnia pierwszego objęcia towaru procedurą tranzytu.

Oddział 3

Skład celny

Art. 102. § 1. Procedura składu celnego pozwala na składowanie w składzie celnym:

- 1) towarów niekrajowych, które w czasie tego składowania nie podlegają cłui ani ograniczeniom i zakazom określonym w przepisach odrębnych, z wyjątkiem ograniczeń i zakazów stosowanych do ochrony porządku lub bezpieczeństwa publicznego, obyczajności, higieny lub zdrowia ludzi, zwierząt i roślin oraz ochrony środowiska,
- 2) towarów krajowych, dla których dokonano odpowiednich wywozowych formalności celnych.

§ 2. Składem celnym jest miejsce określone w pozwoleniu wydanym przez organ celny, podlegające dozorowi celnemu i kontroli celnej, w którym towary mogą być składowane zgodnie z ustalonymi warunkami.

§ 3. Minister Finansów w porozumieniu z Ministrem Gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, wypadki, w których towary mogą być objęte procedurą składu celnego bez ich złożenia w składzie celnym.

Art. 103. § 1. Skład celny może być składem celnym publicznym lub składem celnym prywatnym.

§ 2. Składem celnym publicznym jest skład celny, z którego może korzystać każda osoba krajowa w celu składowania towarów.

§ 3. Składem celnym prywatnym jest skład celny przeznaczony do składowania przez prowadzącego skład celny towarów przeznaczonych wyłącznie na potrzeby prowadzonej przez niego działalności gospodarczej.

Art. 104. § 1. Prowadzącym skład celny może być wyłącznie osoba posiadająca pozwolenie na prowadzenie składu celnego.

§ 2. Korzystającym ze składu celnego jest osoba, na której rzecz dokonano zgłoszenia do procedury składu celnego, lub osoba, na którą przeniesiono prawa i obowiązki korzystającego ze składu celnego.

Art. 105. § 1. Prowadzenie składu celnego uzależnione jest od uzyskania pozwolenia organu celnego.

§ 2. Pozwolenie, o którym mowa w § 1, wydaje i cofa Prezes Głównego Urzędu Celnego.

§ 3. Osoba, która zamierza prowadzić skład celny, składa pisemny wniosek.

§ 4. Pozwolenie określa warunki prowadzenia składu celnego.

§ 5. Pozwolenie na prowadzenie prywatnego składu celnego udzielane jest tylko osobom, które spełniają następujące warunki:

- 1) są osobami krajowymi w rozumieniu art. 3 § 1 pkt 11 lit. a) i lit. b),
- 2) dokonują systematycznie przywozu lub wywozu towarów co najmniej od 1 roku,
- 3) są podatnikami podatku od towarów i usług,
- 4) są podmiotami, których działalnością kierują osoby, które nie zostały skazane prawomocnym wyrokiem za przestępstwo przeciwko dokumentom, mieniu, przestępstwo gospodarcze lub przestępstwo skarbowe,
- 5) nie zalegają z cłem, podatkami stanowiącymi dochód budżetu państwa ani składkami na ubezpieczenie społeczne, a także nie jest wobec nich prowadzone postępowanie egzekucyjne, upadłościowe, likwidacyjne lub układowe,
- 6) złożą w formie, o której mowa w art. 199 § 1 pkt 1 lub 2, generalne zabezpieczenie należności celnych przywozowych lub celnych wywozowych, w związku ze stosowaniem procedury, w wysokości odpowiadającej zakresowi przewidywanej działalności,
- 7) nie zostało im cofnięte pozwolenie na prowadzenie składu celnego, ze względu na naruszenie przepisów prawa, w okresie ostatnich 5 lat,
- 8) przedłożą pozytywną opinię o sytuacji finansowej, wydaną przez bank prowadzący rachunek rozliczeniowy.

§ 6. Pozwolenie na prowadzenie publicznego składu celnego jest udzielane osobom, które spełniają warunki określone w § 5 pkt 1 i pkt 3—8.

§ 7. Rozpoczęcie działalności składu celnego wymaga uprzedniego zatwierdzenia przez właściwy organ celny regulaminu funkcjonowania tego składu, sporządzonego przez prowadzącego skład celny.

§ 8. Minister Finansów w porozumieniu z Ministrem Gospodarki określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowy tryb i warunki udzielania oraz cofania pozwoleń na prowadzenie składu celnego,
- 2) warunki tworzenia i funkcjonowania składów celnych oraz szczegółowe warunki stosowania procedury składu celnego.

§ 9. Prezes Głównego Urzędu Celnego określi, w drodze zarządzenia, wzór wniosku o wydanie pozwolenia oraz dokumenty, które należy dołączyć do tego wniosku.

Art. 106. § 1. Organ celny nie wydaje pozwolenia na prowadzenie składu celnego lub ogranicza zakres wnioskowanej działalności w wypadku, gdy udzielenie pozwolenia może powodować zagrożenie interesu gospodarki narodowej, obronności lub bezpieczeństwa państwa albo zagrożenie bezpieczeństwa bądź dóbr osobistych obywateli, a także gdy proponowana lokalizacja składu celnego, stan lub wielkość pomieszczeń, w których ma być prowadzony skład celny, albo stan ich wyposażenia lub też ilość składów celnych uniemożliwi lub znacznie utrudni organowi celnemu sprawowanie dozoru celnego lub kontroli celnej.

§ 2. Organ celny cofa pozwolenie na prowadzenie składu celnego, jeżeli:

- 1) z wnioskiem o cofnięcie występuje prowadzący skład celny,
- 2) po uzyskaniu pozwolenia w terminie 3 miesięcy nie podjęto działalności lub ją przerwano na czas dłuższy niż 3 miesiące, bez powiadomienia organu celnego,
- 3) prowadzący skład celny prowadzi działalność niezgodnie z przepisami prawa celnego, otrzymanym pozwoleniem lub regulaminem funkcjonowania składu celnego,
- 4) zostaje naruszony którykolwiek warunek określony w art. 105 § 6, a w wypadku prowadzącego prywatny skład celny — w art. 105 § 5.

§ 3. Organ celny może cofnąć pozwolenie na prowadzenie składu celnego, gdy rozmiar prowadzonej działalności nie uzasadnia dalszego jej prowadzenia lub gdy osoba, która otrzymała pozwolenie, w istotny sposób naruszyła przepisy prawa lub nie gwarantuje należytego stosowania tego prawa.

Art. 107. Z zastrzeżeniem art. 108, prowadzący skład celny odpowiedzialny jest za:

- 1) zapewnienie, aby towary złożone w składzie celnym nie zostały usunięte spod dozoru celnego,

- 2) wykonywanie obowiązków wynikających ze składowania towarów objętych procedurą składu celnego,
- 3) przestrzeganie warunków określonych w pozwoleniu i regulaminie funkcjonowania składu celnego.

Art. 108. Pozwolenie na prowadzenie składu celnego publicznego może określać, że odpowiedzialność, o której mowa w art. 107 pkt 1 i 2, ponosi jedynie korzystający ze składu.

Art. 109. Korzystający ze składu celnego jest odpowiedzialny za wykonywanie obowiązków wynikających z objęcia towarów procedurą składu celnego oraz jest zobowiązany do złożenia zabezpieczenia w celu zagwarantowania pokrycia długu celnego mogącego powstać w związku z objęciem towaru procedurą składu celnego.

Art. 110. Organ celny może wydać pozwolenie na przeniesienie na inną osobę praw i obowiązków prowadzącego skład celny.

Art. 111. Organ celny może zażądać od prowadzącego skład celny złożenia zabezpieczenia dotyczącego odpowiedzialności określonej w art. 107.

Art. 112. Osoba wyznaczona lub zaakceptowana przez organ celny jest zobowiązana do prowadzenia, w sposób określony przez ten organ, ewidencji towarowej dotyczącej wszystkich towarów objętych procedurą składu celnego.

Art. 113. Towary objęte procedurą składu celnego, z chwilą ich wprowadzenia do składu celnego, powinny zostać ujęte w ewidencji towarowej, o której mowa w art. 112.

Art. 114. § 1. W uzasadnionych gospodarczo wypadkach i o ile nie ogranicza to możliwości sprawowania dozoru celnego, organ celny może wydać pozwolenie, by:

- 1) towary krajowe inne niż określone w art. 102 § 1 pkt 2 były składowane w pomieszczeniach składu celnego,
- 2) towary niekrajowe zostały poddane w pomieszczeniach składu celnego procesom uszlachetniania, w ramach procedury uszlachetniania czynnego, zgodnie z warunkami tej procedury,
- 3) towary niekrajowe zostały poddane w pomieszczeniach składu celnego procesom przetworzenia pod kontrolą celną, zgodnie z warunkami tej procedury.

§ 2. W wypadkach określonych w § 1 towary nie są objęte procedurą składu celnego.

§ 3. Organ celny może zażądać, aby towary określone w § 1 zostały ujęte w ewidencji towarowej, o której mowa w art. 112.

Art. 115. Składowanie towarów objętych procedurą składu celnego nie jest ograniczone w czasie. W wyjątkowych wypadkach organ celny może wyznaczyć termin, przed którego upływem korzystający ze składu celnego powinien nadać towarom inne przeznaczenie celne.

Art. 116. § 1. Towary przywożone mogą być poddane zwyczajowym czynnościom mającym na celu zapewnienie ich utrzymania w nie zmienionym stanie, poprawienie ich wyglądu, jakości handlowej lub przygotowanie ich do dystrybucji bądź odsprzedaży.

§ 2. Dokonanie czynności, o których mowa w § 1, jest uzależnione od uprzedniego uzyskania pozwolenia organu celnego.

§ 3. Pozwolenie ustala warunki dokonania tych czynności.

§ 4. Prezes Głównego Urzędu Ceł może ustalić, w drodze zarządzenia, czynności, o których mowa w § 1.

Art. 117. § 1. W uzasadnionych gospodarczo wypadkach towary objęte procedurą składu celnego mogą zostać czasowo wyprowadzone ze składu celnego.

§ 2. Wyprowadzenie, o którym mowa w § 1, może nastąpić jedynie po uprzednim uzyskaniu od organu celnego pozwolenia określającego warunki, na jakich to wyprowadzenie może nastąpić.

§ 3. Towary czasowo wyprowadzone ze składu celnego mogą zostać poddane czynnościom, o których mowa w art. 116 § 1. Przepis art. 116 § 2 i § 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 118. Organ celny może wydać pozwolenie na przemieszczenie towarów objętych procedurą składu celnego do innego składu celnego.

Art. 119. § 1. Jeżeli w stosunku do towarów przywożonych, objętych procedurą składu celnego, powstanie dług celny, a wartość celna tych towarów została ustalona w oparciu o cenę faktycznie zapłaconą lub należną wraz z zawartymi w niej kosztami składowania i utrzymania w stanie nie zmienionym towarów, gdy były objęte procedurą składu celnego, to koszty te odlicza się od wartości celnej, o ile są oddzielnie wyodrębnione z ceny faktycznie zapłaconej lub należnej za towar.

§ 2. Jeżeli towary przywożone objęte procedurą składu celnego zostały poddane zwyczajowym czynnościom, o których mowa w art. 116 § 1, to na wniosek zgłaszającego przy ustalaniu kwoty cła uwzględnia się rodzaj, wartość celną oraz ilość towaru, jak gdyby towary te nie były poddane tym czynnościom.

§ 3. Jeżeli towary przywożone objęte procedurą składu celnego są, na podstawie art. 80, dopuszczone do obrotu bez przedstawiania ich organom celnym

i przed złożeniem odpowiedniego zgłoszenia, a elementy kalkulacyjne dotyczące tych towarów zostały określone lub przyjęte w chwili objęcia towarów procedurą składu celnego, uznaje się, że elementy te należy uwzględnić przy stosowaniu art. 222. Towary te podlegają kontroli, o której mowa w art. 83.

Art. 120. Wartość celna towaru zgłaszanego do procedury dopuszczenia do obrotu, który to towar wcześniej był objęty procedurą składu celnego, może zostać obniżona w stosunku do wartości tego towaru z dnia objęcia procedurą składu celnego jedynie w szczególnie uzasadnionych wypadkach.

Oddział 4

Uszlachetnianie czynne

Art. 121. § 1. Z zastrzeżeniem art. 122, procedura uszlachetniania czynnego pozwala na poddanie na polskim obszarze celnym jednemu lub większej liczbie procesów uszlachetniania:

- 1) towarów niekrajowych przeznaczonych do powrotnego wywozu poza polski obszar celny w postaci produktów kompensacyjnych, bez obciążania tych towarów cłem lub stosowania wobec nich środków polityki handlowej, lub
- 2) towarów dopuszczonych do obrotu ze zwrotem lub umorzeniem cła należnego do zapłacenia za takie towary, jeżeli zostaną one wywiezione poza polski obszar celny w postaci produktów kompensacyjnych.

§ 2. W procedurze uszlachetniania czynnego wymienione określenia oznaczają:

- 1) system zawiesznień — procedurę uszlachetniania czynnego w formie przewidzianej w § 1 pkt 1,
- 2) system ceł zwrotnych — procedurę uszlachetniania czynnego w formie przewidzianej w § 1 pkt 2,
- 3) procesy uszlachetniania:
 - a) obróbkę towarów, w tym składanie, montaż lub instalowanie ich w innych towarach,
 - b) przetwarzanie towarów,
 - c) naprawę towarów, w tym ich odnawianie i porządkowanie,
 - d) wykorzystywanie niektórych towarów nie wchodzących w skład produktów kompensacyjnych, ale umożliwiających lub ułatwiających ich produkcję, jeżeli towary te są całkowicie lub częściowo zużyte w tym procesie, z wyłączeniem narzędzi, urządzeń i wyposażenia,
- 4) produkty kompensacyjne — wszelkie produkty powstałe w wyniku procesów uszlachetniania, w tym resztki i odpady,
- 5) towary ekwiwalentne — towary krajowe, które są wykorzystywane w miejsce towarów przywożonych do wytwarzania produktów kompensacyjnych,

- 6) współczynnik produktywności — ilość lub procent produktów kompensacyjnych uzyskanych w wyniku uszlachetnienia w stosunku do ogólnej ilości towarów przywożonych.

Art. 122. § 1. Organ celny może wydać pozwolenie na:

- 1) wytwarzanie produktów kompensacyjnych z towarów ekwiwalentnych,
- 2) wywóz poza polski obszar celny produktów kompensacyjnych wytwarzanych z towarów ekwiwalentnych, przed przywozem towarów przeznaczonych do uszlachetnienia,

— pod warunkiem, że towary ekwiwalentne są tej samej jakości i mają te same cechy charakterystyczne co towary przywożone do uszlachetnienia.

§ 2. W szczególnych wypadkach i za zgodą organu celnego mogą zostać dopuszczone towary ekwiwalentne o wyższym stopniu przetworzenia niż towary przywożone.

§ 3. W wypadkach, o których mowa w § 1 i § 2, towary przywożone są traktowane jako towary ekwiwalentne, a te ostatnie są traktowane jako towary przywożone.

§ 4. Jeżeli produkty kompensacyjne, w wypadku, o którym mowa w § 1 pkt 2, podlegają należnościom celnym wywozowym, a nie zostały wywiezione lub powrotnie wywiezione w ramach procedury uszlachetniania czynnego, osoba posiadająca pozwolenie powinna złożyć zabezpieczenie w celu zagwarantowania uiszczenia tych należności w razie nieprzywiezienia w terminie towarów do uszlachetnienia.

Art. 123. Pozwolenie na uszlachetnianie czynne może być wydane na wniosek osoby, która dokonuje procesu uszlachetniania lub która organizuje ten proces.

Art. 124. Pozwolenie na uszlachetnianie czynne udzielane jest jedynie:

- 1) osobom krajowym; pozwolenie na dokonanie przywozu nie mającego charakteru zarobkowego może być udzielone również osobom mającym miejsce zamieszkania za granicą,
- 2) gdy można będzie stwierdzić, że towary przywożone wejdą w skład produktów kompensacyjnych, nie naruszając przepisów dotyczących wykorzystywania towarów określonych w art. 121 § 2 pkt 3 lit. d) lub art. 122, o ile możliwe będzie stwierdzenie, że warunki wymagane wobec towarów ekwiwalentnych będą spełnione.

Art. 125. § 1. Organ celny wyznacza termin, w którym produkty kompensacyjne powinny zostać wywiezione lub powrotnie wywiezione bądź otrzymać inne przeznaczenie celne. Termin wyznaczany jest przy uwzględnieniu czasu niezbędnego na przeprowadze-

nie czynności związanych z uszlachetnieniem i zbytem produktów kompensacyjnych.

§ 2. Termin, o którym mowa w § 1, biegnie od dnia, w którym towary niekrajowe zostały objęte procedurą uszlachetniania czynnego. Organ celny może wydać pozwolenie na przedłużenie terminu na podstawie odpowiednio umotywowanego wniosku osoby posiadającej pozwolenie.

§ 3. W wypadku zastosowania art. 122 § 1 pkt 2 organ celny wyznacza termin, w ciągu którego towary niekrajowe powinny zostać zgłoszone do procedury uszlachetniania czynnego. Termin ten biegnie od dnia przyjęcia zgłoszenia do wywozu produktów kompensacyjnych uzyskanych z odpowiednich towarów ekwiwalentnych. Towary, które zostaną przywiezione po upływie terminu, nie są traktowane jako towary ekwiwalentne w rozumieniu art. 122 § 3.

§ 4. Organ celny może wydać pozwolenie, aby termin, który rozpoczyna swój bieg w danym miesiącu kalendarzowym lub kwartale, upływał odpowiednio ostatniego dnia następującego po nim miesiąca kalendarzowego lub kwartału.

Art. 126. Organ celny zatwierdza współczynnik produktywności; może również określić sposób jego wyznaczania. Współczynnik produktywności określa się, uwzględniając okoliczności, w jakich proces uszlachetniania jest lub ma być prowadzony.

Art. 127. § 1. W razie powstania długu celnego, jego wysokość określa się na podstawie elementów kalkulacyjnych właściwych dla towarów przywożonych w dniu przyjęcia zgłoszenia celnego tych towarów do procedury uszlachetniania czynnego, z zastrzeżeniem art. 128.

§ 2. Jeżeli w chwili, o której mowa w § 1, towary przywożone spełniają warunki do korzystania z preferencyjnych, obniżonych lub zawieszonych stawek celnych bądź stawek obniżonych w ramach kontyngentów taryfowych lub plafonów taryfowych, będą one mogły korzystać z takich stawek tylko wówczas, gdy stawki te obowiązują w dniu przyjęcia zgłoszenia o dopuszczenie do obrotu wobec identycznych towarów.

Art. 128. § 1. Produkty kompensacyjne znajdujące się w wykazie, o którym mowa w § 6, podlegają właściwym dla nich należnościom celnym przywozowym, gdy zostaną dopuszczone do obrotu w ilościach proporcjonalnych do wywiezionej części produktów kompensacyjnych nie znajdujących się w tym wykazie; osoba posiadająca pozwolenie może wnioskować o naliczenie należności za te produkty zgodnie z warunkami określonymi w art. 127.

§ 2. Produkty kompensacyjne, które zostały objęte procedurą zawieszającą lub wprowadzone do wolnego obszaru celnego, podlegają należnościom celnym przywozowym, obliczanym zgodnie z przepisami doty-

czącymi właściwej procedury zawieszającej lub wolnego obszaru celnego, przy czym kwota należności celnych przywozowych nie może być niższa od kwoty naliczonej zgodnie z art. 127, chyba że produkty kompensacyjne objęte zostały procedurą przetwarzania pod kontrolą celną; osoba zainteresowana może wnioskować o naliczenie należności zgodnie z warunkami określonymi w art. 127.

§ 3. Produkty kompensacyjne mogą podlegać przepisom dotyczącym sposobu obliczania należności celnych przywozowych w ramach procedury przetwarzania pod kontrolą celną, o ile towary przywożone mogą być objęte tą procedurą.

§ 4. Produkty kompensacyjne będą korzystać z preferencji taryfowych ze względu na ich przeznaczenie, o ile w chwili przyjęcia zgłoszenia o dopuszczenie do obrotu obowiązują przepisy przewidujące preferencyjne traktowanie identycznych towarów.

§ 5. Produkty kompensacyjne będą zwolnione od cła, o ile w chwili przyjęcia zgłoszenia o dopuszczenie do obrotu obowiązują przepisy przewidujące zwolnienie od cła identycznych towarów.

§ 6. Minister Finansów w porozumieniu z Ministrem Gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, wykaz produktów kompensacyjnych oraz wykaz procesów uszlachetniania, do obliczania należności celnych przywozowych właściwych dla tych produktów.

Art. 129. § 1. Po uzyskaniu pozwolenia wydanego zgodnie z warunkami określonymi w przepisach dotyczących uszlachetniania biernego, niektóre lub wszystkie produkty kompensacyjne lub towary w stanie nie zmienionym mogą zostać wywiezione poza polski obszar celny w celu poddania ich uzupełniającym procesom uszlachetniania.

§ 2. W wypadku powstania długu celnego w stosunku do towarów powrotnie przywożonych, nałożone zostaną:

- 1) należności celne przywozowe na produkty kompensacyjne lub towary w stanie nie zmienionym, o których mowa w § 1, obliczone zgodnie z art. 127 lub art. 128, oraz
- 2) należności celne przywozowe na produkty powrotnie przywożone po ich uszlachetnieniu poza polskim obszarem celnym, których kwota zostanie obliczona na podstawie przepisów dotyczących procedury uszlachetniania biernego, na tych samych warunkach, jakie miałyby zastosowanie, gdyby towary wywożone w ramach procedury uszlachetniania biernego zostały dopuszczone do obrotu przed dokonaniem tego wywozu.

Art. 130. System ceł zwrotnych może być stosowany wobec wszystkich towarów, z wyjątkiem tych, które w chwili przyjęcia zgłoszenia o dopuszczenie do obrotu:

- 1) podlegają ograniczeniom ilościowym w przywozie, lub
- 2) korzystają z zawieszonych stawek celnych albo, w ramach plafonów taryfowych lub kontyngentów taryfowych, z obniżonych stawek celnych.

Art. 131. § 1. W zgłoszeniu o dopuszczenie towaru do obrotu należy wskazać, że przywóz towaru następuje w systemie ceł zwrotnych, oraz podać dane dotyczące udzielonego pozwolenia.

§ 2. Na żądanie organu celnego do zgłoszenia o dopuszczenie do obrotu należy dołączyć pozwolenie na uszlachetnianie czynne.

Art. 132. Do systemu ceł zwrotnych nie mają zastosowania art. 122 § 1 pkt 2, § 3 i § 4, art. 127, art. 128 § 3 i art. 135.

Art. 133. § 1. Osoba posiadająca pozwolenie może zwrócić się o zwrot lub umorzenie cła, o ile udowodni organowi celnemu, że produkty kompensacyjne uzyskane z towarów przywiezionych i dopuszczonych do obrotu w systemie ceł zwrotnych zostały:

- 1) wywiezione lub
 - 2) objęte, w celu późniejszego powrotnego ich wywozu, procedurą tranzytu, procedurą składu celnego, procedurą odprawy czasowej, procedurą uszlachetniania czynnego z zastosowaniem systemu zawiesznień, lub wprowadzone do wolnego obszaru celnego,
- jeżeli zostały spełnione wszystkie pozostałe warunki procedury uszlachetniania czynnego.

§ 2. W wypadku otrzymania przeznaczenia celnego, jednego z określonych w § 1 pkt 2, produkty kompensacyjne traktowane są jak towary niekrajowe.

§ 3. Wniosek o zwrot cła powinien być złożony łącznie ze złożeniem dokumentów wymaganych do uzyskania przeznaczenia celnego, o którym mowa w § 1.

§ 4. W szczególnie uzasadnionych wypadkach organ celny może zezwolić, aby produkty kompensacyjne, które zgodnie z § 1 zostały objęte procedurą celną bądź umieszczone w wolnym obszarze celnym, zostały dopuszczone do obrotu. W takim wypadku, z zastrzeżeniem art. 128 § 2, uznaje się, że kwota zwróconego lub umorzonego cła staje się kwotą wynikającą z długu celnego.

§ 5. W celu określenia kwoty cła, które ma zostać zwrócone lub umorzone, art. 128 § 1 stosuje się odpowiednio.

Art. 134. Czasowy wywóz produktów kompensacyjnych, dokonywany w sposób określony w art. 129 § 1, nie będzie uważany za wywóz ze zwrotem należności określonym w art. 133, z wyjątkiem wypadków, gdy takie produkty nie zostały powrotnie przywiezione do kraju w wyznaczonym terminie.

Art. 135. Nie pobiera się należności celnych wywozowych od produktów kompensacyjnych powstałych w trakcie procedury uszlachetniania czynnego z zastosowaniem systemu zawiesznień.

Art. 136. Minister Finansów w porozumieniu z Ministrem Gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki udzielania i cofania pozwoleń oraz szczegółowe warunki stosowania procedury uszlachetniania czynnego.

Oddział 5

Przetwarzanie pod kontrolą celną

Art. 137. Procedura przetwarzania pod kontrolą celną umożliwia użycie towarów niekrajowych na polskim obszarze celnym w procesach zmieniających ich rodzaj lub stan, bez stosowania wobec nich cła i środków polityki handlowej, oraz umożliwia dopuszczenie produktów powstających w takich procesach (produkty przetworzone) do obrotu, z zastosowaniem właściwych dla nich należności celnych przywozowych.

Art. 138. Minister Finansów w porozumieniu z Ministrem Gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, wykaz towarów oraz rodzaje procesów przetwarzania, wobec których stosuje się procedurę przetwarzania pod kontrolą celną.

Art. 139. Pozwolenie na przetwarzanie pod kontrolą celną udzielane jest na wniosek osoby, która ma dokonać przetwarzania lub organizować to przetwarzanie.

Art. 140. Pozwolenie na przetwarzanie pod kontrolą celną może być udzielone osobom krajowym, gdy zostaną spełnione następujące warunki:

- 1) będzie możliwe ustalenie, że towary przywożone wejdą w skład produktów przetworzonych,
- 2) przywiezione towary po ich przetworzeniu nie mogą być, bez ponoszenia nadmiernych kosztów, przywrócone do rodzaju lub stanu, w jakim znajdowały się w chwili, gdy zostały objęte procedurą,
- 3) zastosowanie procedury przetwarzania pod kontrolą celną nie będzie stanowić obejścia przepisów dotyczących pochodzenia towarów i ograniczeń ilościowych mających zastosowanie wobec towarów dopuszczanych do obrotu.

Art. 141. Do procedury przetwarzania pod kontrolą celną stosuje się odpowiednio art. 125 § 1 i § 2 oraz art. 126.

Art. 142. W wypadku powstania długu celnego odnoszącego się do towarów w stanie nie zmienionym lub produktów, które znajdują się na pośrednim etapie przetworzenia w stosunku do stopnia przetworzenia określonego w pozwoleniu, kwota długu jest obliczana na podstawie elementów kalkulacyjnych z dnia przyjęcia zgłoszenia towarów do procedury przetwarzania pod kontrolą celną.

Art. 143. § 1. Jeżeli towary przywożone spełniają warunki do zastosowania preferencyjnych, obniżonych lub zawieszonych stawek celnych w chwili ich objęcia procedurą przetwarzania pod kontrolą celną, a zastosowanie w tym czasie tego rodzaju stawek jest możliwe wobec produktów dopuszczanych do obrotu, identycznych jak produkty przetworzone, to należności, którym podlegają produkty przetworzone, oblicza się z zastosowaniem takich stawek.

§ 2. Jeżeli obniżone stawki celne wobec towarów przywożonych stosowane są w ramach kontyngentów taryfowych lub plafonów taryfowych, to zastosowanie takich stawek wobec produktów przetworzonych uzależnione jest również od ich obowiązywania wobec towarów przywożonych w dniu dopuszczenia do obrotu produktów przetworzonych.

§ 3. W wypadku, o którym mowa w § 2, ilość towarów przywożonych, która została faktycznie zużyta przy wytworzeniu dopuszczonych do obrotu produktów przetworzonych, jest wliczana do kontyngentów taryfowych lub plafonów taryfowych obowiązujących dla towarów przywożonych w dniu dopuszczenia do obrotu produktów przetworzonych. Dopuszczone do obrotu produkty przetworzone nie obciążają kontyngentów taryfowych ani plafonów taryfowych ustanowionych dla towarów identycznych jak produkty przetworzone.

Art. 144. Minister Finansów w porozumieniu z Ministrem Gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki udzielania i cofania pozwoleń oraz szczegółowe warunki stosowania procedury przetwarzania pod kontrolą celną.

Oddział 6

Odprawa czasowa

Art. 145. § 1. Procedura odprawy czasowej pozwala na wykorzystywanie na polskim obszarze celnym towarów niekrajowych przeznaczonych do powrotnego wywozu bez dokonywania żadnych zmian, z wyjątkiem zwykłego zużycia wynikającego z używania tych towarów, z całkowitym lub częściowym zwolnieniem od cła i bez stosowania wobec nich środków polityki handlowej.

§ 2. Pozwolenie na dokonanie odprawy czasowej udzielane jest na wniosek osoby, która ma użytkować towary lub organizować ich użytkowanie.

§ 3. Procedurą odprawy czasowej z całkowitym zwolnieniem od cła mogą być objęte wyłącznie towary, o których mowa w art. 148 pkt 2.

§ 4. Procedurą odprawy czasowej z częściowym zwolnieniem od cła mogą być objęte towary, które spełniają następujące warunki:

- 1) są własnością osoby mającej siedzibę lub miejsce zamieszkania za granicą,

- 2) nie są towarami podlegającymi odprawie czasowej z całkowitym zwolnieniem od cła.

Art. 146. § 1. Z zastrzeżeniem § 2, w wypadku braku możliwości ustalenia tożsamości towarów przywożonych, organ celny nie wydaje pozwolenia na zastosowanie procedury odprawy czasowej.

§ 2. Organ celny może wyrazić zgodę na zastosowanie procedury odprawy czasowej w wypadku, gdy brak możliwości ustalenia tożsamości towaru nie spowoduje nadużycia tej procedury.

Art. 147. § 1. Organ celny wyznacza termin, w którym towary przywożone powinny zostać powrotnie wywiezione lub otrzymać nowe przeznaczenie celne.

§ 2. Przy wyznaczaniu terminu, o którym mowa w § 1, należy uwzględnić cel przywozu, jednakże termin ten nie może przekroczyć 2 lat, licząc od dnia przyjęcia zgłoszenia celnego.

§ 3. Organ celny może, w uzasadnionych okolicznościach, na wniosek osoby, której sprawa dotyczy, przedłużyć termin, o którym mowa w § 1, w celu umożliwienia wykorzystania towaru. Wniosek powinien być złożony przed upływem wyznaczonego terminu.

Art. 148. Minister Finansów w porozumieniu z Ministrem Gospodarki określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowy tryb i warunki stosowania procedury odprawy czasowej,
- 2) towary, które mogą być przedmiotem odprawy czasowej z całkowitym zwolnieniem od cła,
- 3) towary, które nie mogą być przedmiotem odprawy czasowej z częściowym zwolnieniem od cła.

Art. 149. § 1. Kwota cła za towary objęte procedurą odprawy czasowej z częściowym zwolnieniem od cła wynosi za każdy rozpoczęty miesiąc stosowania tej procedury 3% kwoty cła, które miałyby być uiszczone za te towary, gdyby zostały dopuszczone do obrotu w dniu, w którym zostały objęte procedurą odprawy czasowej.

§ 2. Należność obliczana jest za cały okres objęcia towaru procedurą i pobierana w ratach miesięcznych płatnych z góry za każdy miesiąc.

§ 3. Przeniesienie, zgodnie z art. 96, praw i obowiązków wynikających z procedury odprawy czasowej nie oznacza, że taki sam system zwolnień musi być zastosowany wobec osoby, na którą przeniesiono prawa i obowiązki wynikające z tej procedury.

§ 4. Jeżeli przeniesienie, o którym mowa w § 3, dokonywane jest z częściowym zwolnieniem dla obu osób uprawnionych do korzystania z tej procedury w tym samym miesiącu, posiadacz pierwotnego pozwolenia będzie zobowiązany do zapłacenia kwoty cła za cały ten miesiąc.

Art. 150. § 1. W razie powstania długu celnego w stosunku do towarów przywożonych, kwota takiego długu będzie obliczana według elementów kalkulacyjnych z dnia przyjęcia zgłoszenia o objęcie ich procedurą odprawy czasowej.

§ 2. Jeżeli z powodu innego niż objęcie towarów procedurą odprawy czasowej z częściowym zwolnieniem od cła powstanie dług celny w stosunku do towarów objętych procedurą odprawy czasowej, kwota takiego długu będzie równa różnicy między kwotą należności określoną z zastosowaniem § 1 a kwotą pobraną na podstawie art. 149.

Oddział 7

Uszlachetnianie bierne

Art. 151. § 1. Procedura uszlachetniania biernego pozwala — z zastrzeżeniem art. 129 oraz przepisów mających zastosowanie do systemu wymiany towarów określonego w art. 159—164 — dokonać czasowego wywozu towarów krajowych poza polski obszar celny w celu poddania ich procesom uszlachetniania oraz dopuszczenia produktów powstałych w wyniku tych procesów do obrotu, z całkowitym lub częściowym zwolnieniem od cła.

§ 2. Wobec towarów krajowych wywożonych czasowo stosuje się należności celne wywozowe, środki polityki handlowej oraz inne określone w przepisach wymagania do wyprowadzenia towaru krajowego poza polski obszar celny.

§ 3. W procedurze uszlachetniania biernego wymienione określenia oznaczają:

- 1) towary wywożone czasowo — towary objęte procedurą uszlachetniania biernego,
- 2) procesy uszlachetniania — procesy wymienione w art. 121 § 2 pkt 3 lit. a)—c),
- 3) produkty kompensacyjne — wszelkie produkty powstałe w wyniku procesów uszlachetniania,
- 4) współczynnik produktywności — ilość lub procent produktów kompensacyjnych uzyskanych w wyniku uszlachetnienia w stosunku do ogólnej ilości towarów wywożonych czasowo.

Art. 152. Nie mogą zostać objęte procedurą uszlachetniania biernego towary krajowe:

- 1) których wywóz wiąże się ze zwrotem lub umorzeniem cła lub
- 2) które przed ich wywozem zostały dopuszczone do obrotu z całkowitym zwolnieniem od cła ze względu na ich przeznaczenie, tak długo, jak obowiązują warunki ustalone do udzielenia takiego zwolnienia.

Art. 153. Pozwolenie na korzystanie z procedury uszlachetniania biernego wydaje się na wniosek osoby, która zleca dokonanie procesu uszlachetniania.

Art. 154. Pozwolenie na korzystanie z procedury uszlachetniania biernego jest udzielane jedynie:

- 1) osobom krajowym,
- 2) jeżeli możliwe będzie ustalenie, że towary wywożone czasowo wejdą w skład produktów kompensacyjnych.

Art. 155. § 1. Organ celny wyznacza termin, w którym produkty kompensacyjne powinny zostać powrotnie przywiezione na polski obszar celny. Organ celny może termin ten przedłużyć na podstawie odpowiednio uzasadnionego wniosku osoby posiadającej pozwolenie.

§ 2. Wniosek o przedłużenie terminu, o którym mowa w § 1, powinien być złożony przed upływem uprzednio wyznaczonego terminu.

§ 3. Organ celny zatwierdza współczynnik produktywności; może również określić sposób jego wyznaczania.

Art. 156. § 1. Całkowite lub częściowe zwolnienie od cła, o którym mowa w art. 157 § 1, może być udzielone jedynie w wypadku, gdy zgłoszenie celne o dopuszczenie do obrotu produktów kompensacyjnych zostało złożone w imieniu lub na rzecz:

- 1) osoby posiadającej pozwolenie określone w art. 154,
- 2) innej osoby krajowej, pod warunkiem że uzyskała ona zgodę osoby posiadającej pozwolenie,
— jeżeli spełnione są warunki pozwolenia.

§ 2. Całkowitego lub częściowego zwolnienia od cła, o którym mowa w art. 157 § 1, nie udziela się, jeżeli jeden z warunków lub obowiązków wynikających z procedury uszlachetniania biernego nie został wykonany, chyba że wykazano, iż uchybienia te nie miały rzeczywistego wpływu na prawidłowy przebieg tej procedury.

Art. 157. § 1. Całkowite lub częściowe zwolnienie od cła polega na odliczeniu od kwoty cła za produkty kompensacyjne dopuszczone do obrotu kwoty cła, które miałyby zastosowanie w tym samym dniu do towarów wywiezionych czasowo, jak gdyby były one przywożone na polski obszar celny z kraju, gdzie zostały poddane procesowi uszlachetniania.

§ 2. Kwota, którą należy odliczyć zgodnie z § 1, jest obliczana w oparciu o ilość, rodzaj i wartość towarów z dnia przyjęcia zgłoszenia o objęcie ich procedurą uszlachetniania biernego oraz na podstawie innych elementów kalkulacyjnych z dnia przyjęcia zgłoszenia o dopuszczenie do obrotu produktów kompensacyjnych.

§ 3. Minister Finansów w porozumieniu z Ministrem Gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, sposób dokonywania obliczeń, o których mowa w § 1 i § 2.

Art. 158. § 1. Jeżeli proces uszlachetniania ma na celu naprawę towarów wywożonych czasowo i jeżeli naprawa jest dokonywana odpłatnie, to częściowe zwolnienie od cła polega na obliczeniu kwoty należności, jaka byłaby zastosowana na podstawie elementów kalkulacyjnych dotyczących produktów kompensacyjnych w dniu przyjęcia zgłoszenia o dopuszczenie do obrotu tych produktów.

§ 2. Podstawą do obliczenia cła od towarów, o których mowa w § 1, jest wartość celna równa kwocie kosztów naprawy, pod warunkiem że koszty te stanowią jedyne świadczenie osoby posiadającej pozwolenie oraz że na wysokość kosztów nie miały wpływu powiązania tej osoby z osobą dokonującą naprawy.

Art. 159. § 1. Zastosowanie systemu wymiany towarów w ramach uszlachetniania biernego jest możliwe jedynie wówczas, gdy proces uszlachetniania polega na naprawie towarów krajowych.

§ 2. System wymiany towarów polega na zastąpieniu towaru, który ma być naprawiony, innym towarem już naprawionym, zwanym dalej „produktem zamiennym”, który jest przywożony zamiast produktu kompensacyjnego.

§ 3. Przepisy mające zastosowanie do produktów kompensacyjnych stosuje się wobec produktów zamiennych.

§ 4. Organ celny może wydać pozwolenie na to, aby produkty zamienne zostały przywiezione przed wywozem towarów będących przedmiotem czasowego wywozu (uprzedni przywóz).

§ 5. Uprzedni przywóz produktu zamiennego może być dokonany po złożeniu zabezpieczenia w wysokości nie niższej niż kwota wynikająca z długu celnego, jaki powstałby przy dopuszczeniu tego towaru do obrotu.

Art. 160. § 1. Produkty zamienne powinny mieć taką samą klasyfikację towarową w taryfie celnej, tę samą jakość handlową i te same parametry techniczne, jak naprawione towary wywożone czasowo.

§ 2. Jeżeli towary wywożone czasowo były używane przed wywozem, to produkty zamienne, z zastrzeżeniem § 3, powinny również być produktami użytkowymi.

§ 3. Organ celny uznaje towar nowy za produkt zamienny, jeżeli został on wydany nieodpłatnie ze względu na zobowiązania gwarancyjne.

Art. 161. Zastosowanie systemu wymiany towarów jest dopuszczalne jedynie wówczas, gdy istnieje możliwość sprawdzenia, czy warunki określone w art. 160 zostały spełnione.

Art. 162. § 1. W wypadku uprzedniego przywozu towary będące przedmiotem czasowego wywozu powinny być wywiezione w terminie dwóch miesięcy, licząc

od dnia przyjęcia przez organ celny zgłoszenia o dopuszczenie do obrotu produktów zamiennych.

§ 2. Na wniosek osoby zainteresowanej organ celny może w szczególnie uzasadnionych wypadkach przedłużyć termin, o którym mowa w § 1.

§ 3. Wniosek o przedłużenie terminu powinien zostać złożony nie później niż przed upływem uprzednio wyznaczonego terminu.

Art. 163. W wypadku gdy do towaru uprzednio przywiezionego stosuje się art. 157, kwota do odliczenia jest ustalana w zależności od elementów kalkulacyjnych mających zastosowanie do towarów będących przedmiotem czasowego wywozu w dniu przyjęcia zgłoszenia o objęcie ich tą procedurą.

Art. 164. Przepisu art. 154 pkt 2 nie stosuje się do systemu wymiany towaru.

Art. 165. Minister Finansów w porozumieniu z Ministrem Gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, warunki udzielania i cofania pozwoleń oraz szczegółowe warunki stosowania procedury uszlachetniania biernego.

Rozdział 4

Wywóz

Art. 166. § 1. Procedura wywozu pozwala na wywóz towaru krajowego poza polski obszar celny.

§ 2. Dopuszczenie towaru do wywozu jest możliwe po spełnieniu wymogów określonych w przepisach prawa, z uwzględnieniem w szczególności środków polityki handlowej oraz przepisów dotyczących należności celnych wywozowych.

§ 3. Każdy towar krajowy przeznaczony do wywozu, z wyjątkiem towarów objętych procedurą uszlachetniania biernego, powinien zostać objęty procedurą wywozu, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

§ 4. Zgłoszenie do procedury wywozu składane jest w urzędzie celnym właściwym ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania zgłaszającego lub w urzędzie celnym właściwym ze względu na miejsce, w którym towary zostały zapakowane lub załadowane do transportu wywozowego.

§ 5. Prezes Głównego Urzędu Celnego może określić, w drodze zarządzenia, tryb stosowania procedury wywozu oraz wypadki, w których zgłoszenie do procedury wywozu może zostać dokonane w innym urzędzie celnym niż określony w § 4.

Art. 167. Towar zostaje dopuszczony do wywozu pod warunkiem, że opuści polski obszar celny w tym samym stanie, w jakim znajdował się w chwili przyjęcia zgłoszenia wywozowego.

DZIAŁ III

Inne przeznaczenia celne

Rozdział 1

Wolne obszary celne i składy wolnoctwowe

Oddział 1

Przepisy ogólne

Art. 168. § 1. Wolne obszary celne i składy wolnoctwowe są to wydzielone części polskiego obszaru celnego, w których:

- 1) przy stosowaniu należności celnych przywozowych i środków polityki handlowej dotyczących przywozu towary niekrajowe traktowane są jako znajdujące się poza polskim obszarem celnym, chyba że zostały objęte dopuszczalną procedurą celną lub zostały wykorzystane niezgodnie z warunkami określonymi w przepisach prawa celnego,
- 2) wprowadzenie towarów krajowych powoduje skutki takie same, jak w wypadku ich wywozu, o ile przewidują to przepisy szczególne.

§ 2. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, warunki i kryteria tworzenia i znoszenia wolnych obszarów celnych i składów wolnoctwowych.

§ 3. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, ustanawia i znosi wolne obszary celne oraz składy wolnoctwowe, określa ich obszar i wyznacza osobę zarządzającego.

§ 4. Wszelkie postanowienia niniejszej ustawy odnoszące się do wolnych obszarów celnych stosuje się odpowiednio do składów wolnoctwowych.

Art. 169. Rozpoczęcie działalności wolnego obszaru celnego wymaga uprzedniego zatwierdzenia przez Prezesa Głównego Urzędu Cei szczegółowego regulaminu funkcjonowania tego obszaru, sporządzonego przez zarządzającego. Zarządzającym może być jedynie osoba krajowa, z wyłączeniem osób, o których mowa w art. 3 § 1 pkt 11 lit. c), posiadająca prawo własności lub wieczystego użytkowania gruntu, na którym ma być ustanowiony wolny obszar celny.

Art. 170. § 1. Organ celny ustala sposób odgraniczenia wolnego obszaru celnego oraz miejsca wejścia i wyjścia w wolnym obszarze celnym. Do wykonania odgraniczenia wolnego obszaru celnego od pozostałego polskiego obszaru celnego zobowiązany jest zarządzający.

§ 2. Wszelkie prace budowlane na terenie wolnego obszaru celnego mogą być wykonywane tylko po uprzednim otrzymaniu pozwolenia odpowiedniego organu, zgodnie z prawem budowlanym, wydanego po uzgodnieniu z organem celnym.

Art. 171. § 1. Granice i miejsca wejścia i wyjścia z wolnego obszaru celnego podlegają dozorowi celnemu.

§ 2. Wstęp do wolnego obszaru celnego oraz przemieszczanie się w nim odbywa się według zasad i na warunkach ustalonych z organem celnym.

§ 3. Organ celny może przeprowadzać kontrolę celną towarów wprowadzanych do wolnego obszaru celnego, znajdujących się w nim lub z niego wyprowadzanych. Osoby oraz środki transportu przemieszczające się przez granicę wolnego obszaru celnego mogą również zostać poddane kontroli celnej.

§ 4. W celu umożliwienia kontroli celnej towaru, o której mowa w § 3, kopia dokumentu przewozowego powinna zostać dostarczona organowi celnemu lub przechowywana do jego dyspozycji przez osobę wyznaczoną w tym celu przez ten organ. W wypadku przeprowadzania kontroli towary powinny zostać udostępnione organowi celnemu.

Art. 172. Prezes Głównego Urzędu Cei określi, w drodze zarządzenia, szczegółowe warunki prowadzenia działalności w wolnych obszarach celnych i składach wolnoctwowych.

Oddział 2

Wprowadzanie towarów do wolnych obszarów celnych

Art. 173. § 1. Do wolnego obszaru celnego mogą zostać wprowadzone towary niekrajowe i towary krajowe.

§ 2. Organ celny może zażądać złożenia towarów stanowiących zagrożenie lub mogących uszkodzić inne towary, albo które z innych względów wymagają specjalnych urządzeń, w pomieszczeniach do tego celu przystosowanych.

Art. 174. § 1. Z zastrzeżeniem art. 171 § 3 i 4, wprowadzenie towaru do wolnego obszaru celnego nie wymaga przedstawienia go organowi celnemu ani dokonania zgłoszenia celnego.

§ 2. Organowi celnemu przedstawiane są i podlegają formalnościom celnym jedynie towary:

- 1) które są objęte procedurą celną i których wprowadzenie do wolnego obszaru celnego powoduje zakończenie tej procedury lub
- 2) w stosunku do których zapadła decyzja o zwrocie lub umorzeniu cła, zezwalająca na umieszczenie tych towarów w wolnym obszarze celnym, lub
- 3) których wprowadzenie do wolnego obszaru celnego powoduje skutki, o których mowa w art. 168 § 1 pkt 2.

§ 3. Organ celny może zażądać informacji o towarach, które podlegają należnościom celnym wywozowym lub innym przepisom dotyczącym wywozu.

§ 4. Na wniosek osoby zainteresowanej organ celny poświadcza status celny towaru znajdującego się w wolnym obszarze celnym.

Oddział 3

Zasady prowadzenia działalności w wolnych obszarach celnych

Art. 175. § 1. Okres pozostawania towarów w wolnych obszarach celnych jest nieograniczony.

§ 2. Organ celny może wyznaczyć dla towarów, o których mowa w art. 168 § 1 pkt 2, termin ich pozostawania w wolnym obszarze celnym.

Art. 176. § 1. Na warunkach przewidzianych w niniejszej ustawie w wolnym obszarze celnym dozwolona jest każda działalność przemysłowa, usługowa lub handlowa, z wyłączeniem handlu detalicznego. O zamiarze prowadzenia działalności należy uprzednio powiadomić właściwy organ celny.

§ 2. Wyłączenie, o którym mowa w § 1, nie dotyczy handlu detalicznego, dokonywanego w wolnym obszarze celnym ustanowionym na terenie lotniczego, morskiego lub rzecznoego przejścia granicznego.

§ 3. Organ celny może zakazać lub ograniczyć prowadzenie działalności, o której mowa w § 1, ze względu na rodzaj towarów lub możliwości sprawowania dozoru celnego.

§ 4. Organ celny może zakazać prowadzenia działalności w wolnym obszarze celnym w wypadku, gdy osoby:

- 1) kierujące działalnością podmiotu zostały skazane prawomocnym wyrokiem za przestępstwo przeciwko dokumentom, mieniu, przestępstwo gospodarcze lub przestępstwo skarbowe,
- 2) zalegają z cłem, podatkami stanowiącymi dochód budżetu państwa lub składkami na ubezpieczenie społeczne albo jest wobec nich prowadzone postępowanie egzekucyjne, upadłościowe, likwidacyjne lub układowe,
- 3) prowadzą działalność niezgodnie z przepisami prawa celnego, a w szczególności prowadzą ewidencję niezgodnie z art. 179.

§ 5. Prezes Głównego Urzędu Ceł może określić, w drodze zarządzenia, wypadki, w których organ celny może wprowadzić zakazy lub ograniczenia dotyczące prowadzenia działalności w wolnym obszarze celnym lub składzie wolnoctowym.

Art. 177. § 1. Towary niekrajowe podczas ich pozostawania w wolnym obszarze celnym mogą być:

- 1) dopuszczone do obrotu, na warunkach przewidzianych przez tę procedurę i art. 181,
- 2) przedmiotem zwyczajowych czynności, o których mowa w art. 116, bez pozwolenia,

- 3) objęte procedurą uszlachetniania czynnego na warunkach określonych przez tę procedurę,
- 4) objęte procedurą przetwarzania pod kontrolą celną na warunkach określonych przez tę procedurę,
- 5) objęte procedurą odprawy czasowej na warunkach określonych przez tę procedurę,
- 6) przedmiotem zrzeczenia, zgodnie z przepisem art. 187,
- 7) zniszczone za zgodą organu celnego, po dostarczeniu temu organowi przez osobę zainteresowaną niezbędnych informacji, w szczególności o przyczynach, sposobach i skutkach zniszczenia towaru.

§ 2. Jeżeli towary objęte jedną z procedur, o których mowa w § 1 pkt 3—5, są zużywane lub używane na terenie wolnego obszaru celnego, nie pobiera się zabezpieczenia, o którym mowa w art. 93 § 1.

§ 3. Jeżeli towary objęte są jedną z procedur, o których mowa w § 1 pkt 3—5, organ celny może podejmować odpowiednie czynności kontroli celnej w takim zakresie, jaki jest niezbędny do zapewnienia dozoru celnego wolnych obszarów celnych.

Art. 178. Towary niekrajowe, do których nie ma zastosowania art. 177, oraz towary krajowe, o których mowa w art. 168 § 1 pkt 2, nie mogą być użyte ani zużyte w wolnych obszarach celnych.

Art. 179. § 1. Osoba wykonująca w wolnym obszarze celnym działalność polegającą na składowaniu, obróbce, przerobie, sprzedaży lub kupnie towarów jest zobowiązana do prowadzenia ewidencji towarowej w sposób zatwierdzony przez organ celny.

§ 2. Towary powinny zostać ujęte w ewidencji towarowej niezwłocznie po ich złożeniu w magazynach, na placach lub w innych miejscach prowadzenia działalności, o której mowa w § 1. Ewidencję towarów należy prowadzić w sposób umożliwiający organom celnym identyfikację towarów oraz w sposób wykazujący ich przemieszczanie.

§ 3. W wypadku przeładunku towarów w wolnym obszarze celnym dokumenty dotyczące tego przeładunku należy przechowywać do dyspozycji organów celnych. Krótkotrwałe składowanie towarów związane z takim przeładunkiem uważane jest za część przeładunku.

§ 4. Prezes Głównego Urzędu Ceł określi, w drodze zarządzenia, ogólne warunki i wzory ewidencji prowadzonej w wolnym obszarze celnym lub składzie wolnoctowym.

Oddział 4

Wyprowadzanie towarów z wolnych obszarów celnych

Art. 180. § 1. Towary wyprowadzane z wolnego obszaru celnego mogą zostać:

- 1) wywiezione lub powrotnie wywiezione poza polski obszar celny,
- 2) wprowadzone do pozostałej części polskiego obszaru celnego,

chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

§ 2. Wobec towarów wyprowadzanych z wolnego obszaru celnego na pozostały polski obszar celny stosuje się przepisy tytułu III niniejszej ustawy, jednakże do towarów krajowych nie stosuje się art. 47—53.

Art. 181. § 1. Jeżeli dług celny powstaje wobec towaru niekrajowego, a wartość celna tego towaru została ustalona w oparciu o cenę faktycznie zapłaconą lub należną, wraz z zawartymi w niej kosztami składowania i utrzymania w stanie nie zmienionym towarów w czasie ich złożenia w wolnym obszarze celnym, to koszty te odlicza się od wartości celnej, o ile są wyodrębnione z ceny faktycznie zapłaconej lub należnej za towar.

§ 2. Jeżeli towar, o którym mowa w § 1, został poddany w wolnym obszarze celnym zwyczajowym czynnościom, o których mowa w art. 116, to na wniosek zgłaszającego, przy ustalaniu kwoty należności celnych przywozowych, uwzględnia się rodzaj, wartość celną oraz ilość towaru, jak gdyby towary te nie były poddane tym czynnościom.

Art. 182. W wypadku wywozu lub powrotnego wywozu towarów z wolnego obszaru celnego organ celny powinien dokonać sprawdzenia, czy nie zostały naruszone przepisy, które stosuje się do wywozu lub powrotnego wywozu.

Art. 183. § 1. W wypadku wprowadzenia lub powrotnego wprowadzenia towarów do pozostałej części polskiego obszaru celnego lub ich objęcia procedurą celną, poświadczenie określone w art. 174 § 4 może zostać wykorzystane w celu udowodnienia krajowego lub niekrajowego statusu celnego tych towarów.

§ 2. W wypadku gdy przez poświadczenie, o którym mowa w § 1, lub w inny sposób osoba zainteresowana nie udowodniła statusu celnego towarów, towary te uważane są za:

- 1) towary krajowe — przy stosowaniu przepisów dotyczących należności celnych wywozowych, pozwoleń wywozowych oraz środków polityki handlowej dotyczących ich wywozu,
- 2) towary niekrajowe — w innych wypadkach.

Rozdział 2

Powrotny wywóz, zniszczenie i zrzeczenie się towarów

Art. 184. Towary niekrajowe mogą:

- 1) zostać powrotnie wywiezione poza polski obszar celny,

- 2) zostać zniszczone,
- 3) stać się przedmiotem zrzeczenia na rzecz Skarbu Państwa.

Art. 185. § 1. Powrotny wywóz wymaga odpowiedniego zastosowania przepisów dotyczących wyprowadzania towarów poza polski obszar celny łącznie ze środkami polityki handlowej.

§ 2. O zamiarze powrotnego wywozu towaru należy powiadomić organ celny.

§ 3. Organ celny nie wyraża zgody na dokonanie powrotnego wywozu, jeżeli przepisy, o których mowa w § 1, tak stanowią.

§ 4. Powrotny wywóz towarów objętych gospodarczą procedurą celną wymaga przedstawienia, wraz ze zgłoszeniem celnym, wszystkich dokumentów dotyczących objęcia towarów tą procedurą.

Art. 186. § 1. Zniszczenie towaru może nastąpić po uprzednim wydaniu pozwolenia przez organ celny.

§ 2. Zawiadomienie o zamiarze zniszczenia towarów powinno zostać sporządzone na piśmie.

§ 3. Zawiadomienie, o którym mowa w § 2, należy przedstawić w urzędzie celnym w takim terminie, aby organ celny mógł nadzorować zniszczenie towaru.

§ 4. Organ celny może nakazać zniszczenie towaru, jeżeli przepisy to przewidują. Nakaz zniszczenia towaru może być poprzedzony nakazem dokonania powrotnego wywozu towaru.

§ 5. Odpady i pozostałości pochodzące ze zniszczenia powinny uzyskać jedno z przeznaczeń celnych przewidzianych dla towarów niekrajowych. Pozostają one pod dozorem celnym aż do chwili określonej w art. 35 § 3.

§ 6. Zniszczenie towaru nie powinno pociągać za sobą żadnych kosztów i obciążeń dla organu celnego.

Art. 187. § 1. Organ celny może wyrazić zgodę na zrzeczenie się towaru na rzecz Skarbu Państwa bez innych obciążeń niż należności celne przywozowe.

§ 2. Organ celny może odstąpić od warunku, o którym mowa w § 1, jeżeli z okoliczności sprawy wynika, że przyjęcie zrzeczonego towaru nie narazi Skarbu Państwa na straty.

Art. 188. Prezes Głównego Urzędu Cei określi, w drodze zarządzenia, szczegółowy tryb postępowania przy zniszczeniu towarów, zrzeczeniu na rzecz Skarbu Państwa oraz powrotnym wywozie.

TYTUŁ V

DEPOZYTY

Art. 189. § 1. W depozycie urzędu celnego przechowyje się czasowo:

- 1) towary niekrajowe przed uzyskaniem przez nie przeznaczenia celnego bądź towary krajowe nie dopuszczone do wywozu, jeżeli cofnięcie towaru odpowiednio za granicę lub na polski obszar celny albo ich złożenie w magazynie celnym jest niemożliwe lub utrudnione,
- 2) towary zatrzymane lub zajęte w celu zabezpieczenia należności celnych przywozowych lub celnych wywozowych,
- 3) inne towary, w wypadkach przewidzianych w odrębnych przepisach.

§ 2. Towary przyjęte do przechowania w depozycie urzędu celnego mogą być przekazane przez organ celny innej osobie do przechowania pod dozorem celnym.

§ 3. Przechowaniu w depozycie nie podlegają towary niebezpieczne, szkodliwe dla zdrowia lub środowiska naturalnego oraz łatwo psujące się.

§ 4. Prezes Głównego Urzędu Cef określi, w drodze zarządzenia:

- 1) szczegółowe warunki oraz sposoby przechowywania towarów w depozycie,
- 2) terminy przechowania towarów w depozycie.

TYTUŁ VI

OPERACJE UPRIWILEJOWANE

DZIAŁ I

Zwolnienia

Art. 190. § 1. Przywóz towarów z zagranicy w ramach ustanowionych norm zwolniony jest od cła, jeżeli przedmiotem przywozu są:

- 1) rzeczy osobistego użytku, potrzebne podróżnemu w czasie podróży i pobytu w kraju, przywożone ze sobą albo w bagażu przywożonym odrębnie,
- 2) środki spożywcze, przywożone przez podróżnego ze sobą, potrzebne do spożycia w czasie podróży do miejsca przeznaczenia,
- 3) wyroby spirytusowe lub winiarskie, piwo oraz inne napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe przywożone ze sobą przez podróżnego, który ukończył 18 lat,
- 4) rzeczy zwyczajowo traktowane jako upominki, których ilość i rodzaj nie wskazują na przeznaczenie handlowe,
- 5) zwierzęta zwyczajowo hodowane w mieszkaniach, przywożone ze sobą przez podróżnych,
- 6) rzeczy stanowiące mienie:
 - a) osoby fizycznej, będącej w rozumieniu przepisów prawa dewizowego osobą krajową, przebywającej czasowo za granicą za zgodą władz kraju pobytu przez co najmniej 1 rok, które służyły tej osobie do użytku osobistego lub domowego,

b) osoby fizycznej, będącej w rozumieniu przepisów prawa dewizowego osobą zagraniczną przez co najmniej 1 rok, przybywającej do kraju na pobyt stały, które służyły tej osobie do użytku osobistego lub domowego,

— z zastrzeżeniem ich nieodstępowania przez okres 2 lat, licząc od dnia dopuszczenia do obrotu,

- 7) rzeczy pochodzące ze spadku po osobie zmarłej, przypadające na podstawie prawa spadkowego bezpośrednio spadkobiercy zamieszkałemu w kraju,
- 8) mienie rewindykowane,
- 9) towary przyłączone za granicą do rzeczy wywiezionych z kraju, przy naprawie w ramach umowy gwarancyjnej,
- 10) rzeczy potrzebne do użytku urzędowego międzynarodowym przedsiębiorstwom mającym siedzibę lub placówkę w Rzeczypospolitej Polskiej oraz zagranicznym instytucjom, organizacjom i przedsiębiorstwom mającym placówkę w Rzeczypospolitej Polskiej, z zastrzeżeniem ich nieodstępowania przez okres 3 lat od dnia dopuszczenia do obrotu i pod warunkiem wzajemności,
- 11) rzeczy przywożone w ramach bezzwrotnej pomocy udzielonej przez rządy państw obcych oraz międzynarodowe organizacje międzyrządowe,
- 12) urządzenia, sprzęt medyczny, ratunkowy i rehabilitacyjny, leki, krew, odzież i środki spożywcze, środki sanitarno-czyszczące i inne rzeczy służące zachowaniu lub ochronie zdrowia oraz inne artykuły o przeznaczeniu medycznym, stanowiące pomoc humanitarną, otrzymywane bezpłatnie przez jednostki organizacyjne statutowo powołane do realizacji takiej pomocy lub nabyte ze zbiorów publicznych i wykorzystywane do takiej pomocy,
- 13) środki farmaceutyczne i artykuły sanitarne przeznaczone do badań naukowych i rejestracyjnych,
- 14) wzory, modele, próbki i materiały nie mające wartości handlowej, służące do reklamy lub akwizycji, przywożone w niewielkich ilościach przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą,
- 15) przywożone przez organizatorów lub uczestników międzynarodowych wystaw, targów, zawodów, konkursów — w związku z tymi imprezami:
 - a) materiały reklamowe i nagrody przeznaczone do rozdania,
 - b) środki spożywcze, wyroby spirytusowe i winiarskie, piwo oraz inne napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe, przeznaczone na przyjęcia i spotkania o charakterze reprezentacyjnym,
 - c) towary przeznaczone do budowy, wyposażenia i dekoracji stoisk uczestników imprez,
- 16) przywożone przez organizatorów międzynarodowych loterii fantowych towary określone w pkt 15 lit. a),

- 17) rzeczy otrzymane przez uczestników imprez międzynarodowych określonych w pkt 15 i pkt 16 tytułem nagrody w związku z uczestnictwem w takiej imprezie, z wyjątkiem towarów podlegających podatкови akcyzowemu,
 - 18) wyposażenie oraz zapasy niezbędne do eksploatacji środka przewozowego, w tym materiały pędne w zbiorniku paliwa wbudowanym fabrycznie na stałe do środka przewozowego oraz oleje i smary,
 - 19) rzeczy nabyte za granicą przez polskich przewoźników lub spedytorów, niezbędne do kontynuowania eksploatacji środka przewozowego za granicą,
 - 20) środki spożywcze przeznaczone do spożycia w środku przewozowym przez członków obsługi i pasażerów w przewozach międzynarodowych,
 - 21) środek przewozowy uzyskany tytułem odszkodowania w zamian za dopuszczony do czasowego wywozu taki środek zniszczony w wypadku, a także środek przewozowy nabyty za pieniądze otrzymane za granicą z tytułu odszkodowania,
 - 22) trumny i urny ze zwłokami i szczątkami zwłok,
 - 23) tablice i emblematy nagrobkowe oraz inne przedmioty służące do utrzymania lub ozdoby grobów i pomników, jeżeli nie są przeznaczone do działalności gospodarczej,
 - 24) rzeczy otrzymane bezpłatnie przez jednostki budżetowe, przeznaczone do ich działalności, z wyłączeniem działalności gospodarczej,
 - 25) rzeczy przywożone w małych przesyłkach pocztowych, jeżeli odprawa celna przesyłek w kraju nadania odbywa się na podstawie umowy międzynarodowej,
 - 26) towary, które przed dopuszczeniem ich do obrotu zostały przekazane na rzecz Skarbu Państwa i zostały przyjęte przez organ celny nieodpłatnie bez obciążeń innych niż należności celne przywozowe,
 - 27) towary, których odbiorcy nie można ustalić lub których odbiorca nie podejmuje, a ich wartość jest niższa niż łączne koszty sprzedaży, przewozu, przechowania i składowania,
 - 28) towary objęte procedurą tranzytu, które na skutek działania siły wyższej uległy zniszczeniu w stopniu uniemożliwiającym używanie,
 - 29) zwracane towary stanowiące resztki powstałe przy uszlachetnieniu, naprawie, wyładunku, przeładunku, rozbiórce lub innych podobnych czynnościach, nadające się jedynie na surowce wtórne,
 - 30) katalizatory przeznaczone do uszlachetnienia, przetworzenia lub przetworzenia towarów objętych procedurą uszlachetniania czynnego,
 - 31) opakowania przywożone w jednostkowych egzemplarzach, spełniające funkcje reklamowo-akwizycyjne, etykiety, szablony, wykroje, znaki firmowe, instrukcje obsługi przeznaczone do wykorzystania w toku produkcji towarów przeznaczonych do wywozu za granicę,
 - 32) pomoce naukowe, w tym sprzęt sportowy i aparatura badawczo-pomiarowa oraz elementy i części zamienne do tej aparatury, służące wyłącznie do celów dydaktycznych lub badawczych, przywożone dla przedszkoli, szkół, instytucji i placówek naukowych oraz jednostek badawczo-rozwojowych, z wyłączeniem przywożonych do działalności gospodarczej,
 - 33) towary, które przed ich dopuszczeniem do obrotu uległy zniszczeniu lub przepadkowi na rzecz Skarbu Państwa,
 - 34) środki trwałe stanowiące przedmiot wkładu niepieniężnego podmiotu zagranicznego, z zastrzeżeniem nieodstępowania przez okres 3 lat, licząc od dnia dopuszczenia do obrotu,
 - 35) sprzęt i urządzenia sportowe oraz aparatura i środki do odnowy biologicznej oraz rehabilitacji ruchowej przeznaczone dla reprezentacji narodowych i olimpijskich oraz do celów ratownictwa, przywożone przez organizacje i stowarzyszenia kultury fizycznej o zasięgu ogólnopolskim, za uprzednią zgodą Prezesa Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki, przeznaczone do niegospodarczej działalności statutowej — z zastrzeżeniem nieodstępowania przez okres 2 lat, licząc od dnia dopuszczenia do obrotu,
 - 36) techniczne materiały wojskowe, przywożone przez zagranicznych uczestników ćwiczeń wojskowych organizowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przeznaczone do zużycia w trakcie tych ćwiczeń,
 - 37) pomoce naukowe, aparatura badawcza oraz wzorce przywożone dla jednostek administracji miar i probierczych,
 - 38) samoloty używane w lotnictwie cywilnym o masie własnej przekraczającej 12 ton oraz części zamienne do nich i wyposażenie pokładowe przywożone przez ich użytkownika docelowego posiadającego świadectwo kwalifikacyjne wydane przez polski organ nadzoru lotniczego,
 - 39) urządzenia do kierowania, kontroli, nadzoru i zabezpieczania obsługi ruchu lotniczego, przywożone przez jednostki zabezpieczające ruch lotniczy w kraju,
 - 40) sprzęt ratowniczo-gaśniczy, z wyłączeniem takiego samego sprzętu produkowanego w kraju, przeznaczony dla jednostek ochrony przeciwpożarowej do ich niegospodarczej działalności statutowej, z zastrzeżeniem nieodstępowania tego sprzętu przez okres 3 lat, licząc od dnia dopuszczenia do obrotu.
- § 2. Na zasadzie wzajemności i z zastrzeżeniem nieodstępowania towarów przez okres 3 lat od dnia dopuszczenia do obrotu osobom innym niż wymienione w tym paragrafie, zwolniony od cła jest przywóz i wywóz towarów przeznaczonych do użytku:

- 1) urzędowego obcych przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów konsularnych oraz misji specjalnych w Rzeczypospolitej Polskiej, a także organizacji międzynarodowych mających siedzibę lub placówkę w Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) osobistego uwierzytelnionych w Rzeczypospolitej Polskiej szefów przedstawicielstw dyplomatycznych państw obcych, osób należących do personelu dyplomatycznego tych przedstawicielstw i misji specjalnych, osób należących do personelu organizacji międzynarodowych oraz innych osób korzystających z przywilejów i immunitetów na podstawie ustaw, umów lub powszechnie uznanych zwyczajów międzynarodowych, jak również pozostających z nimi we wspólnocie domowej członków ich rodzin,
- 3) osobistego urzędników konsularnych państw obcych oraz pozostających z nimi we wspólnocie domowej członków ich rodzin,
- 4) osobistego osób nie korzystających z immunitetów, a należących do cudzoziemskiego personelu przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów konsularnych oraz misji specjalnych w Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 3. Zwolniony od cła jest przywóz z zagranicy i wywóz za granicę wartości dewizowych.

§ 4. Minister Finansów, w drodze rozporządzenia:

- 1) ustanowi normy ilościowe lub wartościowe towarów określonych w § 1 pkt 2—5,
- 2) określi, w porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych, tryb, warunki, okres zwolnienia od cła, normy ilościowe lub wartościowe oraz dokumenty wymagane do stwierdzenia podstawy stosowania zwolnienia; o którym mowa w § 1 pkt 6.

§ 5. Minister Finansów, w drodze rozporządzenia:

- 1) może ustanowić normy ilościowe towarów określonych w § 1 pkt 1, pkt 15, pkt 16 i pkt 20 oraz może określić dokumenty wymagane do stwierdzenia podstawy stosowania zwolnień,
- 2) może wyłączać lub ograniczać uprawnienia określone w § 1 pkt 3 i pkt 4 w odniesieniu do osób przekraczających wielokrotnie w ciągu 1 roku kalendarzowego granicę państwową.

§ 6. Minister Finansów, w drodze rozporządzenia, na wniosek Prezesa Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki oraz w porozumieniu z Ministrem Gospodarki ustali wykaz towarów, o których mowa w § 1 pkt 35.

§ 7. W uzasadnionych wypadkach, w ramach limitu zwolnień od cła określanego corocznie w ustawie budżetowej, Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, może ustalić szczegółową listę określającą ilość i wartość towarów zwolnionych od cła, związanych z realizacją określonych programów celowych, a zwłaszcza dotyczących podniesienia poziomu bezpie-

czeństwa publicznego, obronności państwa, zapobiegania i likwidacji skutków klęsk żywiołowych, krajowego systemu ratowniczego oraz utrzymywania rezerw państwowych.

DZIAŁ II

Towary powracające

Art. 191. § 1. Towary powracające są to towary, które przed wyprowadzeniem poza polski obszar celny były towarami krajowymi i w terminie 3 lat od dnia ich wyprowadzenia są powrotnie wprowadzane i dopuszczane do obrotu na polskim obszarze celnym. Towary powracające zwalnia się od cła na wniosek osoby zainteresowanej.

§ 2. W szczególnie uzasadnionych okolicznościach organ celny może wyrazić zgodę na przedłużenie terminu określonego w § 1 na wniosek osoby zainteresowanej, zgłoszony przed upływem terminu określonego w § 1.

§ 3. Jeżeli towary powracające zostały, przed ich wywozem z polskiego obszaru celnego, dopuszczone do obrotu z zastosowaniem obniżonej lub zerowej stawki celnej ze względu na ich przeznaczenie, zwolnienie określone w § 1 może być zastosowane pod warunkiem, że zostaną one przeznaczone ponownie do tego samego celu.

§ 4. Jeżeli towary, o których mowa w § 3, nie zostaną przeznaczone do tego samego celu, kwota cła, któremu podlegają, zostanie pomniejszona o kwotę pobraną przy pierwotnym dopuszczeniu do obrotu. Jeżeli pierwotna kwota jest wyższa od kwoty należnej przy dopuszczeniu do obrotu towarów powracających, różnica należności nie podlega zwrotowi.

§ 5. Nie stosuje się zwolnień od cła przewidzianych w § 1 wobec towarów wywiezionych poza polski obszar celny w ramach procedury uszlachetniania biernego, chyba że towary te pozostają nadal w stanie, w którym zostały wywiezione.

Art. 192. § 1. Zwolnienie od cła, o którym mowa w art. 191, jest udzielane, gdy towary są powrotnie przywożone w tym samym stanie, w jakim były wywiezione, oraz gdy osoba zgłaszająca towar przedstawi zgłoszenie wywozowe oraz dokumenty świadczące, w sposób nie budzący wątpliwości, o tożsamości towaru wywiezionego z przywożonym.

§ 2. Wymóg przedstawienia dokumentów wywozowych nie odnosi się do wypadków, w których towar został wyprowadzony poza polski obszar celny bez jego zgłoszenia w formie pisemnej, o ile przepis szczególny dopuszczał taką możliwość.

§ 3. Prezes Głównego Urzędu Cei określi, w drodze zarządzenia, szczegółowe warunki i tryb powrotnego przywozu towarów.

Art. 193. § 1. Do produktów kompensacyjnych pierwotnie wywiezionych lub powrotnie wywiezionych w związku z procedurą uszlachetniania czynnego przepisy art. 191 i art. 192 stosuje się odpowiednio.

§ 2. Kwota cła jest określana zgodnie z przepisami mającymi zastosowanie w ramach procedury uszlachetniania czynnego. Data powrotnego wywozu produktów kompensacyjnych uważana jest wtedy za datę dopuszczenia do obrotu.

DZIAŁ III

Przywóz produktów rybołówstwa morskiego oraz innych produktów wydobytych z morza

Art. 194. Z zastrzeżeniem art. 16 § 2 pkt 6, zwolnione są od cła, w razie dopuszczenia do obrotu:

- 1) produkty rybołówstwa morskiego oraz inne produkty wydobyte z mórz terytorialnych kraju obcego przez statki zarejestrowane w Rzeczypospolitej Polskiej i pływające pod polską banderą,
- 2) produkty otrzymane z produktów, o których mowa w pkt 1, na pokładzie statków przetwórci zarejestrowanych w Rzeczypospolitej Polskiej i pływających pod polską banderą.

TYTUŁ VII

DŁUG CELNY

DZIAŁ I

Zabezpieczenie kwoty wynikającej z długu celnego

Art. 195. § 1. Jeżeli zgodnie z przepisami prawa celnego organ celny zażąda złożenia zabezpieczenia w celu zagwarantowania pokrycia kwoty wynikającej z długu celnego, dłużnik lub osoba mogąca się nim stać jest zobowiązana do złożenia tego zabezpieczenia.

§ 2. W odniesieniu do tego samego długu celnego organ celny może zażądać złożenia tylko jednego zabezpieczenia.

§ 3. Organ celny może wyrazić zgodę, aby zabezpieczenie zostało złożone przez osobę trzecią zamiast osoby, od której wymagane jest złożenie tego zabezpieczenia.

§ 4. W wypadku gdy dłużnik bądź osoba mogąca się nim stać jest państwową jednostką budżetową, złożenie zabezpieczenia nie jest wymagane.

§ 5. Organ celny może odstąpić od wymogu złożenia zabezpieczenia, jeżeli jego wysokość nie przekracza równowartości 500 ECU.

Art. 196. § 1. Organ celny może odstąpić od pobrania zabezpieczenia, o ile przepis szczególny to przewiduje. Jednakże organ celny może zażądać złożenia za-

bezpieczenia w każdym czasie, jeżeli stwierdzi, że istnieje ryzyko, iż kwota powstałego lub mogącego powstać długu celnego nie zostanie zapłacona w terminie.

§ 2. Minister Finansów może określić, w drodze rozporządzenia, wypadki, w których organ celny pobiera zabezpieczenie, o którym mowa w § 1.

Art. 197. § 1. Na wniosek osoby określonej w art. 195 § 1 lub § 3 organ celny może wydać pozwolenie na stosowanie generalnego zabezpieczenia lub zabezpieczenia ryczałtowego w celu zagwarantowania pokrycia powstałych lub mogących powstać długów celnych.

§ 2. Pozwolenie, o którym mowa w § 1, mogą otrzymać osoby, które spełniają następujące wymogi:

- 1) są osobami krajowymi w rozumieniu art. 3 § 1 pkt 11 lit. a) i lit. b),
- 2) dokonują systematycznie przywozu lub wywozu towarów co najmniej od 1 roku,
- 3) są podatnikami podatku od towarów i usług,
- 4) są podmiotami, których działalnością kierują osoby, które nie zostały skazane prawomocnym wyrokiem za przestępstwo przeciwko dokumentom, mieniu, przestępstwo gospodarcze lub przestępstwo skarbowe,
- 5) nie zalegają z cłem, podatkami stanowiącymi dochód budżetu państwa ani składkami na ubezpieczenie społeczne, a także nie jest wobec nich prowadzone postępowanie egzekucyjne, upadłościowe, likwidacyjne lub układowe,
- 6) nie zostało im cofnięte pozwolenie na stosowanie generalnego zabezpieczenia, ze względu na naruszenie przez nie przepisów prawa, w okresie ostatnich 5 lat,
- 7) przedłożą pozytywną opinię o sytuacji finansowej, wydaną przez bank prowadzący rachunek rozliczeniowy.

§ 3. Pozwolenie, o którym mowa w § 1, mogą również otrzymać agencje celne, które spełniają wymogi określone w § 2 pkt 1 oraz pkt 3—7.

§ 4. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, tryb i warunki wydawania i cofania pozwolenia na stosowanie generalnego zabezpieczenia i zabezpieczenia ryczałtowego oraz wypadki, w których zabezpieczenia te można stosować, a także sposób określania wysokości zabezpieczenia ryczałtowego.

Art. 198. § 1. Organ celny ustala wysokość zabezpieczenia na poziomie równym:

- 1) wysokości długu celnego lub długów celnych, gdy kwota ta może zostać dokładnie obliczona przy przyjmowaniu zabezpieczenia,
- 2) szacunkowej kwocie maksymalnej wynikającej z powstałego lub mogącego powstać długu celnego.

§ 2. W wypadku gdy przyjmowane jest generalne zabezpieczenie długów celnych, których wysokość może ulec zmianie z upływem czasu, osoba, o której mowa w art. 195 § 1 lub § 3, jest zobowiązana do oszacowania wysokości takiego zabezpieczenia na poziomie pozwalającym na pokrycie w każdym czasie jej długów celnych.

§ 3. Do zabezpieczenia ryczałtowego nie mają zastosowania przepisy § 1 i § 2.

Art. 199. § 1. Zabezpieczenie może zostać złożone:

- 1) w formie depozytu w gotówce,
- 2) w formie gwarancji,
- 3) w postaci dokumentów gwarancyjnych przewidzianych w umowach międzynarodowych, o ile przepis szczególny na to zezwala.

§ 2. Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, inne formy zabezpieczenia niż te, o których mowa w § 1.

Art. 200. § 1. Depozyt w gotówce powinien zostać złożony w walucie polskiej, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

§ 2. Za równoważne z depozytem w gotówce uważa się:

- 1) złożenie czeku potwierdzonego przez krajowy bank wystawcy czeku,
- 2) złożenie innego dokumentu mającego wartość płatniczą.

§ 3. Minister Finansów w porozumieniu z Prezesem Narodowego Banku Polskiego określi, w drodze zarządzenia, sposób złożenia zabezpieczenia, o którym mowa w § 1, oraz dokumenty, o których mowa w § 2 pkt 2, które mogą być przyjmowane przez organ celny.

Art. 201. § 1. Gwarant powinien zobowiązać się na piśmie do zapłacenia solidarnie z dłużnikiem, bezwzględnie i nieodwołalnie na każde wezwanie organu celnego, zabezpieczonej kwoty wynikającej z długu celnego, jeżeli jej zapłacenie stanie się wymagalne.

§ 2. Gwarantem może być tylko osoba trzecia, mająca swoją siedzibę w kraju, lub działający w kraju oddział banku zagranicznego — ujęte w wykazie gwarantów.

§ 3. Minister Finansów, w porozumieniu z Prezesem Narodowego Banku Polskiego i Prezesem Państwowego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń, ustala i ogłasza w formie obwieszczenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” wykaz gwarantów, o którym mowa w § 2.

Art. 202. § 1. Osoba zobowiązana do złożenia zabezpieczenia może wybrać formę zabezpieczenia spośród form przewidzianych w art. 199, chyba że umowy

międzynarodowe lub przepisy szczególne nie pozwalają na stosowanie danego zabezpieczenia.

§ 2. Organ celny może określić termin, w którym proponowana forma zabezpieczenia ma zostać utrzymana.

Art. 203. Organ celny może wyrazić zgodę na złożenie depozytu w gotówce w walutach wymiennalnych.

Art. 204. § 1. Organ celny odmawia przyjęcia zabezpieczenia, jeżeli stwierdzi, że nie zapewni ono pokrycia w całości kwoty wynikającej z długu celnego.

§ 2. Organ celny może odmówić przyjęcia gwarancji z określonym terminem ważności, jeżeli nie zabezpiecza ona w sposób pewny pokrycia w terminie kwoty wynikającej z długu celnego.

Art. 205. Jeżeli organ celny stwierdzi, że złożone zabezpieczenie nie zapewnia pokrycia w całości lub w terminie kwoty wynikającej z długu celnego, może zażądać od osoby określonej w art. 195 § 1 złożenia dodatkowego lub nowego zabezpieczenia.

Art. 206. § 1. Zabezpieczenie nie może zostać zwrócone, dopóki dług celny nie wygaśnie lub nie będzie mógł już powstać.

§ 2. Jeżeli dług celny wygaśnie lub nie może już powstać, zabezpieczenie zostaje niezwłocznie zwrócone.

§ 3. Jeżeli dług celny wygaśnie częściowo lub nie będzie mógł już powstać do części zabezpieczonej kwoty, złożone zabezpieczenie może zostać częściowo zwrócone osobie zainteresowanej na jej wniosek.

Art. 207. Od kwoty zwracanego zabezpieczenia nie płaci się odsetek.

DZIAŁ II

Powstanie długu celnego

Art. 208. Dług celny powstaje w wypadkach określonych w niniejszym dziale.

Art. 209. § 1. Dług celny w przywozie powstaje w wypadku:

- 1) dopuszczenia do obrotu towaru podlegającego należnościom celnym przywozowym,
- 2) objęcia towaru podlegającego należnościom celnym przywozowym procedurą odprawy czasowej, z częściowym zwolnieniem od cła.

§ 2. Dług celny powstaje w chwili przyjęcia zgłoszenia celnego.

§ 3. Dłużnikiem jest zgłaszający. W wypadku przedstawicielstwa pośredniego, o którym mowa w art. 253 § 1 pkt 2, dłużnikiem jest również osoba, na rzecz której składane jest zgłoszenie celne. Jeżeli zgłoszenie celne o objęcie towaru procedurą, o której mowa w § 1,

zostało sporządzone na podstawie nieprawdziwych danych, co spowodowało, że należności celne przywzowowe nie zostały pobrane lub zostały pobrane w kwocie niższej niż prawnie należna, osoby, które dostarczyły danych wymaganych do sporządzenia zgłoszenia i które wiedziały lub przy zachowaniu należytej staranności mogły się dowiedzieć, że dane te są nieprawdziwe, zostają uznane za dłużników.

Art. 210. § 1. Dług celny w przywozie powstaje w wypadku:

- 1) nielegalnego wprowadzenia na polski obszar celny towaru podlegającego należnościom celnym przywzowowym,
- 2) nielegalnego wprowadzenia towaru podlegającego należnościom celnym przywzowowym z wolnego obszaru celnego na pozostałą część polskiego obszaru celnego.

§ 2. Dług celny powstaje z chwilą nielegalnego wprowadzenia towaru.

§ 3. Dłużnikami są:

- 1) osoba, która dokonała nielegalnego wprowadzenia,
- 2) osoby, które uczestniczyły we wprowadzeniu i które wiedziały lub przy zachowaniu należytej staranności mogły się dowiedzieć, że wprowadzenie to było nielegalne,
- 3) osoby, które nabyły, posiadały lub posiadają towar, o którym mowa w § 1, i które wiedziały lub przy zachowaniu należytej staranności mogły się dowiedzieć, że w chwili jego nabycia lub wejścia w jego posiadanie był to towar wprowadzony nielegalnie.

Art. 211. § 1. Dług celny w przywozie powstaje w wypadku usunięcia spod dozoru celnego towaru podlegającego należnościom celnym przywzowowym.

§ 2. Dług celny powstaje z chwilą usunięcia towaru spod dozoru celnego.

§ 3. Dłużnikami są:

- 1) osoba, która usunęła towar spod dozoru celnego,
- 2) osoby, które uczestniczyły w usunięciu towaru i które wiedziały lub przy zachowaniu należytej staranności mogły się dowiedzieć, że towar został usunięty spod dozoru celnego,
- 3) osoby, które nabyły, posiadały lub są w posiadaniu towaru i które wiedziały lub przy zachowaniu należytej staranności mogły się dowiedzieć, że był to towar usunięty spod dozoru celnego,
- 4) osoby zobowiązane do wykonania obowiązków wynikających z czasowego składowania towarów lub wynikających ze stosowania procedury celnej, którą towar został objęty.

Art. 212. § 1. Z zastrzeżeniem art. 211, dług celny w przywozie powstaje w wypadku:

- 1) niewykonania obowiązku wynikającego z czasowego składowania towaru podlegającego należnościom celnym przywzowowym lub ze stosowania procedury celnej, którą towar ten został objęty,
- 2) niedopełnienia warunku wymaganego do objęcia towaru procedurą celną lub do zastosowania obniżonych lub zerowych stawek należności celnych przywzowowych, ze względu na przeznaczenie towaru, albo do zwolnienia towaru z należności celnych przywzowowych ze względu na przeznaczenie.

§ 2. Dług celny powstaje w chwili niewykonania obowiązku bądź w chwili objęcia towaru odpowiednią procedurą celną, jeżeli stwierdzono, że nie został spełniony lub został naruszony jeden z warunków wymaganych do objęcia towaru tą procedurą lub do udzielenia częściowego lub całkowitego zwolnienia z należności celnych przywzowowych ze względu na jego przeznaczenie.

§ 3. Dłużnikiem jest osoba zobowiązana do wykonania obowiązków wynikających z czasowego składowania towaru podlegającego należnościom celnym przywzowowym lub wynikających ze stosowania procedury celnej, którą towar został objęty, bądź osoba zobowiązana do przestrzegania warunków wymaganych do objęcia towaru tą procedurą lub do udzielenia częściowego lub całkowitego zwolnienia z należności celnych przywzowowych ze względu na jego przeznaczenie.

§ 4. Dług celny nie powstaje, jeżeli uchybienia, o których mowa w § 1, nie miały istotnego znaczenia dla czasowego składowania towarów lub odpowiedniej procedury celnej.

Art. 213. § 1. Dług celny w przywozie powstaje, w wypadku zużycia lub użycia w wolnym obszarze celnym towaru podlegającego należnościom celnym przywzowowym, na warunkach innych niż przewidziane w przepisach prawa celnego.

§ 2. W wypadku stwierdzenia braku towarów, którego nie można wyjaśnić w sposób wystarczający, organ celny uznaje, że towary zostały zużyte lub użyte w wolnym obszarze celnym.

§ 3. Dług celny powstaje w chwili, gdy towar zostaje zużyty, lub w chwili, kiedy zostaje użyty po raz pierwszy na warunkach innych niż te, które zostały przewidziane w przepisach prawa celnego.

§ 4. Dłużnikiem jest osoba, która zużyła towar lub użyła go, jak również osoby, które w tym uczestniczyły i które wiedziały lub przy zachowaniu należytej staranności mogły się dowiedzieć, że zużycia lub użycia dokonano na warunkach innych niż te, które zostały przewidziane w przepisach prawa celnego.

§ 5. Jeżeli stwierdzono brak towarów w okolicznościach, o których mowa w § 2, i nie jest możliwe ustalenie dłużnika na podstawie § 4, osobą zobowiązaną do zapłacenia kwoty wynikającej z długu celnego jest

ostatnia znana tym organom osoba będąca w posiadaniu towarów.

Art. 214. § 1. W wypadkach, o których mowa w art. 210 i art. 212 § 1 pkt 1, uważa się, że dług celny w przywozie nie powstaje, gdy osoba, której to dotyczy, udowodni, że niewykonanie obowiązków, o których mowa w art. 36, art. 37, art. 39 i art. 180 § 2 lub wynikających z czasowego składowania towarów bądź z zastosowania procedury celnej, którą został objęty ten towar, spowodowane było całkowitym zniszczeniem lub ostateczną utratą tego towaru ze względu na jego charakter, wypadek losowy lub działanie siły wyższej albo że towar został zniszczony za zgodą organu celnego.

§ 2. Za ostatecznie utracony uważa się towar, który nie może już zostać przez nikogo wykorzystany. Utraty towaru w wyniku kradzieży nie traktuje się jako jego całkowitego zniszczenia lub ostatecznej utraty.

§ 3. Jeżeli towar, dopuszczony do obrotu z zastosowaniem obniżonych lub zerowych stawek należności celnych przywozowych ze względu na przeznaczenie lub zwolniony z należności celnych przywozowych ze względu na przeznaczenie, został wywieziony lub powrotnie wywieziony za zgodą organu celnego, uważa się, że wobec tego towaru nie powstaje dług celny.

Art. 215. Jeżeli wobec towaru, dopuszczonego do obrotu z zastosowaniem obniżonych lub zerowych stawek należności celnych przywozowych ze względu na przeznaczenie lub zwolnionego od należności celnych przywozowych ze względu na przeznaczenie, nie powstaje dług celny z przyczyn, o których mowa w art. 214 § 1, to odpady i pozostałości powstające w wyniku zniszczenia towaru uważa się za towary niekrajowe.

Art. 216. § 1. Jeżeli z przyczyn, o których mowa w art. 211 i art. 212, powstaje dług celny wobec towaru dopuszczonego do obrotu z zastosowaniem obniżonej stawki należności celnych przywozowych ze względu na przeznaczenie, kwota zapłacona przy dopuszczeniu do obrotu zostanie odliczona od kwoty wynikającej z powstałego długu celnego.

§ 2. Jeżeli dług celny powstaje wobec odpadów i pozostałości powstających przy zniszczeniu towaru, § 1 stosuje się odpowiednio.

Art. 217. § 1. Dług celny w wywozie powstaje przy wyprowadzaniu poza polski obszar celny towaru objętego zgłoszeniem celnym i podlegającego należnościom celnym wywozowym.

§ 2. Dług celny powstaje z chwilą przyjęcia zgłoszenia celnego.

§ 3. Dłużnikiem jest zgłaszający. W wypadku przedstawicielstwa pośredniego, o którym mowa w art. 253 § 1 pkt 2, dłużnikiem jest również osoba, na rzecz której składane jest zgłoszenie celne.

Art. 218. § 1. Dług celny w wywozie powstaje przy wyprowadzaniu poza polski obszar celny towaru nie objętego zgłoszeniem celnym i podlegającego należnościom celnym wywozowym.

§ 2. Dług celny powstaje w chwili, kiedy towar faktycznie opuszcza polski obszar celny.

§ 3. Dłużnikiem jest:

- 1) osoba, która dokonała wyprowadzenia towaru,
- 2) osoby, które uczestniczyły w wyprowadzeniu towaru i wiedziały lub przy zachowaniu należytej staranności mogły się dowiedzieć, że zgłoszenie celne nie zostało, a powinno być złożone.

Art. 219. § 1. Dług celny w wywozie powstaje w wyniku niedopełnienia warunków, od których uzależnione było całkowite lub częściowe zwolnienie z należności celnych wywozowych.

§ 2. Dług celny powstaje w chwili, kiedy towar otrzyma inne przeznaczenie niż to, które zostało określone przy jego wywozie z polskiego obszaru celnego z zastosowaniem całkowitego lub częściowego zwolnienia z należności celnych wywozowych. Jeżeli nie jest możliwe określenie tej chwili, dług celny powstaje w dniu, w którym upływa ustalony termin przedstawienia dowodu potwierdzającego dopełnienie ustalonych warunków uprawniających do tego zwolnienia.

§ 3. Dłużnikiem jest zgłaszający. W wypadku przedstawicielstwa pośredniego, o którym mowa w art. 253 § 1 pkt 2, dłużnikiem jest również osoba, na rzecz której składane jest zgłoszenie celne.

Art. 220. § 1. Dług celny, o którym mowa w art. 209—213 i art. 217—219, powstaje również wówczas, gdy towary są przedmiotem zakazów lub ograniczeń wywozowych albo przywozowych, niezależnie od ich rodzaju.

§ 2. Dług celny nie powstaje w wypadku nielegalnego przywozu na polski obszar celny:

- 1) fałszywych pieniędzy,
- 2) środków odurzających i substancji psychotropowych, które nie są przedmiotem obrotu handlowego ściśle nadzorowanego przez właściwe władze w celu ich przeznaczenia na potrzeby lecznicze i naukowe.

Art. 221. Jeżeli w odniesieniu do tego samego długu celnego występuje kilku dłużników, o których mowa w art. 209 § 3, art. 210 § 3, art. 211 § 3, art. 212 § 3, art. 213 § 4 i 5, art. 217 § 3, art. 218 § 3, art. 219 § 3, art. 224 § 3, są oni solidarnie zobowiązani do zapłacenia kwoty wynikającej z tego długu.

Art. 222. § 1. Kwota należności celnych przywozowych lub wywozowych jest obliczana na podstawie elementów kalkulacyjnych właściwych dla towaru w chwili powstania długu celnego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

§ 2. Jeżeli nie jest możliwe określenie chwili powstania długu celnego, kwota należności celnych przywozowych lub wywozowych jest obliczana na podstawie elementów kalkulacyjnych właściwych dla towaru w chwili ustalenia, że towar znajduje się w sytuacji powodującej powstanie długu celnego.

§ 3. Jeżeli można ustalić, że dług celny powstał przed stwierdzeniem jego istnienia przez organ celny, kwota należności celnych przywozowych lub wywozowych za ten towar ustalana jest na podstawie elementów kalkulacyjnych właściwych dla towaru w chwili najwcześniejszej, w jakiej istnienie długu celnego mogło zostać ustalone na podstawie zebranych dowodów.

§ 4. Jeżeli przesunięcie daty powstania długu celnego lub zarejestrowania kwoty wynikającej z tego długu powoduje uzyskanie korzyści finansowej, organ celny pobiera odsetki wyrównawcze.

§ 5. Minister Finansów określi, w drodze rozporządzenia, wypadki i warunki pobierania odsetek wyrównawczych oraz sposób ich naliczania.

Art. 223. § 1. Dług celny powstaje w miejscu, w którym nastąpiło zdarzenie powodujące jego powstanie.

§ 2. Jeżeli nie można ustalić miejsca, o którym mowa w § 1, uważa się, że dług celny powstał w miejscu, w którym znajdował się towar w chwili ustalenia przez organ celny, że zaistniała sytuacja powodująca powstanie długu celnego.

§ 3. Jeżeli procedura celna nie jest zakończona, dług celny powstaje w miejscu, w którym towar został:

- 1) objęty procedurą celną lub
- 2) wprowadzony na polski obszar celny pod odpowiedzialnością procedurą celną.

§ 4. Jeżeli dane, którymi dysponuje organ celny, pozwalają na ustalenie, że dług celny powstał już wtedy, gdy towar znajdował się wcześniej w innym miejscu, uważa się, że dług celny powstał w miejscu, co do którego można stwierdzić, że towar znajdował się tam najwcześniejszy i można było stwierdzić istnienie długu celnego.

Art. 224. § 1. Jeżeli:

- 1) umowa międzynarodowa przewiduje zastosowanie preferencyjnych środków taryfowych dla towarów polskiego pochodzenia przywożonych do innego kraju oraz
- 2) towary, o których mowa w pkt 1, wywożone są z kraju w postaci produktów kompensacyjnych uzyskanych pod procedurą uszlachetniania czynnego, oraz
- 3) towary przywiezione do kraju były poddane procesowi uszlachetniania, o którym mowa w pkt 2,

i podlegały wcześniej należnościom celnym przywozowym,

to w wypadku wystawienia dokumentów niezbędnych do zastosowania w innym kraju preferencyjnych środków powstaje dług celny w przywozie wobec tych towarów przywiezionych.

§ 2. Dług celny powstaje w chwili przyjęcia przez organ celny zgłoszenia celnego towarów do wywozu.

§ 3. Dłużnikiem jest zgłaszający. W wypadku przedstawicielstwa pośredniego, o którym mowa w art. 253 § 1 pkt 2, dłużnikiem jest również osoba, na rzecz której składane jest zgłoszenie celne.

§ 4. Kwota wynikająca z długu celnego, o którym mowa w § 1, jest obliczana na takich zasadach, jak gdyby w dniu zgłoszenia towarów do wywozu nastąpiło przyjęcie zgłoszenia celnego o dopuszczenie do obrotu towarów przywiezionych w celu zakończenia procedury uszlachetniania czynnego.

Art. 225. Minister Finansów może określić, w drodze rozporządzenia, wypadki, w których nie powstaje dług celny mimo wystąpienia okoliczności, o których mowa w art. 211 § 1, art. 212 § 1, art. 213 § 1 i art. 219 § 1.

DZIAŁ III

Pokrycie kwoty wynikającej z długu celnego

Rozdział 1

Zarejestrowanie i podanie do wiadomości dłużnika kwoty należności

Art. 226. § 1. Każda kwota należności wynikających z długu celnego, zwana dalej „kwotą należności”, jest obliczana przez organ celny z chwilą uzyskania niezbędnych danych i zostaje zarejestrowana.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się, jeżeli na podstawie przepisów odrębnych ustanowione zostało tymczasowe cło antydumpingowe lub wyrównawcze.

§ 3. Jeżeli kwota należności prawnie należnych jest wyższa od tej, która została ustalona na podstawie wiążącej informacji taryfowej, organ celny rejestruje kwotę ustaloną na podstawie wiążącej informacji taryfowej.

§ 4. Organ celny anuluje zarejestrowaną kwotę należności, o której dłużnik nie został powiadomiony przed upływem terminu, o którym mowa w art. 230 § 4.

§ 5. Prezes Głównego Urzędu Cei określi, w drodze zarządzenia, szczegółowe warunki i tryb rejestrowania kwot należności oraz ustali wzory rejestrów i sposób ich prowadzenia.

Art. 227. § 1. Kwota należności powinna zostać zarejestrowana niezwłocznie po jej obliczeniu i nie później niż w ciągu 7 dni, licząc od dnia, w którym towar został zwolniony, jeżeli dług celny powstaje w wyniku:

- 1) objęcia towaru inną procedurą celną niż odprawa czasowa z częściowym zwolnieniem od cła,
- 2) innych czynności mających ten sam skutek prawny, co objęcie towaru procedurami celnymi określonymi w pkt 1.

§ 2. Jeżeli za zgodą organu celnego stosowana jest procedura uproszczona, ogólna kwota należności za wszystkie towary, które zostały zwolnione na rzecz tej samej osoby w terminie wyznaczonym przez organ celny, może zostać całościowo zarejestrowana za cały okres rozliczeniowy, pod warunkiem że zostało złożone zabezpieczenie generalne. Zarejestrowania dokonuje się w ciągu 5 dni, licząc od daty upływu okresu rozliczeniowego.

§ 3. W wypadku powstania długu celnego w warunkach innych niż te, o których mowa w § 1 i § 2, zarejestrowanie kwoty należności następuje w ciągu 7 dni licząc od dnia, w którym organ celny miał możliwość obliczyć kwotę tych należności oraz określić dłużnika.

Art. 228. Terminy zarejestrowania określone w art. 227 mogą zostać przekroczone, jeżeli szczególne okoliczności uniemożliwiają organowi celnemu dotrzymanie tych terminów oraz w razie zaistnienia wypadków losowych lub działania siły wyższej.

Art. 229. § 1. Jeżeli kwota należności nie została zarejestrowana w terminie określonym w art. 227 i art. 228 lub jeżeli została zarejestrowana kwota niższa od prawnie należnej, to zarejestrowanie kwoty należności lub kwoty uzupełniającej zostanie dokonane w terminie nie dłuższym niż 5 dni (zarejestrowanie retrospektywne).

§ 2. Termin, o którym mowa w § 1, liczy się od dnia, w którym organ celny obliczył należności lub kwotę uzupełniającą i określił dłużnika. Art. 228 stosuje się odpowiednio.

§ 3. Zarejestrowania retrospektywnego nie dokonuje się w wypadkach, o których mowa w art. 226 § 2—4, albo gdy kwota podlegająca zarejestrowaniu nie przekracza równowartości 10 ECU.

Art. 230. § 1. Po zarejestrowaniu kwoty należności organ celny powiadamia o tym dłużnika.

§ 2. Jeżeli kwota należności została zarejestrowana, organ celny może na zgłoszeniu celnym umieścić adnotację, że dłużnik nie zostanie powiadomiony zgodnie z przepisem § 1, zanim kwota należności nie osiągnie wysokości określonej przez ten organ.

§ 3. W wypadku, o którym mowa w § 2, zwolnienie towarów przez organ celny jest równoznaczne z powiadomieniem dłużnika o kwocie zarejestrowanych należności. Dotyczy to również towarów zwolnionych w trybie art. 227 § 2.

§ 4. Powiadomienie dłużnika nie może nastąpić po upływie 3 lat, licząc od dnia powstania długu celnego.

§ 5. Bieg terminu, o którym mowa w § 4, ulega zawieszeniu z dniem:

- 1) wszczęcia postępowania karnego lub wniesienia skargi do sądu administracyjnego,
- 2) zawieszenia postępowania w sprawie celnej.

§ 6. Termin ten biegnie dalej z dniem prawomocnego zakończenia postępowania karnego albo doręczenia organowi celnemu orzeczenia sądu administracyjnego wraz z jego uzasadnieniem bądź z dniem podjęcia zawieszzonego postępowania w sprawie celnej.

Rozdział 2

Terminy i sposoby uiszczania należności

Art. 231. § 1. Kwota należności, o której zarejestrowaniu dłużnik został powiadomiony zgodnie z art. 230, powinna zostać przez niego uiszczona w następujących terminach:

- 1) jeżeli dłużnik nie korzysta z żadnego z ułatwień płatniczych przewidzianych w art. 233—237, płatność powinna zostać dokonana w terminie 7 dni, licząc od dnia powiadomienia dłużnika o wysokości należności,
- 2) jeżeli dłużnik korzysta z ułatwień płatniczych przewidzianych w art. 233—237, płatność powinna zostać dokonana przed upływem terminu lub terminów ustalonych w ramach tych ułatwień.

§ 2. Organ celny może, na wniosek dłużnika, przedłużyć termin zapłaty w wypadkach, o których mowa w art. 229. Przedłużenie terminu nie może przekroczyć czasu potrzebnego dłużnikowi na podjęcie działań niezbędnych do wywiązania się z obowiązku; art. 237 § 2 pkt 1 stosuje się odpowiednio.

§ 3. Jeżeli wniosek o umorzenie należności zostanie przedstawiony zgodnie z art. 248 lub gdy towar został zajęty z zamiarem późniejszego orzeczenia przepadku zgodnie z art. 244 pkt 4 lit. b), obowiązek uiszczenia kwoty należności przez dłużnika zostaje zawieszony.

Art. 232. § 1. Wpłata kwoty należności powinna zostać dokonana w gotówce lub w każdy inny sposób mający takie same skutki płatnicze, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Może ona zostać również dokonana przez zaliczenie nadpłat powstałych z tytułu wcześniej dokonanych wpłat należności.

§ 2. Prezes Głównego Urzędu Cei określi, w drodze zarządzenia, kwotę, powyżej której należności uiszczą się w formie bezgotówkowej.

Art. 233. § 1. Jeżeli kwota należności dotyczy towarów zgłoszonych do procedury celnej nakładającej obowiązek uiszczenia należności, organ celny może odroczyć na wniosek osoby zobowiązanej termin płatności tej kwoty, o ile osoba ta złożyła zabezpieczenie i spełnia warunki określone w art. 234.

§ 2. Od odroczonej kwoty należności pobiera się odsetki ustawowe do chwili spłaty odroczonej kwoty.

§ 3. Minister Finansów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór wniosku o odroczenie płatności oraz dokumenty, które należy do niego dołączyć,
- 2) szczegółowe warunki i tryb postępowania przy odroczeniu płatności należności.

Art. 234. Zgodę na odroczenie płatności mogą otrzymać osoby, które spełniają wymogi określone w art. 197 § 2 pkt 1—5 i pkt 7.

Art. 235. Organ celny może odroczyć płatność należności:

- 1) oddzielnie dla każdej kwoty należności zarejestrowanej na warunkach określonych w art. 227 § 1 lub w art. 229,
- 2) łącznie dla wszystkich zarejestrowanych należności na warunkach określonych w art. 227 § 1, w okresie wyznaczonym przez organ celny, nie dłuższym niż 31 dni,
- 3) łącznie dla wszystkich należności, które podlegają jednemu zarejestrowaniu, zgodnie z art. 227 § 2.

Art. 236. § 1. Termin odroczenia płatności wynosi 30 dni.

§ 2. Termin, o którym mowa w § 1, oblicza się w następujący sposób:

- 1) jeżeli odroczenie płatności dokonywane jest zgodnie z art. 235 pkt 1, termin ten liczy się od dnia następującego po dniu, w którym kwota należności została zarejestrowana przez organ celny; w wypadku zastosowania art. 228 termin 30 dni zostaje skrócony o liczbę dni odpowiadającą okresowi przekraczającemu 7 dni przeznaczonych na zarejestrowanie kwoty należności,
- 2) jeżeli odroczenie płatności dokonywane jest zgodnie z art. 235 pkt 2, termin ten liczy się od dnia następującego po dniu, w którym upływa okres rozliczeniowy przyjmowania zgłoszeń celnych; zostaje on skrócony o liczbę dni odpowiadającą połowie liczby dni obejmujących okres rozliczeniowy,
- 3) jeżeli odroczenie płatności dokonywane jest zgodnie z art. 235 pkt 3, termin ten liczy się od dnia następującego po dniu, w którym upływa okres, podczas którego towary były zwalniane; zostaje on skrócony o liczbę dni odpowiadającą połowie liczby dni tego okresu.

§ 3. Jeżeli liczba dni określonych w § 2 pkt 2 i pkt 3 jest nieparzysta, to liczba dni, którą należy odjąć od 30 dni, jest równa połowie liczby parzystej, mniejszej o jeden od tej liczby nieparzystej.

Art. 237. § 1. Organ celny może udzielić dłużnikowi ułatwień płatniczych innych niż odroczenie płatności.

§ 2. Udzielenie ułatwień, o których mowa w § 1:

- 1) uzależnione jest od złożenia zabezpieczenia; jednakże, gdy złożenie zabezpieczenia mogłoby spowodować, ze względu na sytuację dłużnika, poważne trudności natury gospodarczej lub społecznej, można odstąpić od wymogu jego złożenia,
- 2) uprawnia do poboru odsetek od kwot należności; jeżeli spłata odsetek może spowodować, ze względu na sytuację dłużnika, poważne trudności natury gospodarczej lub społecznej, organ celny może odstąpić od żądania ich spłaty.

§ 3. Minister Finansów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb udzielania ułatwień płatniczych, o których mowa w § 1.

Art. 238. Niezależnie od tego, jakiego rodzaju ułatwienie płatnicze jest udzielone dłużnikowi, może on spłacić całość lub część kwoty długu przed upływem wyznaczonego terminu.

Art. 239. Każda kwota należności może zostać w imieniu dłużnika, za jego zgodą, spłacona przez osobę trzecią.

Art. 240. § 1. Jeżeli nie zostało złożone zabezpieczenie albo gdyby kwota złożonego zabezpieczenia nie pokryła długu celnego, kwota należności może być zabezpieczona na majątku dłużnika przed terminem płatności, jeżeli zachodzi uzasadniona obawa, że nie zostanie ona uiszczona.

§ 2. Zabezpieczenia, o którym mowa w § 1, można dokonać również przed zarejestrowaniem kwoty należności, jeżeli zachodzi uzasadniona obawa uchylania się dłużnika od uiszczenia tych należności.

§ 3. Jeżeli zabezpieczenie, o którym mowa w § 1, następuje przed zarejestrowaniem kwoty należności, organ celny określa w decyzji o zabezpieczeniu przybliżoną kwotę w oparciu o dane dotyczące podstawy ustalenia wysokości tej kwoty.

Art. 241. § 1. Jeżeli nie zostało złożone zabezpieczenie albo gdyby kwota złożonego zabezpieczenia nie pokryła długu celnego, towar, na którym ciąży należność, może być przez organ celny zatrzymany lub zajęty w celu zabezpieczenia kwoty należności, do czasu ich uiszczenia. Zatrzymanie lub zajęcie takiego towaru może być dokonane bez względu na prawa osób trzecich i z pierwszeństwem przed wszystkimi obciążeniami i przywilejami.

§ 2. Jeżeli nie zostanie uiszczona kwota należności za towar, o którym mowa w § 1, może on zostać sprzedany przez organ celny w celu pokrycia ciężającej na nim kwoty należności.

§ 3. Z kwoty uzyskanej ze sprzedaży pokrywa się, w następującej kolejności:

- 1) koszty sprzedaży,

- 2) koszty przewozu, przeładunku i składowania — poniesione przez Skarb Państwa,
- 3) kwotę należności,
- 4) należności obciążające towar na podstawie przepisów odrębnych.

§ 4. Nadwyżkę pozostałą po pokryciu kosztów i należności, o których mowa w § 3, zwraca się osobie uprawnionej. Nadwyżka przechodzi na rzecz Skarbu Państwa, jeżeli osoba uprawniona nie zgłosi się po jej odbiór w ciągu 12 miesięcy od dnia jej zawiadomienia lub od dnia, kiedy stwierdzono brak możliwości doręczenia zawiadomienia.

Art. 242. § 1. Jeżeli kwota należności nie została uiszczona w terminie, organ celny pokrywa ją ze złożonego zabezpieczenia.

§ 2. Od kwot należności nie uiszczonych w terminie pobiera się odsetki według zasad i w wysokości określonej w odrębnych przepisach dotyczących pobierania odsetek za zwłokę od należności podatkowych.

§ 3. W wypadkach powstania długu celnego, o których mowa w art. 210—213 oraz art. 218 i art. 219, pobiera się odsetki liczone od dnia powstania długu, według zasad i w wysokości określonych w przepisach dotyczących pobierania odsetek za zwłokę od należności podatkowych.

§ 4. Kwot należności można dochodzić w ciągu 5 lat, licząc od dnia, w którym zostały zarejestrowane.

§ 5. Bieg przedawnienia terminu, o którym mowa w § 4, przerywa:

- 1) wszczęcie egzekucji,
- 2) wszczęcie postępowania karnego lub postępowania przed sądem administracyjnym.

§ 6. Po każdym przerwaniu przedawnienie biegnie na nowo, począwszy od dnia:

- 1) wniesienia wpłaty,
- 2) ściągnięcia ostatniej wpłaty w trybie egzekucji administracyjnej lub stwierdzenia przez organ egzekucyjny, że egzekucja stała się bezskuteczna,
- 3) uprawomocnienia się wyroku sądu lub innego rozstrzygnięcia wydanego w sprawie karnej skarbowej albo wyroku lub postanowienia sądu administracyjnego.

§ 7. Przedawnienie uwzględnia się z urzędu.

Art. 243. W postępowaniu przed organami celnymi stosuje się przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, jeżeli przepisy niniejszej ustawy nie stanowią inaczej.

DZIAŁ IV

Wygaśnięcie długu celnego

Art. 244. Dług celny wygasa:

- 1) przez uiszczenie kwoty należności,

- 2) przez umorzenie kwoty należności,
- 3) przez przedawnienie,
- 4) jeżeli wobec towarów zgłoszonych do procedury celnej, która określa obowiązek uiszczenia kwoty należności:
 - a) zgłoszenie celne zostało unieważnione zgodnie z art. 68,
 - b) towary, przed ich zwolnieniem, zostały zajęte i orzeciono ich przepadek, zniszczono je na polecenie organu celnego, stały się przedmiotem zrzeczenia na rzecz Skarbu Państwa, zostały zniszczone lub zostały ostatecznie utracone ze względu na ich charakter, wypadek losowy lub działanie siły wyższej,
- 5) w wypadkach, o których mowa w art. 210, jeżeli towary, wobec których powstał dług celny, zostały zajęte przy nielegalnym wprowadzaniu i równocześnie lub w późniejszym terminie orzeciono ich przepadek.

Art. 245. Dług celny, o którym mowa w art. 224, wygasa również w wypadku unieważnienia dokumentów wymaganych do uzyskania preferencji taryfowych określonych w tym przepisie.

DZIAŁ V

Zwrot i umorzenie należności celnych

Art. 246. § 1. Należności celne są umarzane, jeżeli w chwili zarejestrowania kwota należności nie wynikała z obowiązujących przepisów lub gdy kwota ta została zarejestrowana niezgodnie z art. 229 § 3.

§ 2. Należności celne są zwracane, jeżeli w chwili uiszczenia kwota tych należności nie wynikała z obowiązujących przepisów lub gdy kwota ta została zarejestrowana niezgodnie z art. 229 § 3.

§ 3. Należności celne nie podlegają zwrotowi ani umorzeniu, jeżeli okoliczności, które doprowadziły do zapłacenia lub zarejestrowania kwoty nie wynikającej z obowiązujących przepisów, są wynikiem świadomego działania osoby zainteresowanej.

§ 4. Należności celne są zwracane lub umarzane na wniosek dłużnika złożony przed upływem 3 lat, licząc od dnia jego powiadomienia o tych należnościach. Wniosek należy złożyć we właściwym urzędzie celnym.

§ 5. Organ celny dokona zwrotu lub umorzenia z urzędu, gdy stwierdzi przed upływem 3 lat od powiadomienia dłużnika, że zachodzą okoliczności uzasadniające zwrot lub umorzenie.

Art. 247. Cło podlega zwrotowi, jeżeli po jego uiszczeniu na wniosek osoby zainteresowanej unieważniono zgłoszenie celne.

Art. 248. § 1. Zwrot lub umorzenie cła może nastąpić również po ustaleniu, że zarejestrowana kwota cła

dotyczy towarów objętych procedurą celną i nie przyjętych przez osobę wprowadzającą, ze względu na to, iż w chwili, o której mowa w art. 69, towary były wadliwe lub niezgodne z warunkami kontraktu, w wyniku którego dokonano przywozu tych towarów. Nie uznaje się za towary wadliwe towarów uszkodzonych po ich zwolnieniu.

§ 2. Zwrot lub umorzenie cła, o którym mowa w § 1, jest dopuszczalne, gdy:

- 1) towary nie zostały użyte, chyba że wstępne ich użycie okazało się konieczne do stwierdzenia ich wadliwości lub niezgodności z warunkami kontraktu, oraz
- 2) towary zostały wywiezione poza polski obszar celny.

§ 3. Na wniosek osoby zainteresowanej organ celny może zezwolić na zniszczenie towarów, objęcie ich w celu powrotnego wywozu procedurą tranzytu, objęcie procedurą składu celnego lub umieszczenie ich w wolnym obszarze celnym, zamiast ich wywozu. W celu otrzymania jednego z przewidzianych wyżej przeznaczeń celnych towary są uważane za towary niekrajowe.

§ 4. Cło nie jest zwracane lub umarzane w odniesieniu do towarów, które przed ich zgłoszeniem o dopuszczenie ich do obrotu zostały objęte procedurą odprawy czasowej w celu przeprowadzenia prób, chyba że wykazano, iż fakt ich wadliwości lub niezgodności z warunkami kontraktu nie mógł zostać ujawniony podczas tych prób.

§ 5. Cło jest zwracane lub umarzane, w wypadkach określonych w § 1, na pisemny wniosek dłużnika złożony przed upływem 1 roku, licząc od dnia powiadomienia dłużnika o tym cło.

Art. 249. Nie podlegają zwrotowi odsetki, które zostały pobrane z tytułu nieterminowego uiszczenia należności celnych, chyba że niewłaściwe ustalenie kwoty należności było wynikiem błędu organu celnego, a dłużnik w żaden sposób nie przyczynił się do powstania tego błędu.

Art. 250. § 1. Kwota należności celnych podlegających zwrotowi zaliczana jest z urzędu na zaległe lub bieżące zadłużenie z tytułu innych należności celnych.

§ 2. W razie braku zadłużenia, o którym mowa w § 1, należności celne podlegają zwrotowi w terminie 30 dni, licząc od dnia wydania decyzji orzekającej ich zwrot.

§ 3. Od zwracanych należności celnych przywozowych lub wywozowych nie płaci się odsetek, chyba że niewłaściwe ustalenie kwoty należności było wynikiem błędu organu celnego, a dłużnik w żaden sposób nie przyczynił się do powstania tego błędu. W takim wypadku odsetki oblicza się od dnia uiszczenia należności podlegających zwrotowi.

§ 4. Od należności nie zwróconych w terminie określonym w § 2 płaci się odsetki liczone od daty wydania decyzji orzekającej ich zwrot.

§ 5. Odsetki, o których mowa w § 3 i 4, oblicza się według zasad i w wysokości określonych w przepisach dotyczących pobierania odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych.

Art. 251. Jeżeli umorzone lub zwrócone należności celne stają się ponownie należne, odsetki wypłacone przez organ celny zgodnie z art. 250 § 3—5 podlegają zwrotowi.

Art. 252. § 1. Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, inne wypadki, w których należności celne przywozowe lub wywozowe są zwracane lub umarzane, oraz tryb i warunki dokonywania zwrotu lub umorzenia.

§ 2. Prezes Głównego Urzędu Ceł określi, w drodze zarządzenia, wzór wniosku o dokonanie zwrotu lub umorzenia należności celnych oraz dokumenty, które należy do niego dołączyć.

TYTUŁ VIII

PRZEDSTAWICIELSTWO W SPRAWACH CELNYCH

DZIAŁ I

Przedstawicielstwo

Art. 253. § 1. Przedstawicielstwo może być:

- 1) bezpośrednie — jeżeli przedstawiciel działa w imieniu i na rzecz innej osoby,
- 2) pośrednie — jeżeli przedstawiciel działa we własnym imieniu, lecz na rzecz innej osoby.

§ 2. Jeżeli postępowanie przed dyrektorem urzędu celnego dotyczy towaru, którego rodzaj lub ilość wskazuje na przeznaczenie do działalności gospodarczej, to:

- 1) przedstawicielem bezpośrednim osoby może być wyłącznie pracownik tej osoby lub agencja celna,
- 2) przedstawicielem pośrednim osoby może być wyłącznie agencja celna.

§ 3. W wypadkach innych niż te, o których mowa w § 2, przedstawicielem osoby może być:

- 1) agencja celna jako przedstawiciel bezpośredni lub pośredni,
- 2) osoba fizyczna posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych jako przedstawiciel bezpośredni.

Art. 254. § 1. Przedstawiciel jest zobowiązany do przedstawienia organowi celnemu pisemnego upoważnienia, określającego rodzaj udzielonego przedstawicielstwa oraz zakres czynności, do których jest upoważniony.

§ 2. Przedstawiciel dołącza do akt oryginał lub urzędowo poświadczony odpis upoważnienia. Adwokat lub radca prawny może sam uwierzytelnić odpis udzielonego mu upoważnienia. Osoba posiadająca koncesję na prowadzenie agencji celnej może uwierzytelnić odpis upoważnienia udzielonego agencji celnej.

§ 3. Przedstawicielem osoby fizycznej, w wypadkach gdy rodzaj lub ilość towaru nie wskazują na przeznaczenie do działalności gospodarczej, może być członek najbliższej rodziny tej osoby, który złoży wiarygodne oświadczenie o istnieniu upoważnienia do działania w jej imieniu.

§ 4. Czynności dokonane przez przedstawiciela w granicach upoważnienia pociągają za sobą skutki bezpośrednio dla osoby, która ustanowiła przedstawiciela.

§ 5. Przedstawicielem może być jedynie osoba krajowa, z wyłączeniem osób, o których mowa w art. 3 § 1 pkt 11 lit. c).

§ 6. Agencja celna może udzielić dalszego upoważnienia innej agencji celnej do wykonania określonych czynności za zgodą osoby udzielającej upoważnienia.

Art. 255. Osobę, która dokonuje czynności bez upoważnienia do działania w imieniu lub na rzecz innej osoby, albo osobę, która dokonuje czynności w imieniu lub na rzecz innej osoby bez upoważnienia do jej reprezentowania, uważa się za działającą we własnym imieniu i na swoją rzecz.

DZIAŁ II

Agencja celna

Art. 256. § 1. Agencja celna może dokonywać przed organami celnymi wszelkich czynności przewidzianych w przepisach prawa celnego, w szczególności:

- 1) badać towary i pobierać ich próbki przed dokonaniem zgłoszenia celnego,
- 2) przygotowywać niezbędne dokumenty i dokonywać zgłoszenia celnego,
- 3) uiszczać należności celne przywozowe lub celne wywozowe oraz inne opłaty,
- 4) podejmować towary po ich zwolnieniu,
- 5) składać zabezpieczenie kwoty wynikającej z długi celnego,
- 6) wnosić odwołania i inne wnioski podlegające rozpatrzeniu przez organy celne.

§ 2. Czynności przed organami celnymi może dokonywać wyłącznie w imieniu agencji celnej upoważniony jej pracownik, wpisany na listę agentów celnych.

Art. 257. § 1. Na listę agentów celnych wpisuje się osobę fizyczną, jeżeli spełnia następujące warunki:

- 1) posiada obywatelstwo polskie,
- 2) ma pełną zdolność do czynności prawnych,
- 3) korzysta z pełni praw publicznych,
- 4) posiada co najmniej średnie wykształcenie,
- 5) nie jest skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo przeciwko dokumentom, mieniu, przestępstwo gospodarcze lub przestępstwo skarbowe,
- 6) swoim postępowaniem daje rękojmię prawidłowego wykonywania czynności agenta celnego,
- 7) złożyła z wynikiem pozytywnym egzamin na agenta celnego przed komisją egzaminacyjną, powołaną przez Prezesa Głównego Urzędu Ceł,
- 8) wystąpiła z wnioskiem o wpis na listę agentów celnych, nie później niż w okresie 2 lat od spełnienia warunku określonego w pkt 7.

§ 2. Listę agentów celnych prowadzi Prezes Głównego Urzędu Ceł.

§ 3. Prezes Głównego Urzędu Ceł skreśla z listy agentów celnych osobę w wypadku:

- 1) gdy został naruszony jeden z warunków, o których mowa w § 1,
- 2) niewykonywania czynności agenta celnego przez okres co najmniej dwóch lat,
- 3) jej śmierci.

§ 4. Prezes Głównego Urzędu Ceł może zawiesić działalność agenta celnego na czas trwania postępowania karnego o przestępstwo wymienione w § 1 pkt 5.

Art. 258. § 1. Osoba posiadająca koncesję na prowadzenie agencji celnej ponosi pełną odpowiedzialność majątkową wobec organów celnych za pokrycie kwot długów celnych lub innych opłat, jakie powstały na skutek nieprawidłowego lub nieterminowego dokonania albo niewykonania czynności, do których została upoważniona agencja celna.

§ 2. W wypadku udzielenia dalszego upoważnienia, o którym mowa w art. 254 § 6, odpowiedzialność majątkową, o której mowa w § 1, ponoszą solidarnie agencje celne upoważnione do działania.

§ 3. Osoba posiadająca koncesję na prowadzenie agencji celnej jest zobowiązana do złożenia kaucji gwarancyjnej w formie, o której mowa w art. 199 § 1 pkt 1 lub pkt 2, na zabezpieczenie pokrycia roszczeń organów celnych z tytułu odpowiedzialności, o której mowa w § 1. Kaucja gwarancyjna może stanowić część zabezpieczenia generalnego w wypadkach, o których mowa w art. 197 § 3.

Art. 259. § 1. Koncesję na prowadzenie działalności w formie agencji celnej wydaje i cofa Prezes Głównego Urzędu Ceł.

§ 2. Koncesję, o której mowa w § 1, mogą otrzymać osoby, które spełniają następujące warunki:

- 1) są osobami krajowymi w rozumieniu art. 3 § 1 pkt 11 lit. a) i lit. b),
- 2) są podmiotami, których działalnością kierują osoby, które nie zostały skazane prawomocnym wyrokiem za przestępstwo przeciwko dokumentom, mieniu, przestępstwo gospodarcze lub przestępstwo skarbowe,
- 3) nie zalegają z cłem, podatkami stanowiącymi dochód budżetu państwa ani składkami na ubezpieczenie społeczne, a także nie jest wobec nich prowadzone postępowanie egzekucyjne, upadłościowe, likwidacyjne lub układowe,
- 4) nie została im cofnięta koncesja na prowadzenie agencji celnej, ze względu na naruszenie przez nie przepisów prawa, w okresie ostatnich 5 lat,
- 5) złożą kaucję gwarancyjną, o której mowa w art. 258 § 3.

§ 3. Koncesji na prowadzenie agencji celnej nie otrzymają osoby, które prowadzą lub są uprawnione do prowadzenia działalności gospodarczej innej niż działalność przewozowa, spedycyjna lub polegająca na prowadzeniu składu celnego, chyba że przepis szczególny to przewiduje.

Art. 260. Prezes Głównego Urzędu Cef może cofnąć koncesję, o której mowa w art. 259 § 1, w wypadku:

- 1) gdy z wnioskiem o cofnięcie występuje osoba, której wydano koncesję na prowadzenie agencji celnej,
- 2) naruszenia jednego z warunków, o których mowa w art. 259 § 2 i § 3,
- 3) gdy w okresie 6 miesięcy od uzyskania koncesji agencja celna nie podjęta działalności lub ją przerwała na okres dłuższy niż 6 miesięcy bez powiadomienia organu celnego,
- 4) gdy agencja celna wykonuje czynności niezgodnie z przepisami prawa celnego.

Art. 261. Minister Finansów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór wniosku o wydanie koncesji, o której mowa w art. 259 § 1, oraz dokumenty, które należy do niego dołączyć,
- 2) tryb przeprowadzania egzaminu kwalifikacyjnego osób ubiegających się o uprawnienie do wykonywania czynności agenta celnego oraz sposób powoływania komisji egzaminacyjnej, kwalifikacje członków komisji, zakres i sposób przeprowadzania egzaminu, a także wysokość opłat egzaminacyjnych przeznaczonych na pokrycie działalności i wynagrodzenia jej członków,
- 3) sposób prowadzenia i tryb dokonywania wpisu na listę agentów celnych,

- 4) tryb przyjmowania oraz wysokość kaucji gwarancyjnej, o której mowa w art. 258 § 3,
- 5) sposób prowadzenia ewidencji i rejestracji dokumentów podlegających kontroli celnej,
- 6) inne rodzaje działalności, które może wykonywać osoba posiadająca koncesję na prowadzenie agencji celnej.

TYTUŁ IX

POSTĘPOWANIE W SPRAWACH CELNYCH

DZIAŁ I

Przepisy ogólne

Art. 262. Do postępowania w sprawach celnych stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego wraz ze stosowanymi odpowiednio przepisami art. 166—174 oraz art. 177 i art. 178 wyżej wymienionego Kodeksu, z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów prawa celnego.

Art. 263. Minister Finansów określi, w drodze rozporządzenia, właściwość rzeczową i miejscową organów celnych.

Art. 264. § 1. Jeżeli przepisy odrębne nie stanowią inaczej, osoba prawna, która powstała w wyniku:

- 1) przekształcenia innej osoby prawnej,
- 2) połączenia osób prawnych,

— jest następcą prawnym przewidzianych przepisami prawa celnego praw i obowiązków przekształconej osoby prawnej albo każdej z łączących się osób prawnych.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej.

Art. 265. Organ celny wszczyna postępowanie z urzędu w celu rozstrzygnięcia w drodze decyzji w sprawie sytuacji prawnej towaru przywożonego na polski obszar celny lub z niego wywożonego przez nieznaną osobę, bez konieczności ustanawiania dla niej kuratora lub przedstawiciela.

Art. 266. Organ celny może połączyć toczące się przed nim oddzielne sprawy, w celu ich łącznego rozpoznania lub także rozstrzygnięcia, jeżeli dotyczą tej samej osoby i są ze sobą w związku.

Art. 267. Pisma skierowane do osób nie znanych z miejsca pobytu lub siedziby wywiesza się na okres 14 dni w urzędzie celnym, w którym prowadzone jest postępowanie. Pismo uważa się za doręczone po upływie tego terminu.

Art. 268. § 1. Osoby zamieszkujące lub przebywające za granicą mają obowiązek podania adresu do dorę-

czeń w kraju przy pierwszej czynności dokonywanej przed organem celnym.

§ 2. W razie zaniedbania obowiązku, o którym mowa w § 1, stosuje się odpowiednio art. 267.

Art. 269. Organ celny wszczyna postępowanie z urzędu w sprawach dotyczących towaru przywożonego na polski obszar celny lub wywożonego z polskiego obszaru celnego w obrocie pocztowym.

Art. 270. § 1. Organ celny może przyjąć jako dowód w postępowaniu dokumenty sporządzone przez organy celne państwa obcego lub inne uprawnione podmioty państwa obcego.

§ 2. Organ celny może żądać od stron postępowania:

- 1) urzędowego tłumaczenia na język polski dokumentów sporządzonych w języku obcym,
- 2) przedłożenia dokumentów zagranicznych zalegalizowanych przez właściwe organy polskie działające w kraju albo polskie przedstawicielstwa dyplomatyczne lub urzędy konsularne.

Art. 271. Organ celny może na wniosek strony wstrzymać wykonanie decyzji w sprawie długu celnego, od której wniesiono odwołanie, po złożeniu przez stronę zabezpieczenia określonego przez ten organ.

Art. 272. Organ celny nie podejmuje czynności postępowania, jeżeli strona, która z mocy przepisów prawa ma obowiązek wpłacenia z góry należności tytułem opłat lub kosztów postępowania, tego obowiązku nie dopełni w terminie 7 dni od dnia wniesienia podania.

Art. 273. Prowadzenie postępowania na podstawie przepisów karnych nie stanowi przeszkody do prowadzenia postępowania na podstawie przepisów niniejszej ustawy, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

Art. 274. Skarga do sądu administracyjnego w sprawie dotyczącej zgłoszenia celnego może zostać wniesiona dopiero po wyczerpaniu toku instancji w postępowaniu przed organami celnymi.

DZIAŁ II

Opłaty w sprawach celnych

Art. 275. § 1. Organ celny pobiera opłatę za wydanie pozwolenia i koncesji, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

§ 2. Organ celny pobiera opłatę za przechowanie towarów w depozycie lub w magazynie celnym prowadzonym przez organ celny.

§ 3. Organ celny pobiera opłaty manipulacyjne za:

- 1) wykonywanie czynności kontroli celnej,

- 2) udzielenie wiążącej informacji taryfowej,
- 3) potwierdzenie pochodzenia lub statusu celnego towaru,
- 4) zatwierdzenie współczynnika produktywności lub określenie sposobu jego obliczenia,
- 5) unieważnienie zgłoszenia celnego,
- 6) objęcie towaru procedurą tranzytu,
- 7) czynności podejmowane w celu pokrycia z zabezpieczenia kwoty wynikającej z długu celnego,
- 8) wpis na listę agentów celnych,
- 9) rozpatrzenie wniosku dotyczącego ochrony własności intelektualnej, handlowej lub przemysłowej.

§ 4. Organ celny pobiera opłaty manipulacyjne dodatkowe za czynności podejmowane w wyniku:

- 1) naruszenia przez osobę terminu do nadania przeznaczenia celnego towaru,
- 2) usunięcia towaru spod dozoru celnego,
- 3) naruszenia przez osobę warunków lub terminów ustalonych przy objęciu towaru procedurą zawieszającą lub gospodarczą procedurą celną,
- 4) naruszenia warunków zwolnienia towaru od należności celnych przywozowych lub wywozowych,
- 5) wykonywania na wniosek osoby zainteresowanej czynności służbowych poza siedzibą lub czasem pracy urzędu celnego.

Art. 276. § 1. Z zastrzeżeniem § 2, opłaty manipulacyjne dodatkowe powinny być określone w kwocie odpowiadającej podejmowanym czynnościom i nie mogą być wymierzone w kwocie wyższej niż 40% wartości celnej towaru.

§ 2. Jeżeli po przedstawieniu towaru organ celny wykaze różnicę między towarem przedstawionym a ujawnionym w wyniku rewizji celnej, to od osoby, o której mowa w art. 39, pobiera się opłatę manipulacyjną dodatkową w wysokości wartości towaru odpowiadającej różnicy.

§ 3. Środki finansowe z opłat, o których mowa w § 2 oraz w art. 275, a także 40% kwot uzyskanych ze sprzedaży przedmiotów z przestępstw celnych i dewizowych ujawnionych przez funkcjonariuszy celnych przeznaczają się na usprawnienie funkcjonowania organów celnych oraz na premie dla pracowników podległych Prezesowi Głównego Urzędu Celnego, w szczególności dla tych, którzy przyczynili się bezpośrednio do wykrycia przestępstw lub wykroczeń celnych i dewizowych.

§ 4. Prezes Głównego Urzędu Celnego określi sposób rozdysponowania środków, o których mowa w § 3, oraz zasady przyznawania premii.

§ 5. Minister Finansów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) stawki opłat za wydanie pozwolenia i koncesji oraz wypadki, w których opłat tych się nie pobiera,
- 2) stawki opłat manipulacyjnych, manipulacyjnych dodatkowych oraz opłat za przechowywanie towarów,
- 3) czynności kontroli celnej, za które pobierana jest opłata manipulacyjna.

Art. 277. Opłaty są pobierane na zasadach i w trybie ustalonych dla należności celnych przywozowych i wywozowych.

TYTUŁ X ORGANY CELNE

Art. 278. § 1. Centralnym organem administracji państwowej w sprawach celnych jest Prezes Głównego Urzędu Cei, nadzorowany przez Ministra Finansów.

§ 2. Organem administracji państwowej w sprawach celnych jest dyrektor urzędu celnego. W rozumieniu niniejszego tytułu urzędem celnym jest urząd, o którym mowa w art. 284 § 2.

Art. 279. § 1. Prezesa Głównego Urzędu Cei, na wniosek Ministra Finansów, powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów.

§ 2. Wiceprezesów Głównego Urzędu Cei, na wniosek Prezesa Głównego Urzędu Cei, powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów.

Art. 280. Do zadań Prezesa Głównego Urzędu Cei należy:

- 1) realizacja polityki celnej państwa,
- 2) współdziałanie w kształtowaniu polityki celnej państwa,
- 3) realizacja budżetu państwa w zakresie ustalonym dla organów celnych,
- 4) sprawowanie nadzoru nad organami celnymi,
- 5) kształtowanie i realizacja polityki kadrowej w organach celnym,
- 6) współpraca z organami celnymi innych państw oraz organizacjami międzynarodowymi,
- 7) wykonywanie innych zadań określonych w ustawie oraz w przepisach odrębnych.

Art. 281. Zadania określone w art. 280 Prezes Głównego Urzędu Cei realizuje przy pomocy podległego urzędu oraz za pośrednictwem dyrektorów urzędów celnych.

Art. 282. Dyrektora urzędu celnego powołuje i odwołuje Prezes Głównego Urzędu Cei.

Art. 283. Do zadań dyrektora urzędu celnego należy:

- 1) dokonywanie wymiaru i poboru należności celnych,

- 2) nadawanie towarom przeznaczenia celnego oraz wykonywanie innych czynności przewidzianych przepisami prawa celnego,
- 3) sprawowanie dozoru celnego i wykonywanie kontroli celnej,
- 4) zwalczanie i ściganie przestępstw i wykroczeń w zakresie ustalonym ustawą karną skarbową.
- 5) wykonywanie innych zadań zleconych w przepisach odrębnych.

Art. 284. § 1. Organizację Głównego Urzędu Cei określa statut nadany przez Ministra Finansów.

§ 2. Dyrektorzy urzędów celnych wykonują powierzone im przez Prezesa Głównego Urzędu Cei zadania przy pomocy podległych urzędów.

§ 3. Minister Finansów, w drodze rozporządzenia, w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami, tworzy i znosi urzędy, o których mowa w § 2, oraz określa ich siedziby.

§ 4. Organizację urzędów celnych określa statut nadany przez Prezesa Głównego Urzędu Cei.

Art. 285. § 1. Funkcjonariusze celni wykonują obowiązki służbowe w umundurowaniu, z widocznym numerem identyfikacyjnym.

§ 2. Prezes Głównego Urzędu Cei określi w drodze zarządzenia:

- 1) zasady przydziału i wzory umundurowania,
- 2) wypadki, w których funkcjonariusze celni wykonują obowiązki służbowe bez umundurowania.

Art. 286. § 1. Organy administracji państwowej i samorządowej oraz inne państwowe i gminne jednostki organizacyjne są obowiązane współdziałać i nieodpłatnie udzielać organom celnym pomocy technicznej przy wykonywaniu zadań określonych w ustawie.

§ 2. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określi zasady współdziałania organów celnych z organami i jednostkami, o których mowa w § 1, oraz zakres ich świadczeń na rzecz organów celnych.

Art. 287. § 1. Prezes Głównego Urzędu Cei, w porozumieniu z właściwym ministrem, może upoważnić inne organy administracji państwowej do wykonywania niektórych zadań organów celnych.

§ 2. Organom administracji państwowej przy wykonywaniu zadań, o których mowa w § 1, przysługują prawa i obowiązki organów celnych.

Art. 288. Prezes Głównego Urzędu Cei może określić, w drodze zarządzenia, warunki, jakie musi spełniać miejsce wyznaczone lub uznane przez organ celny, oraz wypadki, w których czynności przewidziane przepisami prawa celnego mogą być dokonywane w tym miejscu.

TYTUŁ XI

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

Art. 289. Postępowania wszczęte i nie zakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy podlegają rozpatrzeniu według przepisów dotychczasowych, z wyjątkiem postępowań dotyczących wydawania koncesji na prowadzenie agencji celnych i pozwoleń na prowadzenie składów celnych.

Art. 290. § 1. Zezwolenia na prowadzenie składów celnych wydane przez Prezesa Głównego Urzędu Celnego na podstawie przepisów dotychczasowych zachowują ważność na okres 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, pod warunkiem dostosowania prowadzonej działalności do przepisów prawa celnego w terminie 3 miesięcy od tego dnia.

§ 2. Składy celne prowadzone na podstawie zezwoleń, o których mowa w § 1, traktowane są jako składy celne publiczne w rozumieniu niniejszej ustawy, przy czym odpowiedzialność określoną w art. 107 ponosi prowadzący skład celny.

§ 3. Do cofania zezwoleń, o których mowa w § 1, stosuje się odpowiednio przepisy niniejszej ustawy dotyczące cofania pozwoleń na prowadzenie składu celnego.

Art. 291. § 1. Z dniem wejścia w życie ustawy dotychczasowe zezwolenia na prowadzenie agencji celnych stają się koncesjami w rozumieniu niniejszej ustawy; jednak prowadzenie dalszej działalności uzależnione jest od złożenia kaucji gwarancyjnej, przewidzianej w niniejszej ustawie, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

§ 2. W wypadku niezłożenia kaucji gwarancyjnej, organ celny wyznacza odpowiedni termin zakończenia działalności agencji celnej.

Art. 292. § 1. Osoby, które na podstawie przepisów dotychczasowych uzyskały uprawnienia do wykonywania czynności agenta celnego, obowiązane są, pod rygorem utraty tych uprawnień, w okresie 24 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, zdać egzamin uzupełniający w zakresie niezbędnym do prawidłowego stosowania przepisów prawa celnego.

§ 2. Prezes Głównego Urzędu Celnego określi, w drodze zarządzenia, zakres egzaminu uzupełniającego, o którym mowa w § 1, sposób jego przeprowadzenia, skład komisji egzaminacyjnych, opłaty za przeprowadzenie egzaminu oraz wynagrodzenie dla członków komisji egzaminacyjnych.

Art. 293. § 1. Zarządzający wolnym obszarem celnym na podstawie dotychczasowych przepisów, w okresie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, dostosuje dotychczasową działalność w wolnym obszarze celnym oraz funkcjonowanie wolnego obszaru celnego do wymogów prawa celnego.

§ 2. W wypadku spełnienia wymogów określonych w § 1 uznaje się, że wolny obszar celny działa na podstawie niniejszej ustawy. W wypadku niespełnienia tych wymogów Rada Ministrów zniesie wolny obszar celny.

§ 3. Podmioty gospodarcze posiadające w dniu ogłoszenia niniejszej ustawy prawo do dodatkowych zwolnień celnych, które mogą być realizowane w okresie 3 lat od dnia rozpoczęcia przez nie działalności gospodarczej na terenie wolnego obszaru celnego w obrocie towarowym pomiędzy wolnym obszarem celnym a pozostałym polskim obszarem celnym, korzystają z tych zwolnień na dotychczasowych zasadach do dnia upływu tego terminu.

Art. 294. W ustawie z dnia 15 listopada 1984 r. — Prawo przewozowe (Dz. U. z 1995 r. Nr 119, poz. 575) po art. 11 dodaje się art. 11a w brzmieniu:

„Art. 11a. 1. Przewoźnik wykonujący regularne przewozy międzynarodowe w transporcie kolejowym lub drogowym jest obowiązany do uzgadniania z właściwym miejscowo organem celnym rozkładów jazdy środków przewozowych, a zwłaszcza czasu i miejsca przekroczenia przez te środki granicy państwowej oraz czasu ich postoju w przejściach granicznych.

2. W międzynarodowym transporcie lotniczym i międzynarodowej żegludze śródlądowej obowiązek, o którym mowa w ust. 1, ciąży na podmiotach zarządzających portami lotniczymi lub granicznymi przejściami rzecznyymi.

3. W międzynarodowym transporcie lotniczym, międzynarodowej żegludze śródlądowej oraz międzynarodowym transporcie kolejowym podmioty wymienione w ust. 1 i 2 obowiązane są do niezwłocznego powiadomienia właściwych miejscowo organów celnych o wszystkich wypadkach przekraczania granicy przez środki przewozowe poza rozkładem jazdy.”

Art. 295. W ustawie z dnia 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 41, poz. 324, z 1990 r. Nr 26, poz. 149, Nr 34, poz. 198 i Nr 86, poz. 504, z 1991 r. Nr 31, poz. 128, Nr 41, poz. 179, Nr 73, poz. 321, Nr 105, poz. 452, Nr 106, poz. 457 i Nr 107, poz. 460, Nr 141, poz. 700, z 1993 r. Nr 28, poz. 127, Nr 47, poz. 212 i Nr 134, poz. 646, z 1994 r. Nr 27, poz. 96 i Nr 127, poz. 627, z 1995 r. Nr 60, poz. 310, Nr 85, poz. 426, Nr 90, poz. 446, Nr 141, poz. 700 i Nr 147, poz. 713, z 1996 r. Nr 41, poz. 177 i Nr 45, poz. 199 oraz z 1997 r. Nr 9, poz. 44) w art. 11 wprowadza się następujące zmiany:

1) w ust. 1 w pkt 15 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 16 w brzmieniu:

„16) prowadzenia agencji celnej.”;

2) po ust. 7 dodaje się ust. 8 w brzmieniu:

„8. Zasady udzielania koncesji, o której mowa w ust. 1 pkt 16, określają przepisy prawa celnego.”

Art. 296. W ustawie z dnia 31 maja 1996 r. o zmianie ustawy o zobowiązaniach podatkowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 75, poz. 357) w art. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) po art. 48 dodaje się art. 48¹ w brzmieniu:

«Art. 48¹. Zakres oraz zasady udzielania informacji przez banki organom podatkowym, organom kontroli skarbowej lub organom celnym regulują odrębne przepisy.»”

Art. 297. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy traci moc ustawa z dnia 28 grudnia 1989 r. — Prawo celne (Dz. U. z 1994 r. Nr 71, poz. 312, z 1995 r. Nr 85,

poz. 427 i Nr 87, poz. 434, z 1996 r. Nr 106, poz. 496 oraz z 1997 r. Nr 6, poz. 31).

Art. 298. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1997 r., z wyjątkiem przepisów art. 5 § 10, art. 6 § 4 i § 5, art. 12 § 2, art. 19 § 3, art. 20 § 3, art. 40 § 3, art. 42 § 3, art. 54, art. 62 § 2, art. 64 § 4, art. 78, art. 80 § 6, art. 81 § 2, art. 90 § 3, art. 93 § 2, art. 97 § 5, art. 100 § 4, art. 102 § 3, art. 105 § 8 i § 9, art. 128 § 6, art. 136, art. 148, art. 157 § 3, art. 165, art. 168 § 2, art. 172, art. 179 § 4, art. 188, art. 189 § 4, art. 190 § 4, art. 192 § 3, art. 197 § 4, art. 200 § 3, art. 222 § 5, art. 226 § 5, art. 232 § 2, art. 233 § 3, art. 237 § 3, art. 252 § 2, art. 261, art. 263, art. 276 § 4 i § 5, art. 285 § 2 i art. 286 § 2, które wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, oraz art. 137—144, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1998 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*